

Verslag

**van de vergadering van
provinciale staten van Drenthe**

---

gehouden op 18 april 2001

INHOUD

Opening	2
Mededelingen	2
Ingekomen stukken	2
Brieven gedeputeerde staten/voorzitter provinciale staten	2
Mondelinge vragen	3
Commissariaat NV Groningen Airport Eelde	4
Wijziging begroting en meerjarenraming Interprovinciaal Overleg in verband met advies-structuur	20
Integraal advies herschikking VMBO 2001; advisering Plan van scholen 2002-2004	21
Beëindiging subsidierelatie met het Instituut voor Volksgezondheid en Maatschappelijke Ontwikkeling (IVOM)	34
Wijziging van de Collectieve Arbeidsvoorwaardenregeling Provincies in verband met harmonisatie verlofregeling	46
Wijziging Subsidieregeling PPS-2 Beleggen in verkeersveiligheid	46
2e wijziging provinciale begroting 2001	46
Sluiting	47
Toezegging	48

PROVINCIALE STATEN VAN DRENTHE

Verslag van de vergadering van provinciale staten van Drenthe, gehouden op 18 april 2001 in het provinciehuis te Assen.

Tegenwoordig zijn:

A.L. ter Beek, Commissaris van de Koningin,
voorzitter

de leden (48 in getal):

A. Wendt (ChristenUnie)
H. Baas (ChristenUnie)
H. Holman (CDA)
A. Faber (CDA)
H. Zomer (CDA)
S.A. van der Schoot (Ouderenpartij)
J.J. Mastwijk (CDA)
J.H. Schaap (PvdA)
A. Haak (PvdA)
A.G.H. Peters (CDA)
mevrouw M.W. Brink-Massier (PvdA)
H. Weggemans (PvdA)
R.W. Klein Nulent (PvdA)
H.R. Hornstra (PvdA)
K. Jonker (CDA)
mevrouw K. Westerkamp-Exoo (CDA)
mevrouw M.Ch.A. Smilde (CDA)
R.C.M. van Glansbeek (CDA)
mevrouw I.J. Huisman-Holmersma (PvdA)
mevrouw A. Edelenbosch (PvdA)
mevrouw G. de Vries-Leggedoor (CDA)
J.P. Sluiter (D66)
J.R. Dijkstra (PvdA)
Ch.C. de Haas (OPD)
mevrouw H.G. Stoel-Snater (PvdA)
G.A.W. Fonk (VVD)
K.H. Smidt (VVD)
mevrouw A. de Widt-Nieuwenhuizen (VVD)
mevrouw J. Schipper (VVD)
J.W.M. Engels (D66)
mevrouw G.M. Remmelts-Mulder (VVD)
Joh. Dijks (VVD)
mevrouw M. Duran (D66)
L. Bomhof (VVD)
W. Nijenbrinks (VVD)
mevrouw N. Nieuwenhuizen (OPD)
F. Benning (VVD)
J.J. van Heukelum (VVD)
mevrouw M. Looman-Struijs (PvdA)
K.N. Blanksma (GroenLinks)
mevrouw W.H.H. Ceelen (PvdA)
J. Prinsen (PvdA)
W. Hoekstra (OPD)
W.H. Kuiper (GroenLinks)

S.B. Swierstra (VVD)
F.A.J. Harleman (GroenLinks)
mevrouw E.H. Mellink (PvdA)
mevrouw W.F.C. Dirks (GroenLinks)

mevrouw H. Rappa-Velt, griffier der staten van
Drenthe

Met kennisgeving afwezig:

mevrouw H. Kempe-Foekens (ChristenUnie)
J. Langenkamp (GroenLinks)
A. Tuparia (PvdA)

A. Opening

De VOORZITTER: Ik open de vergadering van provinciale staten (PS) (09.33 uur).

B. Mededelingen

De VOORZITTER: Ik deel de staten mee dat bericht van verhindering tot het bijwonen van de vergadering is binnengekomen van de heer Tuparia, van mevrouw Kempe en van de heer Langenkamp.

Ik deel de staten verder mee - zij hebben het overigens zelf al kunnen zien - dat we een jarige in ons midden hebben. Ik wil mevrouw Nieuwenhuizen van harte gelukwensen met haar ... verjaardag.

Mevrouw NIEUWENHUIZEN: Dank u wel.

C. Ingekomen stukken

1. Advies van maart 2001 van de Raad voor het Landelijk Gebied getiteld "De natuur van het draagvlak"
2. Gezamenlijk advies van maart 2001 van de Raad voor het openbaar bestuur en de Raad voor de financiële verhoudingen getiteld "De cultuur van dualisering"
3. Jaarverslag 2000 van de Nationale Ombudsman
4. Brief van 15 maart 2001 van mevrouw E.H. Nieboer-Kruiter te Alteveer inzake toezending afschrift van een aan de gemeente Borger-Odoorn gericht bezwaarschrift inzake voorkeursrecht perceel grond gelegen aan het Zuiderdiep te Drouwenermond
5. E-mailbericht van 30 maart 2001 van de CDA-leden Noordenveld inzake het op straat zetten van uitgeprocedeerde asielzoekers
6. Brief (ongedateerd; ingekomen op 3 april 2001) van mevrouw J.H.J. Mensies te Assen inzake overlast en begeleiding van alleenstaande minderjarige asielzoekers (AMA's)
7. Brief van 6 april 2001 van het Instituut voor Volksgezondheid en Maatschappelijke

Ontwikkeling (IVOM) over statenstuk 840, Beëindiging subsidierelatie met het IVOM

De VOORZITTER: Namens het college stel ik de staten voor de stukken C.1. tot en met C.7. voor kennisgeving aan te nemen.

De heer VAN DER SCHOOT: Mijnheer de voorzitter. Ik wil met betrekking tot de stukken C.5. en C.6. graag weten of een voorlopige reactie kan worden verwacht dan wel op dit moment al voorhanden is. Verder vraag ik toestemming stuk C.7. te betrekken bij de behandeling van agendapunt G.3.

De VOORZITTER: Het is de heer Van der Schoot bekend dat bij dit agendapunt niet wordt gesproken over de inhoud van de stukken, maar louter om de wijze van afdoening, dus de procedure. Ik beschouw de vragen van de heer Van der Schoot dan ook van procedurele aard en in die zin zullen zij worden beantwoord.

Vervolgens besluiten de staten overeenkomstig het voorstel van de voorzitter.

D. Brieven gedeputeerde staten/voorzitter provinciale staten

1. Brief van de Commissaris van de Koningin van 6 maart 2001, kenmerk 2001001519, houdende beantwoording van de door de statenleden Ch.C. de Haas en W. Hoekstra gestelde vragen over minderjarige asielzoekers
2. Brief van gedeputeerde staten van 14 maart 2001, kenmerk 11/7.4/2001001634, houdende beantwoording van de door het statenlid K. Blanksma gestelde vraag inzake rotondes en de voorrang voor fietsers
3. Brief van gedeputeerde staten van 14 maart 2001, kenmerk 11/6.16/2001001692, houdende beantwoording van de door het statenlid mevrouw M. Duran gestelde vragen over Drentse Taol
4. Brief van gedeputeerde staten van 22 maart 2001, kenmerk 12/6.5/2001001732, houdende beantwoording van de door de statenleden W.H. Kuiper en J.W.M. Engels gestelde vragen inzake commissariaat NV Groningen Airport Eelde

De VOORZITTER: Ik stel de staten voor de stukken D.1. tot en met D.4. voor kennisgeving aan te nemen.

De heer BLANKSMA: Mijnheer de voorzitter. Ik wil even ingaan op D.2. Onze schriftelijke vragen waren bedoeld als een correctie op de notulen van de statenvergadering, omdat onze inbreng in die statenvergadering niet echt tot haar recht is gekomen. In verband met het feit dat de Nederlandse Organisatie voor Toegepast Natuurwetenschappelijk Onderzoek (TNO) nog onderzoek verricht en omdat het antwoord van het college geen verband heeft met de conclusie die daaraan wordt verbonden - ik zou het allemaal nog wel eens kunnen uitleggen, maar omdat dat nogal lang zou duren, doe ik dat niet - verzoek ik om agendering van deze brief en van het TNO-onderzoek over voorrang voor fietsers op rotondes in een vergadering van de Statencommissie Ruimte, Infrastructuur en Mobiliteit (RIM) na de zomervakantie.

De VOORZITTER: Ik neem aan dat de voorzitter van die commissie van dit verzoek kennis heeft genomen.

De heer BLANKSMA: Ik zal schriftelijk contact met hem opnemen.

Vervolgens wordt overeenkomstig het voorstel van de voorzitter besloten.

E. Mondelinge vragen

De VOORZITTER: Ik deel de staten mee dat de heer Engels vragen heeft aangemeld over een vorming van één noordelijke provincie.

De heer ENGELS: Mijnheer de voorzitter. De antwoorden op de door ons gestelde vragen zijn kort en helder en het meest belangwekkende punt is daarin dat de uitspraken over de vorming van één noordelijke provincie, of beter gezegd het juist niet vormen van één noordelijke provincie, blijkbaar op persoonlijke titel zijn gedaan. Mijn fractie had aanvankelijk de indruk dat de uitspraken een functionele basis hadden en dat daaraan dan ook een bepaalde bestuurlijke of beleidsmatige betekenis zou moeten worden toegekend. Nu blijkt dat niet namens PS, namens gedeputeerde staten (GS) of namens het Samenwerkingsverband Noord-Nederland (SNN) is gesproken. En daarmee staat vast dat de uitgesproken persoonlijke opvattingen niet het standpunt van het provinciaal bestuur van Drenthe over de opportuniteit van een fusie van

de noordelijke provincies tot uitdrukking hebben gebracht. Daaruit kan dan tevens geconcludeerd worden dat dan kennelijk evenmin beoogd kan zijn een belemmering op te werpen voor een mogelijke discussie over dat punt.

Mijnheer de voorzitter. Met deze gevolgtrekking kan de fractie van D66 goed leven. Inhoudelijk behoeft op dit moment over een mogelijke samenvoeging van de noordelijke provincies dan ook verder niets te worden gezegd. Maar voor de goede orde veroorloof ik mij toch nog een nadere opmerking over de betekenis van het doen van uitspraken op persoonlijke titel door politiek-bestuurlijke ambtsdragers.

Op staatsrechtelijke gronden wordt wel betwijfeld of, en in hoeverre, in de praktijk van het openbaar bestuur persoonlijke en bestuurlijk-beleidsmatige opvattingen volledig te scheiden zijn. Daarbij wordt dan verwezen naar de betekenis van collegiaal bestuur en politieke verantwoordelijkheid. Wat hiervan verder ook zij - die discussie hoeft nu niet te worden gevoerd - onze indruk is dat velen aan de woorden van de commissaris een verder strekkende betekenis hebben toegekend dan met de persoonlijke hartenkreet werd beoogd. Wij denken dat openbare uitspraken van een commissaris voor de burgers van zijn provincie eigenlijk niet herkenbaar zijn als persoonlijke opvattingen, want per slot van rekening was de nieuwjaarsreceptie ook niet bij de commissaris thuis. Dat illustreert dat uitspraken van vooraanstaande ambtsdragers in feite niet zelden een functionele betekenis hebben of kunnen krijgen.

Om die reden leek het ons nuttig dat vandaag het verhaal in de juiste context werd geplaatst.

(Voorzitter: de heer Swierstra.)

De heer TER BEEK: Mijnheer de voorzitter. De uitspraken van 2 januari heb ik inderdaad op persoonlijke titel gedaan, zoals dit ook het geval was bij voorgaande uitspraken of voorgaande nieuwjaarsrecepties. Zo heb ik twee jaar geleden gesproken over het thema van de betrouwbare overheid en het jaar daarop over de dreigende tweedeling tussen digibeten en internetters; en toen ik daarbij over mijn kleinzoon sprak, deed ik dat inderdaad niet namens het provinciaal bestuur, maar namens mijzelf. Zo heb ik in januari van dit jaar ook gesproken over een fusie van de drie noordelijke provincies. Dat punt speelde toen in de publiciteit en ik heb daarover toen mijn opvattingen te berde gebracht. Daarna is het aan eenieder om te bepalen of hij als dan niets wil doen met die opvattingen van de commissaris. Ik heb tot mijn genoegen geconstateerd dat er nogal

wat reacties kwamen uit de kring van de provinciale politiek die getuigden van instemming. Ik zag toevallig gisteren nog het verslag van de vergadering van de Interprovinciale Statencommissie (Ipsc) en daarbij viel het mij op dat de heer Blanksma woorden van gelijke strekking had gesproken. Dat deed mij deugd, want hoewel ik natuurlijk op persoonlijke titel heb gesproken, houd ik er niet van om als een soort van roepende in de woestijn afgeschilderd te worden of als malle jopie die maar van alles en nog wat roept waarnaar verder toch niet geluisterd wordt. Maar ik deed mijn uitspraak op persoonlijke titel en zo blijft het ook. Op de nieuwjaarsreceptie van volgend jaar zal ik weer een toespraak houden en weer op persoonlijke titel. Ik ben nog aan het dubben over het thema en ik houd mij van harte aanbevolen voor suggesties.

(Voorzitter: de heer Ter Beek.)

De heer DE HAAS: Mijnheer de voorzitter. Onze reactie op de nieuwjaarstoespraak is helder en duidelijk: wij ondersteunen uw uitspraken van harte.

De VOORZITTER: De heer De Haas had mij dit al laten weten, maar ik dank hem opnieuw voor deze ondersteuning.

F. Voorstel van de fracties van GroenLinks en D66 tot het houden van een interpellatie over het commissariaat NV Groningen Airport Eelde.

De VOORZITTER: Dit verzoek tot interpellatie is overeenkomstig artikel 30 van ons Reglement van orde. De griffier heeft de fractievoorzitters gisteren nog een brief geschreven over de procedures die hierbij in acht dienen te worden genomen. Aangezien het sinds ik commissaris ben het eerste verzoek om een interpellatie is, heb ik in mijn onschuld gedacht dat wanneer een verzoek tot het houden van een interpellatie wordt gedaan, de voorzitter de staten voorstelt dit verzoek al dan niet in behandeling te nemen, zoals dat ook in de Tweede Kamer gebruikelijk is. Maar dat bleek niet zo te zijn en vandaar dat nog eens precies op schrift is gesteld hoe de procedure is. Ik wil wel alvast aankondigen dat ik het niet geheel uitgesloten acht dat ik als voorzitter - dat recht heb ik dan namelijk - kom met een wijziging van het Reglement van orde om dit allemaal toch wat soepeler te laten lopen.

De heer DE HAAS: Mijnheer de voorzitter. Ik wil dan toch wel even een klein geheugensteuntje

geven. Ik herinner mij dat zo'n vier jaar geleden door de fracties van de OPD en wat nu de Drentse Ouderenpartij is een interpellatie is aangevraagd over de situatie in Emmen.

De VOORZITTER: Ik sluit absoluut niet uit dat de heer De Haas gelijk heeft.

De heer DE HAAS: Ik weet het zeker.

De VOORZITTER: Dan geef ik nu het woord aan de heer Kuiper.

De heer SCHAAP: Mag ik een vraag over de orde stellen? Mij is nu niet helemaal helder welke rol de andere fracties hebben.

De VOORZITTER: Het is als volgt: de heer Kuiper gaat nu zijn verzoek doen en dat verzoek toelichten en het is vervolgens aan de andere fracties om op zijn verzoek te reageren.

De heer KUIPER: Mijnheer de voorzitter. Uit deze opmerkingen blijkt al wel dat het allemaal heel ingewikkeld is. Wij zijn de afgelopen dagen dan ook geconfronteerd met het feit dat de discussie over de vorm en die over de inhoud door elkaar heen liepen. Het schijnt veertien jaar geleden te zijn geweest - maar ik neem de heer De Haas zeer serieus wanneer hij zegt dat het pas vier jaar geleden was - dat een interpellatie plaatsvond. Het feit dat inhoud en vorm door elkaar heen liepen maakt dat ik de vergadering nu namens de fracties van GroenLinks en D66 het voorstel doe om de door ons ingebrachte punten in deze statenvergadering te behandelen. Wij hebben daarvoor de volgende redenen. Het gaat om een concrete zaak die bepalend is voor het gezicht van de provincie en voor de zorgvuldigheid waarmee het provinciaal bestuur omgaat met onverenigbaarheden. De staten hebben de uiteindelijke verantwoordelijkheid en een controlerende taak bij het zuiver houden van de vertegenwoordiging van het college in bestuurlijke lichamen. Deze taak moet ook naar behoren worden uitgevoerd. Wij willen het standpunt van het college in dezen kennen, ook voor het verdere verloop van de discussie over de Nota bestuursfuncties. Bovendien is het voor het inzicht in de maatschappelijke opstelling van het college goed dat het college reageert op de rechterlijke uitspraak. Hiermee komt er voor de betrokkenen in Eelde ook duidelijkheid over de opstelling van dit college in dezen. Met deze interpellatie bieden wij het college alsnog de mogelijkheid inhoudelijk te antwoorden. Wij vragen de vergadering daarom:

1. in te stemmen met de plaatsing op de agenda van deze interpellatie, en
2. het college de gelegenheid te geven te reageren op de acht vragen die door GroenLinks en D66 zijn gesteld.

De VOORZITTER: Ik vraag dan nu de andere fracties te reageren op het voorstel van GroenLinks en D66 om het college te vragen verantwoording af te leggen.

De heer SCHAAP: Mijnheer de voorzitter. Ik kan deze vraag niet uitsluitend met "ja" of "neen" beantwoorden.

Het algemene uitgangspunt van de fractie van de PvdA is dat de Drentse staten, de volksvertegenwoordiging, zichzelf niet te veel beperkingen moet opleggen als het gaat om het inspelen op actualiteiten. Vanuit dat uitgangspunt zijn wij ervoor de interpellatie toe te staan. Dan is de vraag nog op welk moment die interpellatie moet worden gehouden. Gelet op de voorgeschiedenis en omdat er al veel over gezegd en geschreven is, ook in de Drentse media, zou het vreemd zijn om die interpellatie niet vandaag te houden. Wij zijn dan ook van mening dat over dit onderwerp vandaag een debat zou moeten kunnen worden gevoerd.

De volgende vraag is dan: hoe doen wij het dan? Als het vergeleken wordt met het stellen van mondelinge vragen dan betekent het dat de overige fracties, na de beantwoording door GS, niet aan bod komen om een visie te geven op de discussie die inmiddels door de fracties van GroenLinks en D66 is gestart. Dat zouden wij in dit verband niet goed vinden. Dat betekent dan weer dat wij eigenlijk zeggen: maak er maar een open discussie van in de vorm van een of twee termijnen, waarbij alle fracties de gelegenheid krijgen hun eigen standpunten naar voren te brengen. Dan is er ook iets nieuws gecreëerd, althans bij mijn weten, want ook ik heb dit nooit eerder meegemaakt.

Als wij het vandaag op deze wijze doen dan doet zich de vraag voor hoe wij daar in de komende tijd in de eigen orde mee omgaan. Wij hebben dan namelijk aan de ene kant de interpellatie die een open discussie in een of twee termijnen zou kunnen zijn en aan de andere kant het fenomeen van de schriftelijke vragen die nogal beperkingen betekenen voor de fracties die geen vragen hebben ingediend. Ik denk daarom dat het goed is - en ik ben blij dat de voorzitter daartoe net zelf al een voorzet gaf - maar eens heel secuur naar het Reglement van orde te kijken en voor deze twee vormen die toch wel heel dicht bij elkaar liggen tot een nieuwe procedure te komen.

Wat ons betreft wordt dus vandaag over dit onderwerp gediscussieerd en wordt daarna zo snel mogelijk bekeken hoe dit punt nader in het Reglement van orde moet worden geregeld. Daarbij zal het uitgangspunt van mijn fractie zijn dat de staten zichzelf niet te veel beperkingen op moeten leggen.

De VOORZITTER: Ik merk nog even op dat in dit opzicht ons Reglement van orde inderdaad een lacune vertoont. Als de staten namelijk toestaan dat een interpellatie wordt gehouden dan is in het Reglement van orde niet vastgelegd hoe dat debat dan vervolgens verloopt. Als de staten het voorstel van GroenLinks en D66 aanvaarden dan zal ik voorstellen voor het debat de procedure te volgen die in artikel 28 van het Reglement van orde - het artikel dat betrekking heeft op het mondelinge vragenhalfuur - is beschreven. Dat houdt in dat eerst de interpellant het woord krijgt, dat daarna het college antwoordt en dat vervolgens de andere fracties het woord kunnen krijgen. Maar ik loop nu even vooruit op de beslissing van de staten. Ik ben in ieder geval blij met de opvatting van de PvdA dat het nodig is om ten aanzien van dit punt ons Reglement van orde tegen het licht te houden. Wij moeten nu noodgedwongen dit ordedebatje houden, maar ik beschouw een dergelijk debat nooit als een hoogtepunt in het statenwerk en ik wil dergelijke debatjes in de toekomst graag vermijden.

De heer NIJENBRINKS: Mijnheer de voorzitter. Ook voor de fractie van de VVD gaat het toch wel om een nieuw fenomeen. Ik moet eerlijk zeggen dat ik mij de situatie van vier jaar geleden, waar de heer De Haas, die ik overigens graag geloof, op doelde, mij niet zo voor de geest kan halen. Ik kan mij ook zeker niet herinneren dat wij dit onderwerp toen in deze context aan de orde hebben gehad, maar er zal ongetwijfeld een interpellatie zijn geweest.

De heer VAN DER SCHOOT: Het ging over het bestuur van Emmen en alle vreugde daaromheen.

De heer NIJENBRINKS: Dan was ik toen waarschijnlijk te zeer bewogen met de zaak zelf. Mijnheer de voorzitter. Wij moeten ons nu voor of tegen het voorstel van GroenLinks en D66 om het college te vragen verantwoording af te leggen, uitspreken. Ik kan daarover kort zijn, want ik kan mij in belangrijke mate aansluiten bij de opmerkingen die de heer Schaap hierover namens de fractie van de PvdA maakte. Ook wij zijn van mening dat die mogelijkheid er moet zijn. Wij zijn ook blij dat de voorzitter bij de aankondiging van dit ordedebat al heeft

aangekondigd zelf het initiatief te zullen nemen om te komen tot een wat betere regeling in het Reglement van orde. Ik denk daarom dat wij de interpellatie moeten toestaan. Ik ga er daarbij van uit dat het in eerste instantie een discussie betreft over de vragen die door de twee fracties aan ons zijn voorgelegd. Ik wil in dit stadium van het debat al aangeven dat ik daarbij wel een punt van zorg heb. Mijn zorg is namelijk dat op het moment dat die vragen aan de orde komen de vorm en de inhoud met elkaar gaan strijden. Iedereen in deze staten weet dat een uitvoerige herijking van de Nota bestuursfuncties op heel korte termijn in de staten aan de orde is. Die nota zal nog voor de zomervakantie worden besproken. Dan is niet alleen de kwestie van het commissariaat van het vliegveld Eelde, maar het geheel van functies vanuit het bestuur van de provincie Drenthe aan de orde. Ik hoop dat dan de feitelijke inhoudelijke discussie in al zijn aspecten wordt gevoerd. Op dit moment gaan wij akkoord met de interpellatie.

De heer DE HAAS: Mijnheer de voorzitter. Onze fractie is van mening dat het debat zoals dat vier jaar geleden ook is gehouden, te allen tijde gevoerd moet kunnen worden. Het gaat om een opening van zaken die veel verduidelijkt en waarvan een positieve werking uitgaat, zo is die discussie althans op onze fractie overgekomen. Met betrekking tot het voorstel van GroenLinks en D66 passen wij ons aan bij wat die fracties zich hebben voorgenomen. Onze mening is dat wanneer fracties het initiatief nemen tot het houden van een interpellatie, wij die fracties moeten volgen. En hoe opener de discussie in de staten is, hoe meer wij dat aanhangen.

De heer MASTWIJK: Mijnheer de voorzitter. Over een discussie hier en nu kan men natuurlijk de nodige twijfels hebben; ik haak even in op de opmerking van de heer Nijenbrinks dat er een vrij complete nota over dit onderwerp zit aan te komen en waarom zouden wij dan nu dit ene onderwerp daar uitlichten. Mijn fractie wil de discussie in een breder kader zien en zij is daarom van mening dat de discussie van vandaag op enig moment in de discussie over de Nota bestuursfuncties moet worden ingepast. Deze staten hebben echter ook met elkaar afgesproken meer debat te willen en als de heer Kuiper dan naar zijn mening gegronde redenen heeft om dit onderwerp aan de orde te stellen dan is er alle aanleiding om niet al te krampachtig met dat verzoek om te gaan. Dat betekent dat de fractie van het CDA instemt met een interpellatie en dat zij van mening is dat, als de interpellatie wordt toegestaan, daarmee

ook niet al te krampachtig moet worden omgegaan.

De VOORZITTER: Ik meen uit hetgeen tot dusverre door de verschillende fracties naar voren is gebracht, te mogen concluderen dat de staten instemmen met het verzoek van de fracties van GroenLinks en D66 tot het houden van een interpellatie.

Dan is nu aan de orde op welke wijze en wanneer die interpellatie wordt gehouden. Theoretisch kan besloten worden de interpellatie schriftelijk dan wel mondeling te houden, maar ook kan besloten worden die interpellatie vandaag of pas over een maand te houden. Op grond van het Reglement van orde zou hierover een nieuwe discussieronde moeten worden gehouden, maar ik neem aan dat ik geheel in de geest van de staten handel wanneer ik voorstel de interpellatie op dit moment en mondeling te houden.

De heer VAN DER SCHOOT: Ik steun deze gedachtegang, want het vragenhalfuur is al bijna om.

De VOORZITTER: Daarom geef ik nu voor een inhoudelijke bespreking van dit onderwerp het woord aan de heer Kuiper.

De heer KUIPER: Mijnheer de voorzitter. Uit dit debat blijkt wel dat het om een ingewikkelde zaak gaat, waarbij vorm en inhoud door elkaar heen lopen. Wij waarderen het dan ook zeer dat het Reglement van orde wordt aangepast op het houden van interpellaties. Wij weten dat in de provincies Groningen en Fryslân op een verschillende manier daarmee wordt omgegaan en daarom doe ik de voorzitter de suggestie daar eens zijn licht op te steken.

De situatie is volgens ons een bijzondere. In de commissievergadering van 7 juni 1995 is de situatie voorbereid waardoor de heer Swierstra op een bepaalde, maar onduidelijke manier kon worden voorgedragen voor een commissariaat van Groningen Airport Eelde. Tijdens die commissievergadering is ook al een principiële discussie gevoerd over mogelijke belangenverstrengelingen. Met de nodige voorzichtigheid is toen geconcludeerd dat een provinciaal bestuurder aangewezen zou worden als vertegenwoordiger van de provincie. Door de onlangs gedane gerechtelijke uitspraak is duidelijk geworden wat de ongewenste situatie, die door sommigen destijds al voorspeld is, nu werkelijk inhoudt. De Raad van Commissarissen (RvC) van het vliegveld is een gesloten organisatie. Hoewel er een duidelijk maatschappelijk belang is, kan er geen openbaarheid zijn over de standpunten van

de raad in zijn geheel of van de pro-vinciale bestuurders in het bijzonder. De provincie is echter gehouden aan duidelijke regels om-trent openbaarheid. Het voorgedragen lid voor de RvC komt hierdoor in een ongewenste positie.

De belangen van de provincie raken verstrengeld met die van het vliegveld. Het zal duidelijk zijn dat de fracties van GroenLinks en D66 om inhoudelijke redenen kritiek hebben op de aanwezigheid van het vliegveld, maar ook om bestuurlijke redenen kan deze situatie niet voortduren. Stel dat de staten het standpunt van GroenLinks en D66 overnemen en gedeputeerde Swierstra met een andere boodschap op stap sturen. Op persoonlijke titel kán, nee volgens de statuten móet de gedeputeerde in de RvC een eigen standpunt uitdragen zonder daarop gecorrigeerd te kunnen worden.

Bij het college had ook al veel eerder een belletje moeten gaan rinkelen. Er zijn in de afgelopen jaren genoeg momenten geweest waarop deze ongewenste situatie gesignaleerd kon worden en daaraan iets kon worden gedaan. De rechterlijke uitspraak schept in ieder geval duidelijkheid over de positie van de gedeputeerde en dat is winst. De gedeputeerde is woordvoerder namens het college over zaken betreffende vervoer en daarmee over de luchthaven. Dit kan en mag nooit verward worden met eventuele persoonlijke belangen in dezen.

Afhankelijk van het antwoord van het college zullen wij hierover een voorstel doen.

Nu in het voorgaande ordedebat de vergadering akkoord is gegaan met de behandeling van de vragen van GroenLinks en D66, wil ik die voor de goede orde vanaf deze plek nog even doornemen.

1. Op welke wijze is de besluitvorming over de benoeming van de heer Swierstra totstandgekomen en op welke wijze zijn PS daarbij betrokken?
2. In hoeverre is daarbij aandacht besteed aan het element van belangenverstrengeling?
3. In hoeverre is de provincie c.q. het provinciale belang thans vertegenwoordigd in de RvC van NV Groningen Airport Eelde?
4. Indien in de staten of in haar commissies wordt gesproken over de luchthavenproblematiek, moeten dan de uitspraken van de heer Swierstra beoordeeld worden op het belang van de luchthaven of moeten de uitspraken van gedeputeerde Swierstra beoordeeld worden op het belang van de provincie?
5. Welke argumenten hanteert het college om de situatie van de verbinding van twee verschillende functies met verschillende

bevoegdheden en verantwoordelijkheid in één persoon te laten voortbestaan?

6. Hoe wordt binnen het college omgegaan met situaties waarin de belangen van de luchthaven en die van de provincie niet met elkaar sporen?
7. Uit een oogpunt van behartiging van provinciale belangen is de huidige combinatie van verantwoordelijkheden volgens GroenLinks en D66 niet gewenst. Deze is ook onwenselijk vanuit het oogpunt van bestuurlijke zuiverheid. Wat is het oordeel van het college hierover?

8. Welke mogelijkheden ziet het college om tot een ontkoppeling van deze ongewenste vermenging van functies te komen?

Wij zijn erg benieuwd naar wat het college hierop te zeggen heeft.

De VOORZITTER: Naar mij blijkt wens de mede-interpellerende fractie op dit moment niet het woord te voeren. Dan geef ik nu het woord aan de heer Swierstra. Ter vermijding van elk misverstand zeg ik er met nadruk bij dat het feit dat de heer Swierstra over dit onderwerp het woord voert, voortkomt uit het feit dat hij de portefeuillehouder bestuur is. Dus zoals de heer Pastoor, toen portefeuillehouder bestuur, in de commissievergadering van juni 1995 het woord voerde, doet de heer Swierstra dat nu.

De heer KUIPER: Mag ik daarover toch nog een vraag stellen?

De VOORZITTER: Een vraag stellen mag altijd.

De heer KUIPER: In het kader van de discussie die wij willen voeren over de onverenigbaarheid van bepaalde functies wil ik erop wijzen dat uit het feit dat de heer Swierstra zal antwoorden blijkt, dat er sprake is van een vermenging van functies.

De VOORZITTER: Nu is de heer Kuiper toch in de war en dat spijt mij zeer. Wij moeten de zaak wel zuiver houden. Het college gaat binnenkort de Nota bestuursfuncties uitbrengen en namens het college zal de heer Swierstra bij de bespreking van die nota het woord voeren. Hij zal dan ook spreken over andere commissariaten, bijvoorbeeld die bij de Noordelijke Ontwikkelingsmaatschappij (NOM) en die bij het industriepark Coevorden-Emlichheim, waar de heer Swierstra zelf geen commissaris is. Het feit dat de heer Swierstra commissaris is bij Eelde, staat hier los van. Hij voert het woord namens het college als portefeuillehouder bestuur.

De heer SWIERSTRA: Mijnheer de voorzitter. Om maar bij de laatste woorden van de voorzitter aan te sluiten en bij bijna de laatste opmerking van de heer Kuiper bij de voordracht van zijn vragen: wat er ook zij van de indringendheid van de discussie, in geen geval kan er sprake van zijn dat welk belang dan ook wordt verward met enig persoonlijk belang, noch wanneer er sprake is van handelen als commissaris van een van de bedrijven waarbij de provincie is betrokken noch wanneer er sprake is van handelen als gedeputeerde, dus als lid van het college.

Mijnheer de voorzitter. De discussie over commissariaten, bestuursfuncties, de zuiverheid, de petten, etc. is bepaald niet nieuw. In die zin is er ook geen sprake van nieuwe actualiteit. Ik verwijs naar tien jaar geleden, naar april 1991, toen in deze provincie de Discussienota commissariaten het licht zag. Die nota vormde een eerste aanzet tot de Nota bestuursfuncties die vervolgens in 1992 uitvoerig in deze staten is bediscussieerd. De Nota bestuursfuncties was voor een belangrijk deel gebaseerd op een groot aantal artikelen, waaronder dat van mr. J.R. Glas, gepubliceerd in het Nederlands Juristenblad van oktober 1991 onder de titel "De overheidscommissaris heeft het moeilijk". Toen vond die discussie in extenso plaats. De Nota bestuursfuncties zoals die hier toen aan de orde is geweest - sommigen zullen zich dat herinneren - had toen al het karakter van zoals het in de wandelgangen werd genoemd "De dissertatie van Rang", naar de toenmalige medewerker van de Stafafdeling Bestuurlijke-Juridische Zaken in deze provincie. Het was een zwaar en indringend stuk, waarin vele aspecten van bestuurlijke vertegenwoordiging van leden van het college en PS in functies buiten of gerelateerd aan de provincie werden belicht. Die nota, met alle implicaties vandien, heeft tot een uitvoerige discussie geleid in de commissie. De staten hebben ongetwijfeld het verslag erop nagelezen. Die nota is niet als zodanig door de staten vastgesteld, alleen al vanwege het feit dat in de nota was aangegeven dat op een groot aantal terreinen iedere keer weer afwegingen zouden moeten worden gemaakt en dat daarmee de nota meer een bestuurlijke onderbouwing was van wat in de loop der jaren zou worden gedaan dan dat zij een volledig juridisch toetsingskader was. Die nota heeft toen geleid tot een nadere inkleuring van de verschillende vertegenwoordigingen die leden van GS en PS in verschillende organisaties vervulden, waaronder ook de commissariaten. Dat betekende onder andere dat op dat moment de voorzitter van de Raad van Bestuur - op dat moment werden ook de statuten van de luchthaven Eelde gewijzigd - de oud-gedeputeerde Weidgraaf - en voorzitter van de Raad van Bestuur is wel een heel andere functie dan voorzitter van de RvC - ook voorzitter van de RvC werd. Dat is hij vervolgens niet lang gebleven, want uiteindelijk is ervoor gekozen een meer onafhankelijke voorzitter van buitenaf aan te trekken, en dit allemaal passend binnen de statuten zoals die voor de luchthaven Eelde waren vastgesteld. Die situatie kwam in 1995 opnieuw aan de orde en wel omdat de staten van Drenthe al in 1992

met een heleboel mitsen en maren en met minderheids- en meerderheidsstandpunten hadden uitgesproken dat het eigenlijk ongewenst was bepaalde commissarissenfuncties nog structureel te laten vervullen door leden van het college van GS. In de vergadering van 1995 waren de twee meest spraakmakende ondernemingen op dit punt de Vuilafvoer Maatschappij (VAM) en de luchthaven Eelde. Niettemin hebben toen - onder andere ook nadrukkelijk bepleit door oud-collega Kool, maar naderhand is de kwestie op een heel andere manier opgelost - diverse fracties gezegd dat er redenen zijn om, omdat bepaalde belangen in het spel zijn, maar omdat er ook sprake kan zijn van tegenstelling van belangen - en dat is wat anders dan verstrengeling - toch gebruik te willen maken van het recht van voordracht bij de benoeming van een lid in de RvC's van die twee ondernemingen. Deze situatie zou echter niet tot in lengte van dagen moeten duren en zou, vooral ten aanzien van de luchthaven Eelde onder andere afhankelijk zijn van de ontwikkelingen die zich op dat moment voordeden rond de baanverlenging, de mogelijke wijziging van de Luchtvaartwet en de Nota regionale luchthavenstrategie (RELUS), die bedoeld was om de regionale luchthavens in Nederland een andere structuur en positie te geven. In 1995 was die situatie nog dezelfde. De collegewisseling was echter wel aanleiding om dat punt opnieuw aan de orde te stellen. Op 7 juni 1995 heeft daarom in deze statenzaal een discussie plaatsgevonden over de vraag of aan de ontbindende voorwaarden met betrekking tot de voorwaardelijke benoeming waarvan in 1992 sprake was, zou moeten worden vastgehouden, of dat zich een nieuwe situatie had voorgedaan op grond waarvan een ander standpunt zou moeten worden ingenomen. De Statencommissie Bestuurlijke, Financiële, Sociale en Economische Aangelegenheden gaf in juni 1995 geen eensluidend advies. De fracties van de PvdA en D66 adviseerden om een lid voor te dragen voor maximaal twee jaar en daarna de lijn te volgen die in 1992 al was aangegeven, namelijk eventueel op voordracht van de staten een commissaris van buiten te benoemen. De fracties van CDA, GPV, RPF en GroenLinks adviseerden vast te houden aan de nota en wilden geen commissaris voordragen voor de RvC, waarbij pikant is dat de fractie van GroenLinks op dat moment eigenlijk het standpunt van PvdA en D66 steunde, maar daar toch tegenstemde omdat zij nu eenmaal tegen de luchthaven c.q. de baanverlenging was. De overige fracties, dus VVD, OPD en AOV/OU55+, waren van oordeel dat wél dat een

lid van GS zou moeten worden voorgedragen en in 2000 is vervolgens bij het verstrijken van de benoemingsperiode door niemand aandacht aan deze situatie besteed. Dat moest wel gebeuren toen de statutaire termijn van ondergetekende in de RvC verstreek en opnieuw moest worden besloten over een voordracht. Het college van GS heeft op 6 juni 2000 daarover een in een openbare besluitenlijst vermeld besluit genomen, namelijk dat opnieuw van het recht van voordracht en wel in de vorm van een lid van het college gebruik zou moeten worden gemaakt. Waarom? Omdat naar de mening van dit college - en dat is ook in het besluit aangegeven; eenieder heeft daarvan kennis kunnen nemen - op dat moment de situatie niet anders was dan in 1995 of in 1992. Immers, de besluitvorming rond de baanverlenging was vertraagd door politieke discussies en procedurele aspecten en RELUS was door het ministerie in de ijskast gelegd. Op 6 juni 2000 is het element van belangentegenstelling op dezelfde wijze als in 1992 en in 1995 in het college aan de orde geweest, maar daarbij is vastgesteld dat er geen sprake was van een nieuwe situatie en dat dus de voorwaardelijke benoeming nog enige tijd gecontinueerd zou moeten worden. Mijnheer de voorzitter. Het college heeft op dat moment de beslissing daarover niet bij de staten aangeslingerd, wetend dat de staten op dit punt buitengewoon alert zijn, maar omdat zich op dit punt geen nieuwe situaties hadden voorgedaan. Mijnheer de voorzitter. Ik heb met deze opmerkingen twee vragen al inhoudelijk beantwoord. In een brief van enkele weken geleden aan de staten heeft het college de vraag aan de orde gesteld of het niet verstandig is om de vragen van GroenLinks en D66 te betrekken bij een nieuwe, integrale discussie over bestuursfuncties. Het college vindt het verstandig dit wel te doen, omdat - de commissaris refereerde er al even aan - het niet uitsluitend gaat om de functie van de commissaris bij de luchthaven Eelde, maar ook om vele andere functies. Het college had daarom al in november, dus ver voor deze schriftelijke vragen ter tafel kwamen, besloten dat de Nota bestuursfuncties herijkt diende te worden. Het college had voor dit besluit een aantal redenen, waarop ik straks nog nader inga. Bij de herijking van die nota kan het college uitvoerig met de staten van gedachten wisselen over de vraag in welke mate mensen namens de provincie zitting hebben in een RvC. Op grond van veranderde omstandigheden zou het antwoord op die vraag nu wel eens anders kunnen zijn dan in 1992. Het college wil hierover echter graag een integrale discussie met de

staten voeren en vandaar het voorstel om de schriftelijke vragen van GroenLinks en D66 te betrekken bij de behandeling van de herijkte nota. Om toch de termijn van zes weken, die staat voor het beantwoorden van vragen, niet te ver te overschrijden heeft het college geprobeerd een element uit de Nota bestuursfuncties, namelijk de commissariaten, naar voren te halen. Ik zal daar zo dadelijk nog iets over zeggen.

De heer HARLEMAN: Mijnheer de voorzitter. Het is natuurlijk heel interessant over een tijdje eens te spreken over onze opvatting over de functie van een commissariaat bij het vliegveld Eelde, maar ik vind het veel interessanter van de gedeputeerde te horen of hij namens de provincie bij het vliegveld zit, met andere woorden of hij het met de uitspraak van de rechter oneens is.

De VOORZITTER: Ik stel de staten toch voor de heer Swierstra eerst de gelegenheid te geven zijn verhaal af te maken.

De heer SWIERSTRA: Ik begrijp de gretigheid van GroenLinks, maar alles krijgt een beurt. Ik kom hiermee aan vraag 3: "In hoeverre is de provincie c.q. het provinciaal belang thans vertegenwoordigd in de RvC van NV Groningen Airport Eelde?" Het antwoord daarop was helder, is helder en zal ook in de nieuwe Nota bestuursfuncties - dat kan ik nu al wel zeggen - helder blijven. In de RvC van de NV Groningen Airport Eelde was en is de provincie niet vertegenwoordigd. De door ons voorgedragen commissaris heeft geen zitting namens het college of namens de provincie. Dat volgt heel rechtstreeks uit de Nota bestuursfuncties van 1992 en is ook langs verschillende lijnen in 1995 aan de orde geweest; de staten kunnen dat niet alleen in het verslag maar ook in vele andere publicaties nalezen.

Met het voordragen of benoemen van een lid van de RvC kán door een overheid invloed worden uitgeoefend op een onderneming. Bij het vliegveld Eelde gaat het om een recht van voordracht, waarvan wij gebruik mógen maar niet hoeven maken. Deze provincie, dit college heeft echter met instemming van de staten steeds gebruikgemaakt van dit recht. Het feit dat je van dat recht gebruikmaakt en invloed wilt uitoefenen, wil niet zeggen dat daarmee een commissaris in de RvC zitting heeft námens de provincie. Als er geen benoemings- en ontslagrecht van de commissaris is door GS dan - en dat volgt uit de statuten, is ook door de rechter nog weer eens uitgesproken - hoeft het benoemde lid geen ontslag te nemen wanneer hij ontslag neemt als

lid van het college. Daarbij komt de vraag aan de orde of zo'n vennootschap uitsluitend een openbare taak uitoefent. De NV Groningen Airport Eelde oefent niet uitsluitend een openbare taak uit. Degenen bij wie hierover nog onduidelijkheid bestaat, wil ik verwijzen naar recente artikelen over dit thema, onder andere de brief van de ministers Zalm en Jorritsma van februari over commissariaten van overheidswege van het Rijk en naar een artikel van enige tijd later in het Financieel Dagblad waarin ook vanuit het Rijk nog eens heel expliciet is aangegeven dat ook commissarissen van overheidswege er niet namens die overheid zitten, maar ook heel duidelijk - en dat volgt ook uit de wet - het belang van de vennootschap dienen.

Hoe moeten dan uitspraken van een desbetreffende commissaris c.q. gedeputeerde of wie die functie dan ook maar uitoefent, worden uitgelegd? Wel, de vraag stellen, is haar beantwoorden. Ik zit daar niet namens de provincie, dus op het moment dat er uitspraken komen in de staten hebben de staten mij af te rekenen op mijn beleid als lid van het college van het GS. Ik heb als lid van het college van GS verantwoording af te leggen over het gevoerde beleid in het kader van het openbare provinciale belang. Als in deze staten de luchthavenproblematiek aan de orde komt, dan komt dat aan de orde in het belang van het algemeen bestuur van de provincie. Het gaat dan om belangen als infrastructuur, milieu, financiën, ruimtelijke ordening enz.; bedrijfsbelangen zijn geen onderdeel van openbaar bestuur. Wel hebben wij als aandeelhouder een bepaalde rol en de staten kunnen het college als het om de financiën gaat gewoon ter verantwoording roepen, bijvoorbeeld bij de behandeling van de begroting. De suggestie wordt gewekt dat de belangentegenstelling tot een probleem leidt. Vraag 5 luidt immers: "Welke argumenten hanteert uw college om de situatie van een verbinding van twee verschillende functies met verschillende bevoegdheden en verantwoordelijkheden in één persoon te laten voortbestaan?" Dan komen dezelfde argumenten aan de orde die én in 1992 én in 1995 al uitvoerig aan de orde zijn geweest. Wij stellen dan namelijk met elkaar vast dat er vormen van belangentegenstellingen kunnen zijn, zoals die zich bij vele commissariaten maar ook bij andere bestuurlijke functies kunnen voordoen - zelfs tussen portefeuilles kunnen binnen een staten of binnen een college belangentegenstellingen optreden - maar de discussies die vervolgens in de openbaarheid in het college of in de staten worden gevoerd leiden uiteindelijk tot een weging

van de argumenten en de vaststelling van het beleid. Dat is het dan en daarover leggen wij vervolgens weer verantwoording af. Dat kan best eens lastig zijn, maar wanneer het zover gaat dat er een gewetensconflict ontstaat - en ik verwijs maar weer eens naar 1992 en 1995 toen zeer veel fracties lieten blijken zeer begaan te zijn met de psychologische spagaat waarin college Weidgraaf zo nu en dan zou terechtkomen - dan komt dat vanzelf op tafel op het moment dat de vraag rijst of de verantwoordelijk commissaris c.q. gedeputeerde, aan wie het vertrouwen is gegeven vanwege de positie die hij bekleedt of vanwege de kennis die hij heeft, de ontstane situatie wel voor zijn rekening kan nemen. In die situatie kan strikt theoretisch de vraag aan de orde komen of de commissaris op moet stappen of dat hij zijn gedeputeerdenportefeuille ter beschikking moet stellen. De staten kunnen wel ongeveer raden welke keuze in dat geval wordt gemaakt. Met open ogen constaterende waarom er op een gegeven moment sprake kan zijn van een zekere tegenstelling, zijn wij ook nu nog van mening dat er alle mogelijke redenen zijn waarom de kwestie nog steeds actueel is. De ontwikkelingen rond de baanverlening, de Nota RELUS en de wijziging van de Luchtvaartwet gaan nog steeds door. De termijn van twee jaar die in 1995 door enkele fracties is genoemd, was eigenlijk geïnspireerd op de verwachting dat die problematieken in die twee jaar tot een nadere conclusie zouden hebben geleid. Nu dat niet is gebeurd, is de situatie nog steeds dezelfde.

Inmiddels hebben zich, naast die welke aan de luchthaven sec is gekoppeld, in de breedte over het fenomeen commissarissen van overheidswege en bestuurlijke functies enkele ontwikkelingen voorgedaan. Ik verwijs in dit verband naar het rapport Corporate Governance van de commissie-Peters die beoogt binnen ondernemingen, ook niet-overheidsondernemingen, een heldere structuur te brengen tussen de vergadering van aandeelhouders, de RvC en de directie om zodoende de verantwoordelijkheden van eigenaren, van werknemers, van aandeelhouders maar ook van de samenleving scherper in beeld te brengen. Die discussie maar ook de recente discussie die vanuit het kabinet is gestart om de positie van de rijkscommissarissen aan een nader onderzoek te onderwerpen - een discussie die mede geïnspireerd is door het feit dat het Rijk, mede vanwege Europa, op een aantal punten nadrukkelijk bezig is met de verdere privatisering - waren voor het college aanleiding te zeggen dat het goed zou zijn de Nota bestuursfuncties van

1992 integraal te herijken, dus een nieuwe nota te maken en die aan de staten voor te leggen. Die nota komt er dus. Zoals ik al aangaf, hebben wij overwogen om daar een element uit te halen en, gelet op de actualiteit van de gestelde vragen, dat al eerder met de staten te behandelen, maar uiteindelijk hebben de leden van het college ervoor gekozen om, nu GroenLinks en D66 niet wensen te wachten op die discussie en nu al een interpellatie houden over dit element, het onderdeel uit de nota dat handelt over commissariaten niet naar voren te halen, neen, wij hebben, omdat het debat daarover vandaag toch plaatsvindt, waarmee een aantal richtingen wordt aangegeven, ervoor gekozen die richtingen mee te nemen in de verdere vervolmaking van die nota en wij hebben ons dan ook voorgenomen een herijkte integrale Nota bestuursfuncties, dus inclusief het deel over de commissariaten, aan de staten voor te leggen. Gelet op de termijnen zal dit niet meer in de eerstvolgende commissievergadering kunnen en dat betekent dat deze nota in juni aan de orde komt.

Mijnheer de voorzitter. Ik kom dan aan vraag 6: "Hoe wordt binnen uw college omgegaan met situaties waarin de belangen van de luchthaven en die van de provincie niet met elkaar sporen?" Ik heb daar al een paar dingen over gezegd. Wat ik daarover ook nog wel kwijt wil is dat die situatie zich in de periode dat ik gedeputeerde en commissaris was, niet heeft voorgedaan.

Niet dat er in deze staten geen discussies zijn geweest over het belang van de luchthaven en de beslissingen dienaangaande, maar dat is een volstrekt andere discussie en heeft geen relatie met de zin waarin de vraag is bedoeld.

De volgende vraag is of de huidige combinatie van bestuurlijke verantwoordelijkheden wel of niet gewenst is. Ik heb daarover al een aantal opmerkingen gemaakt en daarin heb ik aangegeven dat wat dat betreft de discussie hierover eigenlijk komt als mosterd na de maaltijd, of zout wanneer het ei al op is, omdat de discussie daarover zowel in 1992 als in 1995 is gevoerd en toen een bestuurlijk standpunt is ingenomen, welk standpunt wij in het kader van de herijkte nota opnieuw met de staten zullen bespreken.

Voorzitter. Ik kom dan ten slotte aan vraag 8: "Welke mogelijkheden ziet u om tot een ontkoppeling van deze ongewenste vermenging van functies te komen?" Ook deze vraag willen wij graag beantwoorden aan de hand van de behandeling van de integrale nota, want dan wordt vastgesteld op welke wijze en op welk moment wij - dat is namelijk de lijn die het college nog steeds hanteert - de in 1992 en 1995 ingezette lijn tot implementatie brengen. Mijnheer de voorzitter. Ik meen hiermee zowel de vragen te hebben behandeld alsook in een breder perspectief een inkadering te hebben gegeven van de wijze waarop de provincie Drenthe wenst om te gaan met de zuiverheid van bestuursfuncties/commissariaten en bestuursfuncties meer in het algemeen.

De heer KUIPER: Mijnheer de voorzitter. Ik dank de gedeputeerde voor zijn uitvoerige uiteenzetting, maar desondanks zijn er voor onze fractie nog veel onduidelijkheden. Collega-fractieleden hebben mij dan ook wat briefjes toegestopt waaruit blijkt dat de mededelingen van de gedeputeerde nieuwe vragen hebben opgeroepen met betrekking tot de verantwoordelijkheden en bevoegdheden. Ik wil daarom daarover nog een paar korte opmerkingen maken.

Op 7 juni 1995 heeft een groot aantal fracties in de commissievergadering de wens uitgesproken toch meer bij deze zaak betrokken te worden. In 1995 is gediscussieerd over de vraag of de vertegenwoordiging van de gedeputeerde in de RvC op grond van zijn gedeputeerdenschap zou moeten zijn of dat er een voordracht zou moeten komen. Uit de discussie van toen is echter niet op te maken - en de gedeputeerde suggereerde dit zo-even wel - dat de Luchtvaartwet en het rapport RELUS daarbij een rol zouden spelen.

De gedeputeerde wil de discussie over de bestuursfuncties graag integraal voeren. Wij hebben daarop even een voorschotje genomen. Op de website van de provincie wordt bij de gedeputeerde Swierstra een aantal functies vermeld, die "voortvloeien uit het GS-lidmaatschap" en een aantal functies die niet voortvloeien uit het GS-lidmaatschap. Het is het een of het ander, zo blijkt uit die opsomming. Bij de functies die voortvloeien uit het GS-lidmaatschap is niet het commissariaat van Eelde genoemd. Natuurlijk niet, zal men zeggen, want daarbij gaat het om een commissariaat op voordracht. En dus zou dit commissariaat dan genoemd moeten zijn bij de functies die niet voortvloeien uit het GS-lidmaatschap. Echter, daar wordt wel een zestal functies genoemd, maar deze functie staat er niet bij. Dus wat is het nu: is het op voordracht of gaat het om een vertegenwoordiging op grond van het lidmaatschap van GS? Het is nu volstrekt onduidelijk en daarmee is precies ons probleem met deze constructie aangegeven.

De gedeputeerde spreekt over een recht op voordracht en dat hij niet namens de provincie deel uitmaakt van de RvC. Bovendien oefent volgens de gedeputeerde de vennootschap geen openbare taak uit. Het is heel belangrijk dat het voor PS mogelijk wordt de gedeputeerde te vragen verantwoording over zijn beleid af te leggen. Het is op grond van de gesloten organisatie van de NV Groningen Airport Eelde onmogelijk dat te doen. Wij hebben geen inzage in alles wat daar omgaat. Wij krijgen alleen de begroting voorgelegd. Wij zouden de discussie heel graag in een wat meer algemeen verband willen voeren. De gedeputeerde wijst erop dat er sprake zou kunnen zijn van verschil van mening tussen de portefeuillehouders over de mogelijkheid van belangenverstrengeling. Het gaat nu echter om de vertegenwoordiger van het college in de RvC, of om een vertegenwoordiger op voordracht van de provincie. Het is ons volstrekt onduidelijk hoe in zo'n geval PS een gedeputeerde ter verantwoording kunnen roepen. Mijnheer de voorzitter. Ik krijg heel graag een antwoord op deze vragen.

De heer ENGELS: Mijnheer de voorzitter. Ik wil beginnen met mijn dank uit te spreken voor het feit dat deze interpellatie kan worden gehouden. Die dank geldt de collega-fracties. Ik wil de gedeputeerde danken voor zijn uitvoerige antwoord, maar ik heb wel de behoefte daar op een enkel punt kanttekeningen bij te maken. Vervolgens zal ik aangeven in welke richting mijn fractie denkt.

Het exposé dat is gegeven over de totstandkomingsgeschiedenis van de benoeming tot lid van de RvC biedt de mogelijkheid voor interpretatieverschil van hoe dat is gegaan. Voorzover ik uit het dossier heb opgemaakt is het zo, dat bij de voordracht die in 1995 is gedaan vanuit de ambtelijke dienst aan het college om te komen tot aanwijzing van een commissaris, het aanvankelijk de bedoeling was wel de lijn te volgen die in de Nota bestuursfuncties was uitgezet; met andere woorden: er zou een deskundige derde moeten worden benoemd. Als ik het goed heb gelezen was het feit dat een aantal andere aandeelhouders - en dan met name de gemeente en de provincie Groningen - niet bereid was deze stap te zetten voor de meerderheid van het college aanleiding om de koers te wijzigen en vast te blijven houden aan de benoeming van een lid van de RvC vanuit het college. Dat zo zijnde is vervolgens ook aangegeven dat hierover expliciet met de commissie zou moeten worden gesproken en inderdaad hebben de verschillende fracties in een commissievergadering hun oordeel gegeven. Als het om de termijn van twee jaar gaat, is mijn interpretatie dat de fracties van PvdA en D66 dat een maximum vonden, los van welke mogelijke ont-wikkeling, dus ook het uitblijven van ontwikkelingen, rond de baanverlenging, de Nota RELUS en dergelijke. In die zin kan niet worden gesproken van instemming van de staten. Nu is dat formeel ook een beetje moeilijk omdat het gaat om een voordrachtsbevoegdheid van het college, maar als het college dan met de staten daarover discussieert, is het wel merkwaardig dat het constateert dat daaraan dan geen conclusies zijn verbonden.

Ik heb begrepen dat de voordracht voor herbenoeming in 2000, vorig jaar dus, wel is vermeld in de besluitenlijst - maar eerlijk gezegd kan ik mij dat niet herinneren - en dat het daarbij is gebleven omdat er geen sprake was van wijziging van de situatie. Op basis van de opmerking die ik net heb gemaakt, namelijk dat de meerderheid van de staten heeft aangegeven dat niet op de gevolgde weg moet worden voortgegaan, maar dat dit hoogstens nog twee jaar zou mogen duren, had ik mij kunnen voorstellen dat die herbenoeming wat meer indringend met de staten zou zijn doorgenomen. Het meest interessant is echter de achtergrond van de voordracht en daarin staat dat er sprake moet zijn van maximale beïnvloeding van de koers van de luchthaven. Met betrekking tot de belangenverstremming is aangegeven dat het probleem van de dubbele pet zich niet vaak zal voordoen. Daaruit blijkt dat het punt van de

belangenverstremming vanaf het begin van deze discussie wel is gezien, maar kennelijk niet een zo groot probleem is gevonden om daar gevolgtrekkingen aan te verbinden. Maar dan is het heel merkwaardig dat gesproken wordt over "maximale beïnvloeding van de luchthaven", want de uitspraak van de rechter was op dat punt glashelder en daarover bestaat ook geen verschil van mening tussen college en staten. Als er namelijk sprake is van een benoeming tot lid van de RvC dan kan er geen sprake zijn van maximale beïnvloeding. Dat zou namelijk volkomen haaks staan op de verschillen in belangen, de verschillen in positie en de verschillen in verantwoordelijkheden die er op privaatrechtelijke en staatsrechtelijke gronden bestaan tussen de ene functie, namelijk die van commissaris, en de andere functie, namelijk die van lid van het provinciaal bestuur. Ik neem aan dat dit punt nu niet meer uitvoerig behoeft te worden behandeld. De verschillen zijn substantieel en principieel. Het probleem is dat er wel in juri-dische zin onderscheid mogelijk is, maar in de praktijk, dus in de politiek niet. De heer Swierstra kan wel zeggen dat hij die functies in zijn persoon heeft verenigd en dat hij in een eigen afweging tot de conclusie kan komen of hij nog geloofwaardig is of dat er sprake is van een gewetensconflict, maar het grote probleem is dat een vermenging van deze functies, met hun volledig gescheiden verantwoordelijkheden, leidt tot een uitholling van de positie van de staten. Het is, omdat de heer Swierstra die afweging zélf wenst te maken, voor de staten niet meer mogelijk te bezien in hoeverre het belang van de provincie en het belang van de luchthaven al dan niet strijdig dan wel met elkaar in overeenstemming zijn. Daar komt nog bij dat voor buitenstaanders - wij zijn nog statenleden en dus hebben wij veel verstand van dit soort van zaken - dit helemaal niet meer te volgen is. Hoe moet iemand die in de omgeving van de luchthaven of ver daarbuiten woont daartegen aankijken? Hij begrijpt het niet meer en ik ben bang dat dit leidt tot een negatieve uitstraling, dat toch het gevoel gaat ontstaan dat die functies met elkaar worden gecombineerd, terwijl die functies eigenlijk niet met elkaar zijn te combineren. Ik verwacht dat deze kwestie in de Nota bestuursfuncties nog nader wordt uitgediept, want als ik de stukken goed begrepen heb, is ook elke keer weer aangegeven dat dit probleem zich daadwerkelijk voordoet en dat dus eigenlijk helemaal niet tot dit soort van benoemingen zou moeten worden overgegaan, maar dat het om redenen van politieke opportuniteit toch is en nog steeds wordt gedaan.

Mijnheer de voorzitter. De conclusie van mijn fractie op dit punt is dat er bij de benoeming en herbenoeming toch wel de nodige kanttekeningen zijn te maken. Wij hadden ons kunnen voorstellen dat het op een andere manier zou zijn gegaan. Maar veel belangrijker is het principiële antwoord op de principiële vragen of de functies zoals die nu worden gecombineerd, dus lid van de RvC van Groningen Airport Eelde en lid van het college van GS en dan ook nog portefeuillehouder verkeer en vervoer uit een oogpunt van belangenverstrengeling wel verenigbaar zijn en of die combinatie misschien zelfs wel ongewenst is. Daar komt nog bij dat deze combinatie van functies daarnaast schadelijk is voor de positie van de provincie uit een oogpunt van imago en vertrouwen. Het is eigenlijk ook voor de gedeputeerde zelf lastig opereren omdat steeds de vraag van geloofwaardigheid naar voren komt, waarmee hij zich kwetsbaar maakt, en dan niet omdat hij er een persoonlijk belang bij heeft - daar geloof ik namelijk niets van - maar omdat het op een gegeven moment allemaal heel moeilijk uit te leggen is.

Stel je voor dat er op een gegeven moment reiskosten worden gedeclareerd voor het reizen als commissaris naar de luchthaven Eelde. De heer Kuiper heeft het punt van de nevenfuncties al genoemd. Ook ik heb mij erover verbaasd dat op de lijst de functie van lid van de RvC helemaal niet voorkomt, noch in de ene noch in de andere kolom. Dat is natuurlijk heel wonderlijk en dat geeft al aan dat het college op de een of andere manier zelf het onderscheid ook al niet meer kan maken. En hoe zit het met de ambtelijke ondersteuning en bijstand? Ik moet er toch niet aan denken dat zou blijken dat er ambtenaren zijn die de heer Swierstra helpen in zijn beleid als commissaris van de luchthaven. In die zin wordt het allemaal buiten-gewoon ingewikkeld. Daarom heeft het onze voorkeur dat er, los van de discussie die wij nog krijgen over de Nota bestuursfuncties, alleen al om de inhoudelijke redenen die zijn genoemd, toch wel op zeer korte termijn een einde komt aan deze vermenging van functies.

De heer SCHAAP: Mijnheer de voorzitter. De fractie van de PvdA heeft bij de voorbereiding van deze vergadering natuurlijk wel bij deze kwestie stilgestaan, maar niet zo diepgaand als de beide fracties die de interpellatie hebben aangevraagd. Ik wil op dit moment twee opmerkingen maken. De eerste is toch dat door de gang van zaken, het aanvragen van de interpellatie en de berichten in de media, er een sfeer is ontstaan waardoor men kan denken dat er in Drenthe van alles mis is.

Drenthe staat in brand, want Swierstra zit in de RvC van het vliegveld Eelde! En Drenthe staat blijkbaar zodanig in brand dat we niet meer de gelegenheid hebben om nog drie weekjes te wachten op de nota die in voorbereiding is en waarvan per brief was aangekondigd dat die in de meivergadering zou worden besproken. Wij kunnen blijkbaar niet nog drie weken wachten om niet alleen de petten van Swierstra maar sowieso de bestuursfuncties van leden van dit college te bekijken. En dat vinden wij jammer. Het doet ook geen recht aan de discussie over de integere overheid. Er wordt door beide fracties een sfeer gecreëerd - en dat vind ik jammer en daar wil ik toch wat tegenwicht tegen bieden - alsof die integriteit ter discussie staat, alsof zaken aan de orde zijn die niet deugen. Waar wordt wat gedeclareerd. Verhalen daarover doen naar mijn mening meer schade aan het imago van het openbaar bestuur dan de zaak zelf. Deze opmerking wil ik toch even kwijt. Wat ons betreft had heel goed gewacht kunnen worden op de behandeling van de Nota bestuursfuncties, want wij wisten allemaal dat die er op korte termijn aan zou komen in de commissie en in de staten. Dat duurt nog een maand en dit brandje kan echt nog wel een maand hebben.

Mijnheer de voorzitter. Ik wil toch nog even kort over de inhoud spreken. De twee fracties roepen de simpele vraag op of er nu op heel korte termijn een eind moet worden gemaakt aan het commissariaat van de heer Swierstra bij Eelde. Ik wil beginnen met naar de geschiedenis te verwijzen en dan verwijs ik ook naar het verslag van 7 juni 1995 toen D66 en PvdA op één lijn zaten en uitspraken dat het wat hen betreft nog wel een keer zou kunnen, maar dat zij daaraan wel een termijn wilden verbinden. Dat was niet helemaal alleen ingegeven door het feit dat in de tussenliggende periode de gemeente en de provincie Groningen zouden moeten worden bewerkt, maar ook door het feit dat binnen de fractie van de PvdA buitengewoon kritisch aangekeken werd tegen dit fenomeen. Dus in die zin - en dat mag best als een vingerwijzing van onze fractie worden beschouwd - gaan wij er eigenlijk van uit dat straks bij het aanbieden van de Nota bestuursfuncties het college zich nog eens heel goed afvraagt of de hele redenering die de heer Swierstra hier vanmorgen namens het college heeft gehouden er uiteindelijk toch niet toe zou moeten leiden dat er een einde moet komen aan dit commissariaat.

Om daar nu al een heel definitief oordeel over te geven, lijkt mij niet verstandig gezien mijn eerste opmerking dat die afweging ook moet worden

gemaakt ten aanzien van andere bestuursfuncties. Ik wil er ook graag meer inzicht in hebben of een commissariaat bij Eelde nu hetzelfde is als een commissariaat bij de NOM. Onze vingerwijzing is dus helder en komt ook eigenlijk niet als een donderslag bij heldere hemel, maar wij willen de discussie wel in de breedte voeren, dus ook de andere bestuursfuncties daarbij betrekken.

De heer NIJENBRINKS: Mijnheer de voorzitter. In aansluiting op de opmerkingen die ik bij de start van het ordedebatje al heb gemaakt - ik heb toen de vrees geuit dat op allerlei inhoudelijke aspecten zou worden ingegaan - wil ik met name het eerste stuk van het betoog van de heer Schaap onderschrijven en nogmaals benadrukken wat ik in eerste termijn heb gezegd, namelijk dat het goed is om de paar weken die het nog duurt voor de volledige Nota bestuursfuncties ter tafel komt, maar af te wachten en alleen over de volledige nota te spreken. Op dit moment wil ik het hierbij laten.

De heer VAN GLANSBEEK: Mijnheer de voorzitter. Het ware ook volgens de fractie van het CDA beter geweest de discussie pas over een aantal weken, wanneer de Nota bestuursfuncties aan de orde zou zijn geweest, te voeren. De kwestie had dan integraal besproken kunnen worden. Maar goed, wij hebben met ons allen deze interpellatie goedgekeurd en wij willen daarom ook nu op de inhoud ingaan.

Mijn fractie vindt het allemaal niet zo moeilijk. Naar onze mening hebben wij hierover namelijk in 1992 en in 1995 al duidelijke standpunten ingenomen. Die standpunten zijn niet zomaar uit de lucht komen vallen, die vinden hun oorsprong in wat in de leerboeken over staatsrecht, provincierecht en gemeenterecht is geschreven over welke openbare functies het vervullen van andere openbare functies zouden uitsluiten. In die boeken zijn de keuzes daarvoor ook gemotiveerd. Het gaat om het voorkomen van vermenging van bevoegdheden en taken en om het streven naar en handhaven van de zuiverheid in de verhoudingen.

Alle politieke partijen hebben in de afgelopen decennia wel een commissie gehad die zich gebogen heeft over de vraag welke combinaties van functies naast de wettelijke incompatibiliteiten ongewenst zouden kunnen zijn. Het CDA heeft daarvoor de volgende richtlijnen.

Omdat het gevaar van verstrengeling van belangen ontstaat als een organisatie in aanraking komt met de plaatselijke of regionale overheid is het voor de fulltime volksvertegenwoordiger of

bestuurder zaak zich in een dergelijke kwestie uiterst voorzichtig op te stellen. Zelfs de schijn van bevoorrechtiging of belangenverstrengeling moet worden vermeden.

In de brief van GroenLinks en D66 wordt met name geduid op de belangenverstrengeling wanneer de functie van gedeputeerde Swierstra als commissaris bij de NV Groningen Airport Eelde in beeld is.

Er zijn commissariaten die bekleed worden namens de provincie, dus vanuit het ambt, en er zijn commissariaten die op persoonlijke titel worden bekleed, dus niet uit het ambt, zoals het geval is met dit commissariaat van gedeputeerde Swierstra. Op zich bestaat tegen een commissariaat namens de provincie in principe geen bezwaar, mits het belang van de vennootschap gelijk is aan het openbaar belang. Is dat niet het geval dan moet een commissariaat worden afgewezen. Dit standpunt heeft de fractie van het CDA zowel in 1992 als in 1995 ingenomen. Daarom vindt mijn fractie het commissariaat van de heer Swierstra bij het vliegveld Eelde op zich ook geen goede zaak. Omdat het gaat om een commissariaat op persoonlijke titel - dus niet uit het ambt - zeggen wij dat uiterste voorzichtigheid is geboden, omdat de schijn van belangenverstrengeling er toch is en omdat het belang van de NV Groningen Airport Eelde op zich niet gelijk hoeft te zijn aan het openbaar belang. Vandaar onze afwijzing.

De heer BAAS: Mijnheer de voorzitter. Ik kan kort zijn, want door de mij voorgaande sprekers is al veel gezegd waarmee wij kunnen instemmen. Ik wil beginnen met de opmerking dat wij geen enkele twijfel hebben over de integriteit van het dagelijks bestuur van deze provincie en in het bijzonder over de portefeuillehouder verkeer en vervoer. Wel vinden wij bezinning op dit onderwerp noodzakelijk. Onze conclusie is, zo de discussie aanhorende, dat het toch vaak gaat om subtiliteiten die de meerderheid van de Drentse bevolking voor het grootste deel zullen ontgaan. Maar het imago is belangrijk en in de te verschijnen nota zou daar rekening mee moeten worden gehouden. Wij voeren echter de discussie graag wanneer wij het complete plaatje hebben; wij willen dus een integrale bezinning over het hele onderwerp. Alhoewel ook mijn fractie van mening is dat er een zekere spanning bestaat tussen de verschillende belangen, heeft zij nooit ervaren dat er in het verleden op een onjuiste wijze met belangenstellingen zou zijn omgegaan. Maar wij scharen ons van harte achter het standpunt dat een discussie over dit onderwerp

nodig is. Die discussie voeren wij echter graag in het kader van de herijkte Nota bestuursfuncties.

De heer VAN DER SCHOOT: Mijnheer de voorzitter. Ik ben geen lid van GroenLinks en ik hoop dat men mij die kortzichtigheid wil vergeven, maar ik acht het wel zinnig dat deze discussie plaatsvindt. De staten hebben deze interpellatie toegestaan en dan moeten zij nu niet gaan zeuren over het feit dat over deze zaak wordt gediscussieerd. Het nut en de zin van een interpellatie is dat iets wordt aangetoond. Hebben wij kunnen aantonen dat er een persoonlijk belang was van de gedeputeerde c.q. de heer Swierstra in de RvC? Het antwoord is "nee". Hebben wij kunnen aantonen dat er sprake was van een belangenverstrengeling tussen de functies van de heer Swierstra? Het antwoord is wederom "nee"? Hebben wij aan de integriteit van de heer Swierstra getwijfeld? Het antwoord is opnieuw "nee".

Is, dit constaterende, een discussie dan nog zinvol? Het antwoord op die vraag is "ja". Die discussie is wel zinvol, want nu het college heeft gezegd in de herijkte Nota bestuursfuncties ook iets van de denkrichting van deze discussie mee te zullen nemen, blijft het een vreemde zaak dat een provincie het recht van voordracht heeft, terwijl die provincie tegelijkertijd beweert die invloed niet te willen. Dat kan niet. Want nogmaals: als je invloed wilt en als je als provincie het recht van voordracht hebt om aan het banket van de RvC aan te zitten dan is de huidige houding van de provincie onduidelijk. Die onduidelijkheid moet in de herijkte Nota bestuursfuncties heel duidelijk worden meegenomen. In dit verband is het beeld van de psychologische spagaat gebruikt en ik vind het het mooiste als zo'n spagaat mislukt want dan wordt ook duidelijk wat er mis is. In die zin is het aardig om bij de overweging dit punt net zo te gebruiken als de ecologische koek, die ik zonet ook niet door mijn keel kon krijgen - ik nodig het college dan ook uit om daarvan af te stappen - en mocht er bij de banketbakker een commissariaat vrijkomen, dan beveel ik de heer Swierstra dat commissariaat van harte aan.

Mijnheer de voorzitter. Deze interpellatie is nuttig geweest omdat zij toch een denkrichting aangeeft. Als wij als provincie invloed willen dan moet het ook mogelijk zijn om in een RvC onze invloed aan te wenden.

De heer DE HAAS: Mijnheer de voorzitter. Stel niet uit tot morgen wat jij heden kunt doen, en daarom lijkt mij het debat van vandaag een goede indicatie voor de integrale discussie.

Staat de positie van de heer Swierstra voor de OPD ter discussie? Nee, mijnheer de voorzitter, wij twijfelen niet aan zijn integriteit, laat dat duidelijk zijn. Het antwoord en de woorden van de sprekers voor mij zijn voor de OPD aanleiding om te zeggen dat als er al een advies moet worden gegeven dit zou luiden: scheid de petten en houd middels een benoeming van buitenaf door de provincie in de toekomst invloed. Dat is onze voorlopige conclusie.

De heer SCHAAP: Mijnheer de voorzitter. De opvatting die de heer De Haas nu namens de OPD verwoordt verschilt 180 graden van de opvatting van de OPD in de bewuste commissievergadering. Dat wil ik toch wel even gezegd hebben.

De heer DE HAAS: Mijnheer de voorzitter. Die conclusie is op zichzelf juist, maar waar staat dat je, als je een standpunt hebt ingenomen, je - en dat noem ik voortschrijdend inzicht - op een gegeven moment, gehoord de discussie niet tot een ander standpunt mag komen? Dat standpunt verhullen wij niet en dat standpunt zullen wij ook uitdragen.

De heer SWIERSTRA: Mijnheer de voorzitter. Ik wil nog slechts een paar opmerkingen maken, want ik wil niet het verhaal dat ik al heb gehouden herhalen en bovendien wil ik niet vooruitlopen op de behandeling van de Nota bestuursfuncties. Ik heb tot mijn genoegen geconstateerd dat een zeer grote meerderheid van de staten met het college van oordeel is dat dit soort van discussies op een heel zuivere, zorgvuldige en integrale manier gevoerd moet worden en dat daar geen elementen uitgehaald moeten worden wanneer daartoe geen directe noodzaak is, direct in die zin dat er nu geen acuut probleem aan de orde is anders dan het feit dat er sprake is van een zekere spanning.

Mijnheer de voorzitter. De heer Kuiper meent dat uit de discussie van 1995 bleek dat de staten er meer bij betrokken wilden worden, maar die interpretatie vind ik ook wel wat erg kort door de bocht. De staten hebben op dat moment indringend gediscussieerd over alle mogelijke aspecten van de vraag of een collegelid dit commissariaat zou moeten gaan vervullen en daarbij zijn wel degelijk - men kan de verslagen erop nalezen - ook de Nota RELUS, de baanverlenging en dergelijke genoemd als elementen die onderliggend een bijdrage hebben geleverd aan de totstandkoming van standpunten van fracties. Wat ik zojuist niet heb vermeld - op dit punt heeft de heer Engels gelijk - is dat er ook

gekeken moet worden naar de opstelling van andere aandeelhouders c.q. commissariaten in die luchthaven. Ik heb dat punt per ongeluk laten liggen, maar dat is uiteraard ook een belangrijk element in de afweging geweest; het is overigens ook een element dat bij de regering speelt wanneer in de brief van februari sprake is van de implementatie van de nieuwe lijn die het Rijk wil gaan inzetten. Ook het Rijk zegt dat bij de uitvoering van die nieuwe lijn wel gekeken moet worden naar bijzondere omstandigheden. Dat zijn dan omstandigheden die te maken kunnen hebben met het karakter van de onderneming - gaat het om een net startende onderneming, waar iets bijzonders mee is, of zijn het zaken waar wettelijk iets geregeld moet worden of waar op een andere manier het overheidsbelang niet vertegenwoordigd kan worden - maar ook wordt daar heel nadrukkelijk genoemd het element dat door het plotseling terugtrekken van een commissaris, the check of balances in de verhoudingen binnen de RvC niet verstoord mag worden. Het is dus niet zo dat het niet kan, maar er moet bij de implementatie naar gekeken worden. En dat is nu precies wat de staten van Drenthe in 1992 en in 1995 ook al hebben gedaan toen zij hebben uitgesproken dat steeds ook moet worden gekeken naar wat de andere overheden doen. Het zal dan ook duidelijk zijn dat wij deze dagen overleg hebben met de andere overheden over de vraag hoe in de toekomst, wanneer de Nota RELUS inderdaad haar beslag krijgt, met dit soort van functies moet worden omgegaan. Wij komen daarop dus nog terug.

De heer Kuiper heeft een wel erg ingewikkeld verhaal gehouden over hoe het nu allemaal zit. Het lijkt mij toe dat ik heel duidelijk ben geweest over wat op dit moment de verantwoordelijkheden zijn, waar het spanningsveld ligt, waarover de staten een oordeel hebben geveld en over wat op dit moment in de lijst van vermelde functies staat. Wij zullen bekijken wat daarin wordt vermeld en waarom het zo is gegaan. Een ding moet volstrekt duidelijk zijn: hoe wij het ook uitleggen, er is geen mens in Drenthe, of hij moet niet geïnteresseerd zijn in politiek - in dat geval is het wat anders - die niet weet wat op dit terrein de verhoudingen zijn. Ieder statenlid en ook de pers weet dat gedeputeerde Swierstra al een groot aantal jaren ook commissaris van de luchthaven is. Daarover kan geen enkel misverstand bestaan.

De heer ENGELS: Mijnheer de voorzitter. Ik vind die laatste opmerking een beetje te oppervlakkig. Iedereen weet inderdaad dat gedeputeerde Swierstra al jarenlang in de RvC van de luchthaven Eelde zit, maar gelet op de discussie

die wij hier hebben gevoerd over de verschillen in positie, belang en verantwoordelijkheid vraag ik mij af of iedereen zich daarvan wel bewust is. Deze opmerking van de heer Swierstra raakte naar mijn mening dan ook kant noch wal en zij raakte zeker niet het hart van de discussie. Het gaat erom hoe iemand waar zit, hoe hij daarmee omgaat en wat de staten daar dan van vinden. Dat is een heel ander soort van discussie.

De heer SWIERSTRA: Dat klopt. Daarover ging ook mijn eerste inleiding en daarover heeft ook de overgrote meerderheid van de staten aangegeven een heldere opvatting te hebben, waarbij een onderdeel van die heldere opvatting is de wetenschap dat een zekere belangentegenstelling altijd bekend is geweest en dat toch con amore of met enig wringen is besloten het zo te doen. Het is ook niet zo dat dit er maar even tussendoor gemoffeld is. In 1995 is gezegd - de heer Schaap heeft daarop gewezen - dat het nog twee jaar zo zou kunnen. Waaraan die termijn van twee jaar was gekoppeld, daarover kunnen wij van mening verschillen, maar de heer Schaap heeft helder gemaakt wat zijn opvatting daarover is en die opvatting is voor het college zeer richtinggevend bij het vaststellen van de nota; maar in ieder geval is helder dat niemand, maar dan ook helemaal niemand ook maar ooit aanleiding heeft gevonden om dit punt in de afgelopen jaren ter discussie te stellen. Er was ook geen enkele actuele inhoudelijke reden voor en in 2000 is die benoeming in een keurig openbaar besluit van het college vermeld en die benoeming staat dan ook keurig in de openbare besluitenlijst. Kortom, over al die zaken kan geen enkel misverstand bestaan.

De heer ENGELS: Mijnheer de voorzitter. Even voor de goede orde: in mijn betoog komt helemaal geen passage voor waaruit zou blijken dat wordt getwijfeld aan de ordentelijke totstandkoming van dat besluit. Dat moet de heer Swierstra dan ook niet zeggen, want dat is niet leuk. Wat ik heb gezegd is, dat wat in het besluit staat een illustratie is van het feit dat het kennelijk toch heel moeilijk is om de verschillende posities, belangen en verantwoordelijkheden uit elkaar te houden. Dat is wat ik heb gezegd.

De heer SWIERSTRA: Met betrekking tot die inhoudelijke zaak heb ik in alle openheid een aantal elementen genoemd. Ik ben met de heer Engels van mening dat er ook in alle openheid over gesproken moet worden, omdat het een zeer belangrijk thema is dat de zuiverheid in de bestuurlijke verhoudingen raakt. Dat is ook de reden waarom wij aan de hand van indringende

nota's hierover meermalen met elkaar hebben gesproken en dat is ook de reden waarom het college al in november heeft gezegd dat dit punt opnieuw geagendeerd zal worden. Daarover hebben wij geen enkel misverstand. Wanneer de heer Engels dan zegt dat toen misschien wel het besluit is genomen, maar dat hij daar eigenlijk niets van wist omdat hij het niet heeft gezien op de besluitenlijst dan moet hij mij niet kwalijk nemen dat ik hem even confronteer met het feit dat het keurig netjes is gebeurd.

De heer ENGELS: Maar dan moet de heer Swierstra het mij niet kwalijk nemen dat ik nu even zeg in een poging tot zelfspot aangegeven te hebben mij niet te herinneren wat ik anderhalf jaar geleden in de buitengewoon belangwekkende besluitenlijst van het college heb gelezen, maar ik voeg daar onmiddellijk aan toe dat dat voor mij geen enkele reden is om überhaupt te betwijfelen of er misschien iets fout is gegaan.

De heer SWIERSTRA: Daar ben ik dan bijzonder blij om, maar ik hoop dat de heer Engels het mij ten goede houdt dat ik er in ieder geval van uitga dat fracties en in ieder geval woordvoerders die dergelijke zaken indringend aan de orde stellen, alle stukken tot in extenso daarbij betrekken. Dat lijkt mij niet meer dan logisch. Maar dat de heer Engels zich niet alles op voorhand herinnert, kan ik hem niet kwalijk nemen.

De heer HARLEMAN: De gedeputeerde sprak over het lijstje van nevenfuncties op de web-site. Volgens mij is dat lijstje een weergave van wat wij opgegeven hebben bij onze benoeming tot statenlid. Kennelijk heeft de gedeputeerde er toentertijd niet voor gekozen om deze functie op te geven als zijnde een functie op persoonlijke titel. Iedereen weet natuurlijk dat de gedeputeerde commissaris is bij de luchthaven, maar hij heeft deze benoeming kennelijk gezien als voortvloeiend uit zijn functie. Het heeft wel degelijk juridische gevolgen wanneer blijkt dat de opgave die bij de benoeming tot statenlid is gedaan anders moet worden geïnterpreteerd. Wat dat betreft is wat er op de website staat wel degelijk van belang en kan de gedeputeerde daar niet zomaar overheen stappen met de mededelingen dat het toch geen juridische gevolgen heeft.

De heer SWIERSTRA: Ik kan nu wel in extenso alle elementen naar voren halen en daar diep op ingaan en dan moeten wij ook nog de gerechtelijke uitspraken erbij halen. Dat lijkt mij echter volstrekt niet relevant in het licht van hoe

de overgrote meerderheid van de staten heeft laten weten met deze discussie om te willen gaan. Ik ben van oordeel dat wij al deze elementen en de consequenties daarvan dienen te betrekken bij de bespreking van de Nota bestuursfuncties zoals die binnenkort aan de orde komt. Als die bespreking leidt tot de noodzaak van een wat andere vermelding van functies van welke aard of van wie dan ook maar dan zal dat gebeuren; daarover hoeft geen enkele twijfel te bestaan.

De heer HARLEMAN: Mijnheer de voorzitter. Voor alle duidelijkheid: het is de verantwoordelijkheid van elk statenlid op te geven welke nevenfuncties hij heeft. Dat heeft verder niets met deze zaak te maken, maar de heer Swierstra heeft ervoor gekozen om het te vermelden als een functie die in het verlengde ligt van zijn functie als gedeputeerde. Hij moet zich dus nu ook zelf afvragen of hij dat toentertijd wel correct heeft opgegeven.

De heer SWIERSTRA: Dan komen wij in de toch ook wel juridische discussie over wat de relatie is tussen het voordragen, van het op persoonlijke titel of het namens of niet namens zitten en dergelijke. Daarover kunnen wij nu wel een hele discussie voeren, maar daarover gaat het in deze interpellatie niet, of de heer Harleman moet inderdaad op een puntje willen scoren. Wanneer hij dat wil dan gaan we gewoon nog een uur of wat door.

De heer ENGELS: Mijnheer de voorzitter. Ik wil helemaal geen puntje scoren, maar als de staten menen dat dit nu wel gebeurt, zal ik dat in dank aanvaarden. Ik ben van mening dat wij best een goede discussie voeren, maar met de neiging om af en toe een puntje onder tafel te werken, heb ik wat moeite. De heer Harleman heeft de concrete vraag gesteld waarom deze nevenfunctie niet op de lijst staat. De gedeputeerde heeft gezegd dat de gerechtelijke uitspraak juist is en dat hij dus geen commissaris is vanuit de provincie. Daarom had de functie van commissaris bij de luchthaven in het rechter rijtje moeten staan. Die functie staat daar niet en daarom is de vraag waarom die functie daar niet staat, want hij hoort niet in het linker rijtje te staan, want zou hij daarin staan dan verkeerden wij nu in een spagaat waar zelfs de heer Van der Schoot niet meer uit kwam. De gedeputeerde moet wel consistent blijven in zijn redenering. De gedeputeerde is commissaris, maar dat commissariaat heeft niets met de provincie te maken, dus het linker rijtje is weg op dit punt. Maar in het rechter rijtje staat de functie ook niet en dus heeft de gedeputeerde een

probleem. Deze constatering heeft met puntjes scoren niets te maken.

De heer SWIERSTRA: Het gaat er absoluut niet om een punt onder de tafel te schuiven; daarvan kan niemand het college als het om dit dossier gaat, betichten. Ik ben wel voorgedragen door de provincie. Daaraan kan de opvatting worden ontleend dat dit een functie is die aan de provincie is ontleend en dat die dus in het linker rijtje moet staan. Maar daar kan natuurlijk ook anders over worden gedacht. Zo simpel is het. Maar dat is dan ook het enige, want over de inhoud van het geheel, dus gelet op gerechtelijke uitspraken, opvattingen van het kabinet terzake en discussies in de staten van Drenthe, kan geen enkel misverstand bestaan. Dus waar het inhoudelijk over gaat, over de transparantie, de wijze van verantwoording en de onderwerpen waarover wel of geen verantwoording moet worden afgelegd, daarover is geen misverstand.

De heer ENGELS: Ziet de heer Swierstra nu in welk een lastige positie hij verkeert?

De heer SWIERSTRA: Dat is iets wat de staten in 1992 en in 1995 al met elkaar hebben vastgesteld. Dat wetend hebben de staten toch gezegd het om bepaalde redenen van belang te vinden toch gebruik te maken van het recht van voordracht en dat te doen door een lid van het college voor te dragen. Deze constructie zijn wij openlijk met elkaar aangegaan.

De heer VAN DER SCHOOT: Mijnheer de voorzitter. Ik stel dan ook voor dat de heer Swierstra die functie maar gewoon vermeldt. Wij kunnen die spagaat dan in ieder geval ook nog op punten beoordelen.

De heer SWIERSTRA: Mijnheer de voorzitter. Veel van de zaken die door andere fracties zijn genoemd, zijn wijzigingen voor de nog te verschijnen Nota bestuursfuncties, wijzigingen die naar mijn inschatting heel sterk liggen in het verlengde van de eerdere principiële opmerkingen en kanttekeningen van veel fracties. Het is dan ook een heel logische lijn en het zal het college niet veel moeite kosten om op die lijn door te gaan. Die lijn zal zo nu en dan leiden tot een afweging. Ook dat is in 1995 nadrukkelijk aan de orde geweest. Het was toen onder andere de heer Boerema, die namens de PvdA aangaf dat het soms mede afhangt van de professionaliteit van de bestuurder hoe hij daarmee omgaat, waarna mevrouw Schepers van dezelfde fractie aangaf dat in deze zaak nu

eenmaal het element van verschillende belangen zit en daarmee open zou moeten worden omgegaan maar wel te hopen dat op termijn daarin een wat helderder lijn getrokken zou kunnen worden. Met de nota-Peters en met het recente beleid van het kabinet in de hand en met onze nieuwe inzichten en met de wijzigingen vanuit de staten denk ik dat wij voor de zomer kunnen komen tot een heldere Nota bestuursfuncties, waarin ook een paragraaf zal worden gewijd aan de wijze waarop wij met de lopende commissariaten zullen omgaan en waarin wij de staten de vraag zullen voorleggen op welke wijze, op welk moment, waar wel en waar niet de commissariaten waarmee een probleem kan zijn, aan de orde moeten worden gesteld.

De VOORZITTER: Ik stel voor de beraadslaging te sluiten.

De heer NIJENBRINKS: Voor het verslag wil ik erop wijzen dat de heer Swierstra de heer Boerema in de PvdA-fractie plaatste, terwijl de heer Boerema lid was van de fractie van D66.

De heer SWIERSTRA: Ik doelde op de heer Boerema, die inmiddels is overleden en die gemeentesecretaris was van Assen zelfs nog een tijdje gedeputeerde in deze provincie is geweest. Het spijt mij dat ik de heer Nijenbrinks nu weer moet corrigeren.

De heer ENGELS: Mijnheer de voorzitter. In deze discussie is op een gegeven moment de kwestie van de integriteit aan de orde geweest. Ik hecht eraan heel nadrukkelijk te zeggen - zo ben ik mijn betoog ook begonnen - dat er binnen mijn fractie en zeker bij mijzelf geen enkele twijfel is over mogelijke persoonlijke belangen van de heer Swierstra. Onze inzet was ook niet een discussie over integriteit maar wel een discussie over de opvattingen over bestuurlijke zuiverheid. Ik hecht eraan dat dit in dit huis ook zeer nadrukkelijk zo wordt ervaren.

De VOORZITTER: Ik stel het zeer op prijs dat de heer Engels dit zegt en ik wil van mijn kant daaraan toevoegen dat ik het ook niet zo verstaan heb.

De heer KUIPER: Indien het idee is ontstaan dat de persoonlijke integriteit van de heer Swierstra in dit debat aan de orde was dan wil ik verklaren dat dit punt wat ons betreft volstrekt niet aan de orde was. Deze bestuursdiscussie was juist bedoeld om te voorkomen dat de integriteit wel aan de

orde zou moeten komen. De bescherming van de integriteit staat buiten de discussie.

De VOORZITTER: Ik sluit de beraadslaging.

G. Voorstellen gedeputeerde staten

1. Het voorstel van gedeputeerde staten van 1 maart 2001, kenmerk 9/6.17/2001000723, en de nadere brief van gedeputeerde staten van 13 april 2001, kenmerk 15/BJC/2001003461, Wijziging begroting en meerjarenraming Interprovinciaal Overleg in verband met adviesstructuur (statenstuk 838)

met het op dit punt betrekking hebbende verslag van de Statencommissie Bestuur, Financiën en Economie van 28 maart 2001.

De VOORZITTER: Alvorens de heer Van der Schoot het woord te geven, wil ik nog een opmerking van orde maken. Ik zou de staten op dit moment best een korte pauze willen geven, ware het niet dat ik het gevoel heb de staten ook een dienst te bewijzen als ik ernaar streef de vergadering nog voor de lunchpauze af te ronden. De sprekerslijst heeft mij duidelijk gemaakt dat wij nog wel enige tijd nodig hebben en daarom is mijn voorstel nu maar stug door te gaan.

De heer VAN DER SCHOOT: Mijnheer de voorzitter. Het stuk is in de commissie aan de orde geweest en daarna heb ik het nog weer mee teruggenomen naar mijn fractie voor een heroverweging. De Ouderenpartij is van mening dat het niet mogelijk moet zijn dat het Interprovinciaal Overleg (IPO) steeds maar weer met aanvullende vragen komt om de interne organisatie op peil te brengen. De provincie draagt op jaarbasis al veel bij en dan dient het IPO ook nog aanvullende begrotingen in, waarmee het IPO intussen al een miljoen per jaar ontvangt. Wij zijn van mening dat het een keer moet stoppen. Onze boodschap aan het IPO is dat het maar intern orde op zaken moet stellen en wellicht op bepaalde afdelingen moet bezuinigen om het voortbestaan van deze overlegstructuur mogelijk te maken. Mijn fractie zal dit voorstel niet steunen.

De heer VAN GLANSBEEK: Mijnheer de voorzitter. Het heeft niet aan de inzet van gedeputeerde Swierstra gelegen tijdens de vergadering van de Statencommissie Bestuur, Financiën en Economie van 28 maart jl. dat aan het eind van de discussie over het statenstuk 838

de neuzen nog niet in één richting stonden. Volgens dit statenstuk maken de omvangrijke activiteiten van het IPO een grotere uitbreiding van de formatie bij het IPO-secretariaat noodzakelijk.

Het met de pet rondgaan moet tot het verleden worden gerekend. Met dit laatste is op zich niets mis en er is ook niets mis met het voorstel om de provinciale bijdrage aan het IPO-gebeuren met 10% te laten stijgen. Wel moet zo'n voorstel bij voorbaat goed onderbouwd zijn, want het gaat niet om een kleinigheid. De heer Van der Schoot zei het al: de structurele bijdrage van de provincie Drenthe wordt bijna f 1 miljoen per jaar. De fractie van het CDA heeft in de commissie aangegeven hoe in haar ogen een goede onderbouwing eruit zou moeten zien. Zij bestaat in ieder geval niet uit herhaalde gemeenplaatsen als "er is sprake van een structurele onderbezetting". Meten is weten. Er is geen overzicht van hoe met inzet van de huidige formatie de kernfuncties van het IPO zijn uit te voeren en er is ook geen overzicht van in hoeverre afgesproken prestaties te realiseren zijn tegen een zo gering mogelijke inzet van middelen, het zogenaamde doelmatigheidsonderzoek. Daarom blijft de fractie van het CDA bij haar standpunt dat de onderbouwing onvoldoende is en dat daarom niet met het statenstuk kan worden ingestemd.

De heer SWIERSTRA: Mijnheer de voorzitter. Het spijt mij dat ik de fracties van de heren Van der Schoot en Van Glansbeek niet heb kunnen overtuigen van het feit dat nu toch echt een zeer noodzakelijk voorstel op tafel ligt. In het bestuur van het IPO is er ook nog eens indringend over gesproken, zoals ik de staten in een kort briefje heb laten weten, en daarbij is nog eens heel nadrukkelijk onderstreept dat het vragen van een aanvullende bijdrage moet worden weggestreept tegen het niet meer met de pet rondgaan. De heer Van der Schoot wordt dus eigenlijk op zijn wenken bediend, want dat vermaledijde systeem wordt in de ijskast gezet en misschien nog wel verder weggeschoven. De heer Van Glansbeek is van mening dat het IPO het voorstel toch nog beter had moeten onderbouwen. Ik kan slechts herhalen dat de vaststelling van de feitelijke situatie van onderbezetting van het IPO en de onderzoeken die hebben plaatsgevonden voorafgaande aan de reorganisatie van het IPO waarvan op dit moment de implementatie in haar eindfase zit in combinatie met het feit dat de griffierskring onder leiding van griffier Bruinsma de interprovinciale adviesstructuur die er nog naast ligt grondig zal herijken, al meer dan voldoende onderbouwing is

om te zeggen dat de centrale koepelorganisatie die absoluut noodzakelijk is voor het dagelijks functioneren op de voorgestelde manier efficiënt zal zijn georganiseerd. Het spijt mij dat ik de fracties van het CDA en de Ouderenpartij niet heb kunnen overtuigen, maar het zij zo.

Vervolgens besluiten de staten zonder hoofdelijke stemming overeenkomstig het voorstel van het college, onder de aantekening dat de fracties van het CDA en de Ouderenpartij geacht wensen te worden tegen te hebben gestemd.

2. Het voorstel van gedeputeerde staten van 14 maart 2001, kenmerk 11/6.15/2001002267, en de nadere brief van gedeputeerde staten van 12 april 2001, kenmerk 15/CW/A14/2001003438, Integraal advies herschikking VMBO 2001; advisering Plan van scholen 2002-2004

(statenstuk 839)

met het op dit punt betrekking hebbende verslag van de Statencommissie Cultuur en Welzijn van 28 maart 2001.

(Voorzitter: de heer Swierstra.)

Mevrouw WESTERKAMP: Mijnheer de voorzitter. Mijn fractie is van mening dat er bij de voorbereiding van dit statenstuk nogal onzorgvuldig te werk is gegaan. Het is toch vanzelfsprekend dat, wanneer twee scholen een aanvraag indienen voor dezelfde opleiding, er bestuurlijk overleg wordt gepleegd met alle scholen in de standplaats en in de regio en, in dit specifieke geval, ook nog met de provincie Overijssel.

Voorafgaand aan het positieve advies van het college heeft dit overleg niet plaatsgevonden. Erger nog, zelfs met de beide scholen die eenzelfde aanvraag hebben ingediend, is geen vooroverleg geweest. Daarnaast hebben de fracties zaterdag pas de met betrekking tot dit statenstuk ingezonden reacties van de provincie Overijssel en van de drie scholen ontvangen. Het ware wenselijk en het was ook mogelijk geweest, gelet op de datering ervan, dat deze reacties voor de fractievergaderingen van vorige week woensdag waren bezorgd en wij vragen ons af waarom het college ons deze reacties niet eerder heeft doen toekomen.

Het is voor mijn fractie nu bijzonder moeilijk over dit statenstuk te adviseren. Wij hebben ook nog wat vragen over de brieven. Kan het college aangeven of wel de juiste cijfers zijn gebruikt in

ons statenstuk, gelet op het bruto-nettoverhaal van de provincie Overijssel? Is het college van mening dat de beide ministeries op basis van de door hen verstrekte gegevens het verzoek wel kunnen honoreren?

De heer PRINSEN: Mijnheer de voorzitter. Ik wil beginnen met duidelijk te maken dat het bij dit statenstuk gaat om kinderen en om zo goed mogelijk onderwijs voor hen. Dit voorstel wordt door mijn fractie dan ook behandeld in het belang van die kinderen.

Wij hebben naar aanleiding van de commissievergadering dit voorstel nogmaals in de fractie besproken en ook nu nog blijven wij met een aantal vragen zitten. De brief van het college van 12 april jl. bevat enkele onduidelijkheden die wij graag opgehelderd willen hebben alvorens te besluiten al dan niet met het voorstel akkoord te gaan.

Een aantal onderwijsinstellingen, waaronder het Vechtdal College en het Mr. Harm Smeenge College, en ook onze buurprovincie Overijssel spreken hun onvrede uit over het feit dat met hen geen overleg is gevoerd over het stichten van een nieuwe afdeling groen in Hoogeveen. Zij zijn noch door de provincie noch door het Morgenland College geïnformeerd. De provincie Overijssel voelt zich zelfs genoodzaakt haar bezwaren kenbaar te maken aan het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen (OCenW). Dit klinkt vrij heftig. Mijn vraag is dan ook onmiddellijk waarom met Overijssel en met de betrokken onderwijsinstellingen geen overleg is gevoerd. Wat kunnen de bezwaren van de provincie Overijssel op langere termijn voor dit stuk betekenen? Stel dat wij vandaag akkoord gaan. Kan het dan zijn dat het ministerie, gelet op het gebrek aan bestuurlijk overleg, sowieso negatief beslist over de afdeling groen in Hoogeveen? In dat geval zou besluitvorming vandaag misschien zelfs overbodig zijn. Kortom, de PvdA vraagt zich af of er fouten zijn gemaakt in het aanloopproces van dit voorstel en zo ja, wat daarvan dan de consequenties zijn.

Wij zijn verder benieuwd naar de mening van de gedeputeerde over de inhoud van de brieven van het Vechtdal College en van de provincie Overijssel en naar de betekenis die daaraan moet worden toegekend.

In de commissie hebben wij aangegeven ons te kunnen voorstellen dat Hoogeveen een afdeling groen wil hebben. Wij zien een zogenaamde witte vlek als het gaat om de buitengebieden van Hoogeveen. Wij begrijpen dat Hoogeveen ook wel een afdeling groen wil hebben om een zo volledig mogelijk aanbod aan VMBO in de gemeente aan te bieden. Wij hadden graag gezien dat deze

afdeling bij het openbaar onderwijs was terechtgekomen. Toen dat onmogelijk bleek, hebben wij aangedrongen op samenwerking, de zogenaamde Zwolse variant. Het Morgenland College heeft nu een brief gestuurd waarin het aangeeft bereid te zijn tot samenwerking met het AOC Terra. Het ging ons niet om een samenwerking met het AOC Terra, het ging ons specifiek om samenwerking met het openbaar onderwijs in Hoogeveen. Het Morgenland College schrijft daarover in zijn brief het volgende: "...door samenwerking met het Harm Smeenge College willen we vooral samen met deze school pogingen doen om in een open en constructief overleg te bezien welke mogelijkheden er zijn om een zo compleet mogelijk onderwijsaanbod in Hoogeveen te realiseren".

Wij zijn blij dat het Morgenland College openstaat voor samenwerking met het Mr. Harm Smeenge College. Het Morgenland spreekt ook over het realiseren van een zo compleet mogelijk onderwijsaanbod in het algemeen. Nogmaals, daar zijn wij heel blij mee, maar het gaat ons in dit geval niet om het onderwijsaanbod in het algemeen maar specifiek om het groene onderwijs.

Kan de gedeputeerde misschien vertellen wat zij haalt uit de inhoud van deze brief? Wat kunnen wij van het Morgenland College en het Mr. Harm Smeenge College verwachten? Op welke punten zijn zij bereid samen te werken en in hoeverre speelt de gedeputeerde zelf een rol bij de gesprekken tussen deze twee partijen en houdt zij de vinger aan de pols?

Onze conclusie: wij hadden de afdeling groen in Hoogeveen graag bij het openbaar onderwijs in Hoogeveen willen hebben. Het openbaar onderwijs heeft vanwege twee punten geen aanvraag ingediend.

Gezien de herschikkingsoperatie VMBO zouden er in Hoogeveen geen nieuwe VMBO-opleidingen komen tenzij er sprake was van een witte vlek. Toen de provincie deze witte vlek constateerde zijn onderwijsinstellingen, waaronder het openbaar onderwijs, hiervan niet op de hoogte gesteld en daarom is er door het openbaar onderwijs geen aanvraag ingediend. De volgende stap voor ons is dan om, gezien de ontstane situatie, te pleiten voor een samenwerking tussen de enige opleiding die wel een serieuze aanvraag heeft ingediend, namelijk het Morgenland College, met het openbaar onderwijs. De intentie tot samenwerking moet voor ons duidelijk zijn. De brief van GS van 12 april jl. met als bijlagen de brieven van de verschillende onderwijsinstellingen, het Vechtdal College en de provincie Overijssel, stemt ons gerust. Vandaar

dat wij nu een iets andere invalshoek kiezen dan in de commissie.

Wij hebben verder al aangegeven onze vraagtekens te hebben bij de totstandkoming van dit stuk en daarom zijn wij zeer benieuwd naar de reactie van de gedeputeerde.

De heer BOMHOF: Mijnheer de voorzitter. Gelet op hetgeen door de mij voorgaande sprekers al is opgemerkt en omdat de vergadering al wat is uitgelopen, zal ik proberen mijn spreektijd korter te doen zijn dan de door mij gevraagde tien minuten. De twee mij voorgaande sprekers zijn al uitgebreid ingegaan op de procedurele fouten die ook mijn fractie vrij ernstig vindt. Het gaat dan om de betrokkenheid van de scholen. Het AOC Terra heeft in de commissie al zijn beklag gedaan over het late inschakelen door de provincie. Na de commissievergadering ontvingen wij nog brieven van het Mr. Harm Smeenge College, het Vechtdal College en de provincie Overijssel, waarin zij aangeven niet in de gelegenheid te zijn geweest vooraf hun visie over dit voorstel te geven, zoals volgens de Wet op het voortgezet onderwijs vereist is. Dat is een ernstige procedurefout en ik denk dat het ook alleen al daarom voor de minister vrij lastig zal worden daaroverheen te stappen, mochten de staten alsnog positief over het advies besluiten. Een ander punt - dit punt is door de andere sprekers nog niet genoemd, maar is toch ook wezenlijk - is dat de andere scholen terecht beweren dat het reiscriterium niet juist is toegepast. Het gaat dan om 16 km over de weg of een uur reistijd per openbaar vervoer. De scholen laten zien - mijn fractie heeft dat echter niet tot in de finesses kunnen nagaan, maar toch wel globaal kunnen verifiëren - dat als deze twee criteria consequent worden toegepast, er eigenlijk helemaal niet zoveel overblijft van het aantal leerlingen op het Morgenland, ja, dat dan zelfs onder de toch al heel gunstige norm van 125 leerlingen wordt gebleven. Dat is voor het Morgenland College straks reden om ook dit bezwaar aan de minister voor te leggen. Als wordt gekeken naar wat de provincie tot het voedingsgebied van het Morgenland College rekent dan valt op dat er een forse aanzuigende werking zal zijn op diverse scholen in de omgeving. Het gaat dan niet alleen over openbare scholen, scholen waarover de fractie van de PvdA voornamelijk sprak, maar zelfs ook nog christelijke scholen. Ik wijs op de vestigingen van het Vechtdal College in Ommen, Den Ham en Dedemsvaart en op het AOC Meppel. Het Morgenland College zal dus ook scholen met dezelfde signatuur de nodige concurrentie

aandoen. Vervolgens is het ook nog zo dat heel veel leerlingen in de omgeving van Hoogeveen en in Hoogeveen zelf, of zij nu van christelijke of van andere signatuur zijn, door de kortere reistijd veel meer genegen zullen zijn naar het Morgenland College in Hoogeveen te gaan dan te gaan of te blijven gaan naar verder gelegen vestigingen die op dit moment deze opleiding bieden.

De VVD vindt dit niet acceptabel. Wij zijn van mening dat het, even afgezien van de procedurele fouten die zo-even al zijn aangestipt, niet zo mag zijn dat het Morgenland College een zodanige invloed heeft op het leerlingenbestand van de andere scholen dat die daardoor in de problemen komen. Wij denken dan met name ook aan het AOC Terra dat een belangrijke regionale betekenis heeft. Op sommige vestigingen - en ik denk dan met name aan de vestiging in Meppel - zal het door de actie van het Morgenland nog slechter gaan lopen. Hetzelfde geldt trouwens voor de vestigingen van het Vechtdal College in Ommen en Dedemsvaart.

De heer HOEKSTRA: Mijnheer de voorzitter. Betekenen deze woorden dat de heer Bomhof voor een beperking is van de keuzevrijheid van leerlingen in en rond Hoogeveen?

De heer BOMHOF: Neen, want dat ben ik niet. Wij vinden het alleen niet doelmatig dat het Morgenland College op deze manier de zogenaamde witte vlek gaat invullen, waardoor er sprake is van een aanzuigende werking van leerlingen van andere scholen die daardoor misschien in de problemen komen. Wij willen toe naar een goed samenwerkingsverband tussen alle betrokken scholen, waardoor de negatieve effecten van een afdeling LNO van het Morgenland College zoveel mogelijk worden weggenomen en er een win-winsituatie ontstaat. Dat is volgens ons de meest passende manier om de witte vlek in te vullen.

De heer PRINSEN: Mijnheer de voorzitter. Ik ...

De VOORZITTER: Ik verzoek de staten het gebruik om bij maidenspeeches niet te interrumperen toch in ere te houden, of het moet al heel dringend zijn. Ik wil het debat natuurlijk niet belemmeren, maar er komt ook nog een tweede termijn.

De heer BOMHOF: Mijnheer de voorzitter. Ikzelf heb geen bezwaar tegen interrupties, maar ik ga dan maar gewoon door met mijn verhaal. De fractie van de VVD heeft net als het college met deze aanvraag geworsteld. Wij vonden het ook heel moeilijk om tot een oordeel te komen,

maar uiteindelijk hebben wij, na alle bezwaren nog eens op een rijtje te hebben gezet, toch een conclusie getrokken.

Wij tillen zwaar aan het ontbreken van behoorlijk vooroverleg met de andere scholen en de provincie Overijssel. De heer Prinsen heeft al gewezen op de brief van het Morgenland College van 12 april. Mijn fractie is van mening dat in die brief een handreiking wordt geboden die weliswaar enigszins verdergaat dan die waarvan in een eerdere brief sprake was, maar dat er nog te veel open einden worden gelaten om ervan uit te kunnen gaan dat straks een goede samenwerking zal zijn bereikt in Hoogeveen voor een afdeling groen.

Ik heb nu een aantal argumenten genoemd en ik hoor hierover graag de mening van de gedeputeerde.

De VOORZITTER: Ik feliciteer u van harte met uw maidenspeech.

Mevrouw DIRKS: Mijnheer de voorzitter. Ook van onze zijde een aantal kritische opmerkingen, maar alvorens die te maken, wil ik eerst zeggen dat de heer Blanksma om elke schijn van partijdigheid te vermijden niet aan een eventuele stemming over dit voorstel zal deelnemen. De school waarop hij werkzaam is, is namelijk de fusiepartner van het Morgenland College, de school die het verzoek heeft ingediend om te mogen overgaan tot het instellen van een VMBO-groenafdeling.

Onze kritiek betreft niet zozeer de onderwijsinhoudelijke kant als wel de procedure. Als het gaat om de onderwijsinhoudelijke kant staan wij positief tegenover dit voorstel. Het gaat ons om de kernvraag of wij het belangrijk vinden dat het aanbod aan VMBO-opleidingen in de regio Hoogeveen wordt uitgebreid. Die vraag beantwoorden wij met ja, want het gaat hier om jonge kinderen en bij hen is dikwijls de reistijd bepalend voor de schoolkeuze en niet in de interesse. Wij zijn van mening dat alle leerlingen in Drenthe gelijke kansen moeten hebben op de groenmogelijkheden binnen het VMBO. Vandaar dat wij inhoudelijk positief staan tegenover de uitbreiding met een groenafdeling.

De vraag is dan of dit moet gebeuren via het Morgenland College of via het AOC Terra. Tijdens de behandeling in de commissie bleek al dat het AOC Terra zich vooral zorgen maakt over de vestiging in Meppel en dat is logisch en legitiem. Uit de reacties die wij van de verschillende scholen hebben gekregen, hebben wij geconcludeerd dat alle onderwijsinstellingen die gereageerd hebben kwalitatief goede instellingen zijn. Voor ons was er ook geen enkele reden om

daaraan te twijfelen. Maar dit staat los van de vraag of wij van mening zijn dat er uitbreiding moet komen van de schoolpopulatie in Hoogeveen. Wij zijn die mening wel toegedaan, maar wij kunnen niet voorbijgaan aan de consequenties van dit besluit voor andere schoolvoor-zieningen en aan de consequenties voor de schoolvoorziening in Meppel. Vandaar dat wij toch ook procedurele vragen hebben en dan niet alleen om juridisch-bestuurlijke redenen maar vooral ook om de inhoudelijke consequenties van een gevoelige aderlating voor het AOC Terra in Meppel. Zo'n aderlating kan consequenties hebben voor het geheel aan schoolvoorzieningen in Drenthe en dat vinden wij toch een moeilijke zaak.

Wij zijn het eens met degenen die hebben gezegd het van belang te vinden dat scholen samenwerken.

Bij de behandeling in de commissievergadering is al gebleken dat de ene school de expertise had en de andere school de accommodatie. Wij gingen en gaan ervan uit dat expertise ingehuurd kan worden en dat het lastiger is om een andere school te bouwen. Daarom moet het voor het Morgenland College mogelijk zijn de nodige expertise binnen de eigen school te krijgen. Uit de correspondentie blijkt dat het overleg nu van start is gegaan, maar dit is natuurlijk wel erg laat. Onze vraag is daarom of het uitstel, dat de consequentie is van alle pogingen om te komen tot meer samenwerking, ook afstel betekent, omdat volgend jaar de wetgeving verandert en de eisen en normen op grond waarvan nu tot een vestiging in Hoogeveen kan worden gekomen, dan niet meer gelden. Dat risico willen wij ook niet lopen. Wij horen graag wat de gedeputeerde hierop te zeggen heeft; daarna zullen wij de verschillende consequenties tegen elkaar afwegen alvorens met een standpunt te komen.

Mevrouw DURAN: Mijnheer de voorzitter.

Regionaal overleg is voorwaarde voor toekenning, schrijft de provincie Drenthe in een brief aan de scholen ter voorbereiding van het Integraal advies herschikking VMBO 2001. Dit overleg - het is al door iedereen gezegd - heeft niet plaatsgehad. Een aantal scholen, het Harm Smeenge, het Vechtdal, en de provincie Overijssel hebben geen gelegenheid gehad om bij de commissievergadering in te spreken. Hoe kan dit, zo vragen wij ons af.

Voor het bepalen van een witte vlek in het onderwijsaanbod - is er wel ruimte voor een nieuwe school? - hanteert het Ministerie van OCenW het criterium van een uur reistijd en 16 km over de weg. Er is geen sprake van een

witte vlek als dit criterium wordt toegepast. Er is zelfs sprake van overlap als wordt gelet op de omgeving van al die vestigingen. Dus is er geen witte vlek.

De provincie heeft in een eerder stadium van het advies van de herschikking van het VMBO opgemerkt dat in verband met de levensvatbaarheid van de verschillende afdelingen - als opleidingen worden toegevoegd wordt de levensvatbaarheid van de bestaande én de nieuwe afdelingen onder druk gezet - gestreefd wordt naar een vermindering en een concentratie van de VMBO-afdelingen en niet naar een zo breed mogelijk aanbod per school.

(Voorzitter: de heer Ter Beek.)

Waarom wordt in dit geval van dit uitgangspunt afgeweken?

In Drenthe speelt verder nog het fenomeen van de onderwijsachterstand. Vergeleken met scholen met dezelfde opleidingen in de rest van Nederland blijken vanaf groep 4 in Drenthe de resultaten achter te blijven. De uitstroom naar het vervolgonderwijs is ook lager dan zou mogen worden verwacht, ook als het gaat om kinderen van hoogopgeleide ouders. Als oorzaak is al genoemd het lage ambitieniveau, niet alleen van ouders maar ook van scholen. Van het gerichte onderzoek dat hiernaar met steun van de provincie wordt verricht worden de resultaten dit najaar verwacht. Dat onderzoek moet punten voor verbetering opleveren.

Voor D66 is één ding in ieder geval duidelijk: het ambitieniveau moet omhoog.

Mijnheer de voorzitter. Bij het beoordelen van de voorliggende aanvraag is voor mijn fractie een aantal punten van belang. Is er sprake van een witte vlek, is er ruimte in het onderwijsaanbod? Eigenlijk niet als de criteria worden toegepast. Daarom komt de levensvatbaarheid van zowel bestaande als nieuwe scholen in gevaar.

Ik zou met deze opmerkingen kunnen volstaan, want dit is eigenlijk waar het om gaat. Drenthe is nu eenmaal een dunbevolkte provincie en meer reistijd is daarvan nu eenmaal een gevolg. Maar ik wil toch ook nog een aantal andere argumenten noemen. Ik wijs op de kwaliteit van de groene opleiding. De provincie schrijft in haar advies dat het AOC Terra de beste papieren heeft: het is van oudsher een groene opleiding en heeft als zodanig veel expertise. Bovendien heeft het AOC veel vestigingen. Het Morgenland College moet dit allemaal nog opbouwen. Bovendien is er straks sprake van vissen in dezelfde vijver, niet alleen als het gaat om leerlingen maar ook als het gaat om docenten. Er is toch ook een lerarentekort?

Verder wil ik nog wijzen op het arbeidsmarktperspectief. Bij VMBO-opleidingen is de doorstroming naar het MBO van belang, want als je een baan wilt hebben, moet je een opleiding hebben. De aansluiting van VMBO op MBO is naar de mening van D66 bij het AOC Terra beter gewaarborgd, omdat het MBO in dezelfde school zit. Naar ons idee is het voor een leerling van het VMBO veel beter door te stromen naar het meer praktische MBO dan naar het veel theoretischer MAVO. Bij het AOC Terra waar het groen allang in de opleiding zit, is daarom naar onze mening die doorstroming veel beter gewaarborgd. De doorstroming naar het MBO is op het AOC Terra dan ook bijna 100%.

De belangstelling van het noordelijke bedrijfsleven voor mensen met een groene opleiding is niet erg groot. Er zijn diverse projecten opgezet om mensen aan het werk te helpen, inclusief opleidingen. Gemeenten, hoveniersbedrijven en groenbedrijven in het Noorden hebben maar zeer weinig belangstelling. In het westen is die belangstelling er wel. Daar liggen de banen, maar deze leerlingen willen niet naar het westen, willen niet verhuizen: weer dat lage ambitieniveau. Dat is een reden te meer om het opleidingsaanbod niet te vergroten.

Mijnheer de voorzitter. Wij kunnen begrijpen dat het Morgenland College een aanvraag doet voor een nieuwe VMBO-groenopleiding, omdat het zijn eigen positie wil versterken en verbreden. Maar vanuit onze provinciale onderwijsvisie en met name vanuit het oogpunt van levensvatbaarheid, het verhogen van het ambitieniveau en het arbeidsperspectief van VMBO-leerlingen, zien wij geen ruimte om een VMBO-groen-opleiding toe te voegen aan het bestaande aanbod.

Van ons dus geen applaus voor de manier van totstandkoming van het GS-advies. Ik noem nogmaals het gebrek aan overleg met de scholen in de regio, geen inspraakmogelijkheid, de reactie van de provincie Overijssel die zich nu genoodzaakt ziet bij het ministerie bezwaar aan te tekenen en het gegoochel met alle leerlingenaantallen en voedingsgebieden. Wat mij betreft kan het ambitieniveau van GS ten aanzien van de voorbereiding van de stukken wel iets omhoog.

De heer BAAS: Mijnheer de voorzitter. Er is in deze zaal en ook daarbuiten al heel wat gesteggeld over de aanvraag voor het vestigen van een afdeling VMBO-groen in Hoogeveen. Die aanvraag leverde ons heel wat leeswerk op, zowel voor als na de commissievergadering en zo kost VMBO-groen ook weer heel wat wit papier. De gang van zaken verdient naar de mening van mijn

fractie niet bepaald een schoonheidsprijs. De discussie is ook na de commissievergadering vrolijk doorgegaan: wel of geen witte vlek en zo nee, waarom dan toch een nieuwe opleiding en zo ja, waarom dan niet vijf.

Voor de fractie van de ChristenUnie is de zaak helder; dat was zij ook al ten tijde van de commissiebehandeling en daaraan heeft mijn collega Arend Wendt ook duidelijk uiting gegeven. Wij zijn van oordeel dat er in Hoogeveen sprake is van een witte vlek als het gaat om deze voorziening. Weinig Hoogeveners volgen deze opleiding, mede omdat er verhoudingsgewijs veel gereisd moet worden, zeker door leerlingen in het buitengebied. Leerlingen in Hoogeveen die een opleiding VMBO-groen willen volgen, kunnen niet op hun eigen school blijven of in de directe omgeving van hun eigen woonplaats. De ons toegezonden kaart, waarop het voedingsgebied is getekend, geeft wat ons betreft de witte vlek goed weer. In dit gebied moeten leerlingen die deze opleiding willen volgen, verhoudingsgewijs een grote afstand afleggen. Leerlingen buiten dit aangegeven gebied kunnen natuurlijk kiezen voor Hoogeveen, maar dat lijkt ons voor hen dan weer weinig aantrekkelijk. Zij zouden van school moeten wisselen en ook grotere afstanden moeten overbruggen. Voor mijn fractie voorziet de vestiging van een opleiding VMBO-groen in Hoogeveen in een behoefte. Het is duidelijk dat een dergelijke vestiging door andere scholen als een bedreiging kan worden ervaren. Wij zien dat echter niet zo. Het is een uitbreiding van het onderwijsaanbod in een grote plaats, waar een dergelijke opleiding zeker op haar plaats is. Dat betekent verbreding van het onderwijsaanbod en verbetering van de kwaliteit van het onderwijs. Voor ons moet wel vaststaan dat deze opleiding geen serieuze bedreiging is voor de andere opleidingen. Denkt de gedeputeerde daar ook zo over?

De keuze voor het Morgenland College achten wij een gerechtvaardigde. Het biedt deze school de mogelijkheid om leerlingen voor wie dat nodig of wenselijk is voor deze opleiding te laten kiezen. Er hoeft bovendien weinig te worden geïnvesteerd in nieuwe locaties voor de nieuwe opleiding. Voor ons weegt ook zwaar dat in de motivatie van het Morgenland College het belang van de leerlingen en de kwaliteitsverbetering van het onderwijs worden genoemd. Bij AOC Terra was de motivatie meer een negatieve: die school diende slechts een aanvraag in om een vestiging in Hoogeveen te voorkomen.

Hoe wijs de oordelen van Salomo ook geweest mogen zijn, wij zijn blij dat het college zich dit Salomo's oordeel niet heeft laten opdringen en dat

het een doelbewuste en wat ons betreft goed beargumenteerde keuze heeft gemaakt. Mijnheer de voorzitter. Wij nemen met instemming kennis van de bereidheid van alle partijen om met elkaar in gesprek te gaan. Dat is nu precies wat er moet gebeuren en wat natuurlijk eigenlijk allang gebeurd had moeten zijn. Geen concurrentie, maar samenwerking; daarmee is het onderwijs gediend.

Alles bijeengenomen steunt mijn fractie het positieve advies van het college op de aanvraag van het Morgenland College.

Om alle schijn van belangenverstrengeling te vermijden, heb ik namens mijn fractie over dit onderwerp het woord gevoerd en zal mijn collega-fractielid Arend Wendt niet aan een eventuele stemming over dit statenstuk deelnemen; hij werkt namelijk op dezelfde school als de heer Blanksma.

De heer HOEKSTRA: Mijnheer de voorzitter. Statenstuk 839 lijkt niet bepaald onder een gunstig gesternte te zijn geschreven. Gezien de vele ingekomen brieven en bezwaren lijkt het meer op een slangenkuil.

Ik wil beginnen met enkele uitgangspunten van de OPD te noemen aan de hand waarvan wij dit statenstuk toetsen.

1. Wij constateren dat in een voor Drenthe relatief grote plaats als Hoogeveen met een groot verzorgingsgebied de onderwijsmogelijkheden voor jongeren beperkt zijn. Zo betreuren wij bijvoorbeeld ook het ontbreken van onderafdelingen van HBO-vestigingen, waardoor veel jeugd na de middelbare school of het middelbaar beroepsonderwijs uit Hoogeveen wegtrekt.
2. Binnen het beroepsonderwijs missen wij in Hoogeveen een groenvestiging en wij zijn het dan ook eens met de conclusie in het statenstuk dat er op dit punt in Hoogeveen sprake is van een witte vlek. De ervaring leert dat jongeren uit Hoogeveen en directe omgeving, die interesse hebben voor het groenonderwijs niet naar Meppel reizen. In de praktijk wordt daarmee hun keuzevrijheid beperkt en vanuit didactisch oogpunt gezien valt hierdoor een bepaalde categorie van jongeren buiten de boot.
3. Schoolgaande kinderen kosten ouders veel geld. Reiskosten die daar nog eens bovenop komen drukken zwaar op het budget van de ouders. Een jeugdmaandtrajectkaart Hoogeveen-Meppel kost *f* 160,- en daarbovenop komt de fietsenstalling in Hoogeveen van *f* 19,25

per maand. Aangezien in Meppel de school ook niet naast het station staat, moet voor fietsenstalling aldaar ook *f* 19,25 worden betaald en moet bovendien een tweede fiets worden aangeschaft. De totale kosten per maand zijn dan *f* 198,50. Uitgaande van tien reismaanden per jaar betekent dat voor de ouders een aderlating van *f* 1.925,-. Wij vinden dat zeer bezwaarlijk.

4. Wij zijn voorstander van zo goed en zo efficiënt mogelijk georganiseerd onderwijs en dat betekent volgens ons ook dat het onderwijs zich moet richten op de jongeren voor wie het is bedoeld. In dit geval betekent het dat de onderwijsorganisatie rekening houdt met de reiskosten en de reistijd van leerlingen.
5. Met betrekking tot groenonderwijs gaat onze voorkeur uit naar een algemene neutrale school die zowel voor christelijke als voor niet-christelijke leerlingen toegankelijk is. Het AOC Terra College zou naar onze mening het beste in staat zijn het groenonderwijs gestalte te geven.

Op basis van vorengenoemde uitgangspunten zou het gemakkelijk zijn een keuze te maken uit de twee aanvragers voor een vestiging van VMBO-groen in Hoogeveen, ware het niet dat het AOC Terra in principe tegen de oprichting is van een VMBO-groenafdeling in Hoogeveen. Het verwijst daarbij naar artikel 69, vijfde lid, van de Wet op het voortgezet onderwijs en naar artikel 4 BAB en naar het feit dat de reistijd tussen Hoogeveen en Meppel per openbaar ver-voer minder dan een uur is. Die reistijd is per trein slechts 12 minuten. Maar weten de staten wel dat de reistijd tussen Meppel en Zwolle slechts 4 minuten langer is, namelijk 16 minuten? Het is niet dat wij pleiten voor opheffing van het groenonderwijs in Meppel ten gunste van Zwolle, maar wij vinden het criterium van de reistijd in het onderhavige geval wel ver gezocht. Wij willen de gedeputeerde dan ook twee vragen stellen.

Ten eerste: wanneer de staten de aanvraag van het AOC Terra zouden honoreren, is het AOC Terra dan verplicht daadwerkelijk te komen tot de oprichting van een VMBO-groenopleiding in Hoogeveen, en zo ja op welke termijn denkt het college dat die opleiding dan gerealiseerd kan worden?

Ten tweede: indien wij de aanvraag van het Morgenland College zouden honoreren, hoe schat het college dan de kans in dat op een open en gelijkwaardige manier samengewerkt gaat worden met het Mr. Harm Smeenge College en misschien met het AOC Terra en in

hoeverre is het college eventueel achteraf nog in staat om dit proces te sturen?

Mijnheer de voorzitter. Wij wachten het antwoord op deze vragen af alvorens wij ons definitieve standpunt bepalen.

De heer VAN DER SCHOOT: Mijnheer de voorzitter. Bij dit statenstuk hoort zoveel correspondentie dat wij bijna kunnen spreken over "de verzamelde werken waaruit geciteerd kan worden".

In de commissievergadering heb ik gezegd het bijna een Salomons oordeel te vinden wat de staten moeten vellen, maar dat ik toch geneigd was beide aanvragen niet te honoreren. Maar telefonades en correspondentie hebben voor voortschrijdend inzicht gezorgd en daarom wil ik op mijn standpunt terugkomen.

Wat het Morgenland College betreft gaat het om een serieuze aanvraag. En voor de goede orde: ik stem straks wel mee. Ik wil die serieuze aanvraag dan ook beoordelen vanuit de optiek van het belang van de leerlingen. Het kan in het belang van de leerlingen zijn dat de reistijd wordt bekort. De definitie van het openbaar vervoer is ons allen bekend: je gaat van een plaats waar je niet bent naar een plaats waar je niet naar toe moet en de wachttijden daaromheen maken het voor de leerlingen vaak een vrij langdurige kwestie. Ik spreek dan nog niet over de kosten, die de heer Hoekstra met een accountantscontrole heeft berekend.

Het is natuurlijk jammer dat er met betrekking tot de communicatie sprake is geweest van onvolkomenheden, maar desalniettemin is mijn mening dat het Morgenland College in ieder geval op een aantal punten scoort. Misschien is het een punt van ondergeschikt belang maar uit de brief van het Morgenland College blijkt dat er geen sprake is van een schoolstrijd; van het feit dat de directeuren elkaar groeten heb ik met vreugde kennisgenomen.

Wat mij wel stoort is dat bij een serieuze zaak als de spreiding van scholen een fake-aanvraag wordt ingediend om in feite de vestiging van een andere school te voorkomen. Ik vind dat bij nader inzien een oneigenlijk gebruik van het systeem. Dat zou ook niet mogen. Wij zijn met zaken bezig die wij op dat moment vanuit het belang van de leerlingen serieus willen wegen en dan moeten wij er eigenlijk niet door een fake-aanvraag nog een hele smak aan verzamelde werken bij krijgen, waardoor wij tot ver na het middaguur over dit punt moeten discussiëren.

Mevrouw DURAN: Mijnheer de voorzitter. Ik heb begrepen dat het indienen van de aanvraag ook

een gevolg is van het feit dat er geen vooroverleg heeft plaatsgevonden. Daardoor voelde het Terra College zich gedwongen te reageren op de manier waarop dit nu is gebeurd. Ik vind dit wel een nuancering van de stand van zaken.

De heer VAN DER SCHOOT: Dat het vooroverleg heeft ontbroken is ook een manco in de communicatie, al was de reden hiervan dat er zieken waren. Maar dan nog vind ik het onjuist dat een aanvraag wordt ingediend die in wezen niet serieus is bedoeld, maar die wij toch wel heel breed moeten wegen.

In dit kader scoort het Morgenland College op een aantal punten; ik wil twee daarvan noemen. De vrees dat er straks veel leerlingen naar het Morgenland College toegaan, wijst erop dat die afdeling buitengewoon levensvatbaar is. Het tweede punt waarop het Morgenland College scoort is dat wanneer het aanbod aan opleidingen breder is, de kans veel groter is dat leerlingen het hele traject afmaken. Het is in het belang van de leerlingen dat hun opleidingskeuze gefundeerd is; de schooldecanen onder ons kunnen dit waarschijnlijk wel bevestigen.

Mijnheer de voorzitter. Wij zijn van plan het voorstel van het college te volgen.

Mevrouw BRINK: Mijnheer de voorzitter. Ik wil beginnen met de samenwerking, omdat elke fractie daarover heeft gesproken. Er is hier en daar wat fout gegaan in die samenwerking. In het vooroverleg is er iets fout gegaan, en ik wil helemaal niet discussiëren over de vraag of dit de schuld was van de provincie, of dat de oorzaak ziekte was bij de ene school en onbegrip bij de andere. Ik heb, wetende wat zich allemaal heeft afgespeeld, verleden week dinsdag gesproken met het AOC en het Morgenland College en naar aanleiding van dat gesprek heeft het college een brief aan de staten geschreven. Die brief had er dus ook niet eerder kunnen zijn. De vertegenwoordigers van beide scholen hebben mij recht in de ogen gekeken en mij toegezegd te zullen gaan samenwerken. Vervolgens heeft het Morgenland College in de brief van 12 april bevestigd te willen samenwerken met het AOC en met de openbare scholen in Hoogeveen. Vervolgens heb ik gebeld met de rector van de openbare scholengemeenschap en hij liet weten hier zeer tevreden mee te zijn. Daarna heb ik met de verantwoordelijk wethouder van de gemeente Hoogeveen deze kwestie besproken en het resultaat van dit alles is dat wij met de hele club om de tafel gaan en dat op voorhand de neuzen dezelfde kant op staan. Van het verloop van dit overleg zal ik de staten op de hoogte houden. Ik

heb daar in ieder geval goede verwachtingen van en ik heb heel veel hoop dat het goed komt. Ik wil met deze mededeling be-ginnen en ik hoop dat de staten overtuigd zijn van de intenties.

De heer HARLEMAN: Ik zit niet zo in het onderwijs en daarom wil ik de gedeputeerde toch nog om een verduidelijking vragen. Is er ook enig voorschrift over vooroverleg? Moet daarbij misschien een bepaalde procedure worden gevolgd? Ik heb van diverse fracties begrepen dat er niet volgens een bepaalde procedure is gewerkt.

Mevrouw BRINK: Het zou een novum zijn wanneer een school in Hoogeveen een opleiding aanvraagt en ik ging in overleg met Overijssel over de vraag of wij die aanvraag moesten honoreren. Ik heb echter niet zo kort door de bocht gereageerd en daarom is er nog voor het statenvoorstel in de commissie werd behandeld op ambtelijk niveau contact geweest met Overijssel. Natuurlijk is Overijssel net als ik voor een goed en gespreid VMBO in de provincie. De brief van Overijssel is daarom misschien wel wat hoog van toon, maar ik acht het niet uitgesloten dat ik net zo'n brief zou schrijven wanneer het Vechtdal College in onze provincie zou liggen. Het overleg dat al in december 2000 zou plaatsvinden heeft door ziekte niet plaatsgevonden. Wij hebben wel overleg met de scholen gehad, en misschien had dit eerder kunnen plaatsvinden, maar als er geen aanvraag is dan ga ik natuurlijk ook niet met de verschillende scholen in overleg.

De heer BOMHOF: Mijnheer de voorzitter. Mevrouw Brink sprak zonet over het overleg dat zij heeft gehad met de directies van diverse scholen. Is het daarbij niet bij de betrokkenen opgekomen constructief overleg toe te zeggen en op basis van de brief van het Morgenland College hun brieven waarin zij bedenkingen hebben geuit die zij ook aan de minister voor zullen leggen terug te nemen? Daarmee zouden zij hebben laten blijken dat zij erin geloven dat het gezamenlijke overleg tot een oplossing in de vorm van een samenwerkingsverband zal leiden.

Mevrouw BRINK: Het is aan de scholen om die brieven in te trekken. Ik ga uit van de mededeling van alle scholen dat zij willen samenwerken. Dat het Harm Smeenge College en het AOC hun aanvraag niet hebben ingetrokken is een zaak van die scholen. Ik ga uit van de positieve kant van de zaak en het positieve is dat wij straks met elkaar om de tafel zullen zitten. Het Morgenland heeft de

gebouwen en de expertise en het AOC heeft de expertise en beide instellingen hebben gezegd te zullen samenwerken met het Harm Smeenge en daarom heb ik er zeer veel vertrouwen in.

De heer PRINSEN: Mijnheer de voorzitter. In de voorprocedure is er, nadat er een witte vlek was geconstateerd in Hoogeveen, ook geen overleg geweest met het openbaar onderwijs. Kan de gedeputeerde uitleggen waarom dat overleg destijds niet heeft plaatsgevonden?

Mevrouw BRINK: Er is ambtelijk overleg geweest met het openbaar onderwijs en toen ik had gesproken met het AOC en het Morgenland heb ik direct contact gehad met de openbare scholen en gevraagd of het zinvol zou zijn om de tafel te gaan met alle scholen, dus niet alleen over de afdeling groen, maar over het hele onderwijs. Het is winst dat er niet alleen samenwerking is toegezegd op de afdeling groen maar op het hele onderwijs. Ik denk dat dat in Hoogeveen op zich al winst is.

Mevrouw WESTERKAMP: Dat vooroverleg heeft niet voor, maar pas na de commissievergadering plaatsgevonden, dus pas nadat het CDA daarom gevraagd had.

Mevrouw BRINK: Daarin heeft mevrouw Westerkamp gelijk.

De heer BOMHOF: Was bij dit overleg met de scholen ook het Vechtdal College betrokken?

Mevrouw BRINK: Ik heb net gezegd dat het niet gebruikelijk is dat de gedeputeerde spreekt met scholen in een andere provincie. Er is op ambtelijk niveau overleg geweest nadat het Vechtdal College op basis van naar onze mening niet helemaal juiste gegevens ten aanzien van de leerlingenspreiding een brief had geschreven. Ik heb wel begrip voor de reactie van Overijssel al ben ik het met de inhoud daarvan niet eens. Het begrip witte vlek kan verschillend uitgelegd worden, maar wij volgen op dit gebied de officiële uitgangspunten van het Agentschap centrale financiële instellingen van OCenW. Dat betekent dat er voldoende potentieel moet zijn voor de gevraagde voorziening. Dat is er. Het betekent ook dat er voor leerlingen geen plaats moet zijn op een soortgelijke school binnen redelijke afstand; die afstand is 16 km over de weg. Wij zijn ook met het ministerie in gesprek over een afstand van 12 km over de weg, dus nog dichterbij, wat nog meer potentieel oplevert en ook die afstand wordt goedgekeurd. Het laatste criterium is - en over dat criterium gaat de

discussie vooral - dat de voorziening moet liggen binnen een uur reistijd. De reistijd wordt dan niet gezien als de tijd van station naar station, want zo gaat het niet als je op het platteland woont, die reistijd wordt gemeten van huis tot school. Die reistijd is soms heel lang, want vaak moet er eerst met de bus worden gereisd, moet er vervolgens op het station worden gewacht, enz. Wij houden bij het bepalen van de reistijd dus een iets andere norm aan dan anderen wel doen.

De heer Bomhof vraagt of het niet zinvol is eerst met de scholen te overleggen en na een jaar te bekijken hoe de samenwerking verloopt en dan alsnog een besluit te nemen. Daar ben ik absoluut niet voor, want volgend jaar geldt een andere leerlingennorm. Dan geldt niet meer de norm van 120 maar van 260 voor een school. Daarmee wordt het een stuk moeilijker om een aparte school op te zetten. Dat is ook de reden waarom wij de aanvraag van het AOC, dat om een school vraagt en niet om een afdeling, afwijzen.

De heer BOMHOF: Maar als mevrouw Brink gelooft in een goede uitslag van het overleg en in een goede samenwerking dan moet het toch geen probleem zijn om volgend jaar 260 leerlingen te hebben? Het Morgenland staat er nu alleen voor en heeft 120 leerlingen nodig, maar als de samenwerking goed verloopt moet het geen probleem zijn over een jaar 260 leerlingen te hebben. Het moet dan ook geen probleem zijn de aanvraag nog een jaartje door te schuiven en af te wachten hoe mooi het overleg is verlopen en dan een aanvraag met meer draagvlak in te dienen.

Mevrouw BRINK: Ik denk dat ik iets meer vertrouwen heb dan de heer Bomhof. Wij hebben de scholen uitgenodigd, wij gaan om de tafel met de scholen en de scholen hebben mij toegezegd te zullen samenwerken. Ik wil het vertrouwen dat ik daarin heb niet frustreren door nu te zeggen dat ze het eerst maar eens moeten laten zien hoe het gaat en dat ik de zaak dan volgend jaar opnieuw zal bekijken om dan ja te moeten zeggen tegen een norm die veel hoger ligt. Daar ben ik dus niet voor.

Wij hebben op grond van een paar argumenten ja gezegd op de aanvraag van het Morgenland College. Bij het Morgenland zijn de kennis en ervaring met betrekking tot het agrarisch onderwijs aanwezig. Het Morgenland spreekt over de behoefte bij de eigen leerlingen en ik weet uit ervaring dat kinderen van 12 jaar uit plattelandsgebieden niet direct een heel eind gaan reizen. Die kinderen worden met een opleiding in Hoogeveen zeer tegemoetgekomen. Uit de berekeningen die zijn gemaakt met betrekking tot

de witte vlek blijkt dat het Morgenland met deze opleiding boven de 120 leerlingen komt. Het Morgenland heeft het gebouw en het AOC heeft de expertise en mijn suggestie is dan ook dat die scholen én het Harm Smeenge gaan samenwerken.

De herschikkingsoperatie van het VMBO is in 1999 verwezenlijkt, maar de aanvraag die nu is gedaan is dezelfde gebleven. De afdeling handel en administratie wordt slapende gehouden, en dus is er in principe geen uitbreiding van scholen. In antwoord op de suggestie van mevrouw Dirks om de beslissing naar volgend jaar uit te stellen, kan ik alleen maar zeggen dat dan de norm 260 leerlingen is en dat in dit geval van uitstel dus afstel komt.

Het ambitieniveau van de scholen in Drenthe - mevrouw Duran stelde dit punt aan de orde - kan mij niet hoog genoeg zijn. Maar wij moeten niet een nog grotere broek aantrekken dan wij soms al aandoen. Ik zit nu bij wat er in Hoogeveen gebeurt en daar waar ik kan en daar waar het op mijn bordje ligt zal ik niet nalaten het ambitieniveau van scholen en van ouders zo hoog mogelijk te laten zijn.

De heer ENGELS: Mijnheer de voorzitter. Als de gedeputeerde spreekt over "ik" bedoelt zij waarschijnlijk het college van GS?

Mevrouw BRINK: Inderdaad.

De heer Van der Schoot heeft gesproken van een fake-aanvraag. Ik ga niet over de aanvragen die scholen doen, dat vind ik ook heel goed. Elke school heeft de vrijheid om een opleiding aan te vragen, maar ik kan mij wel voorstellen dat de heer Van der Schoot er zo over denkt.

De heer HOEKSTRA: Is een school, wanneer een aanvraag gehonoreerd wordt, ook verplicht om zo'n opleiding van start te laten gaan?

Mevrouw BRINK: Die verplichting is er niet, maar het ligt wel in de lijn der verwachting dat van start wordt gegaan.

De heer PRINSEN: Mijnheer de voorzitter. De gedeputeerde is nog niet ingegaan op mijn vraag welke consequenties het bezwaar van de provincie Overijssel kan hebben.

Mevrouw BRINK: Ik kan die vraag niet beantwoorden, want ik ben de minister niet. Wij hebben onze eigen verantwoordelijkheid en de minister maakt in dezen zijn eigen afweging. Wij gaan uit van onze eigen sterkte; wij hebben in

volle overtuiging een voorstel gedaan en de minister maakt dan een afweging.

De heer BOMHOF: Mijnheer de voorzitter. De provincie Overijssel geeft in haar brief heel duidelijk en hard aan hoe de afstanden moeten worden berekend. Mevrouw Brink zegt nu dat OCenW een afstand van 12 km ook wel als norm aanvaardt en...

Mevrouw BRINK: Die afstand is niet "ook wel goed" maar wordt geaccepteerd.

De heer BOMHOF: Maar die is niet volgens de regels. De provincie Overijssel die ook bezig is herschikkingen uit te voeren, zegt dat dit niet de regel is. Daarom ook bestrijdt Overijssel de stichtingsnorm en de berekening die daaraan ten grondslag ligt. Ik wil daarom van de gedeputeerde horen of zij van mening is dat de provincie Overijssel dit niet goed ziet, mede in relatie tot hoe de minister straks zal oordelen over haar benadering en die van de provincie Overijssel.

Mevrouw BRINK: Mijnheer de voorzitter. Wij volgen de benadering van OCenW precies en hoe de provincie Overijssel aan haar berekeningen komt, is een zaak van die provincie. Wij maken onze berekeningen op basis van de gegevens van OCenW.

De heer PRINSEN: Mijnheer de voorzitter. Ik verzoek u de vergadering tien minuten te schorsen.

De VOORZITTER: Ik schors de vergadering.

(Schorsing van 12.26 tot 12.28 uur.)

De VOORZITTER: Ik heropen de vergadering en ik wil de staten eerst even raadplegen over de orde van de vergadering. Met de afhandeling van het aan de orde zijnde agendapunt zijn wij nog wel even bezig en op basis van de opgegeven spreektijden schat ik dat de behandeling van het volgende agendapunt op zijn minst ook wel anderhalf uur in beslag neemt. Het zou dan ook normaal zijn de vergadering na afhandeling van het aan de orde zijnde agendapunt te schorsen, maar het probleem is dat de Statencommissie Cultuur en Welzijn om half drie wordt verwacht voor een werkbezoek. Ik stel de staten dan ook voor om de agenda gewoon in een ruk door af te handelen. Er zal voor broodjes worden gezorgd.

De heer VAN HEUKELUM: Ik kan mij wel in uw voorstel vinden, maar ik wil toch nog wel een

opmerking maken. Statenstuk 840 is in de commissie onder grote tijdsdruk behandeld. De leden van de Statencommissie Bestuur, Financiën en Economie stonden al in de deuropening te wachten om met hun vergadering te beginnen en daarom was er nauwelijks sprake van een tweede termijn. Mijn fractie vindt het echter wel een zodanig belangrijk statenstuk dat zij voor de behandeling daarvan toch ruimschoots de tijd wil nemen. Ik sluit bovendien niet uit dat wij na de eerste termijn van het college van dat statenstuk nog schorsing vragen voor overleg.

De VOORZITTER: Dat zullen wij dan wel zien. Ik begrijp de gevoelens van de heer Van Heukelum, maar ik kan de situatie verder ook niet veranderen.

TWEEDE TERMIJN

Mevrouw WESTERKAMP: Mijnheer de voorzitter. Hoewel de voorbereiding van dit stuk geen schoonheidsprijs verdient - en dan druk ik mij nog voorzichtig uit, gelet op het feit dat er geen vooroverleg is geweest met de diverse instanties - zijn wij toch van mening te moeten kiezen voor het VMBO in Hoogeveen. De reden hiervoor is dat wij de keuzemogelijkheden van leerlingen in het VMBO zwaar wegen. Het belang van de leerling moet niet achtergesteld worden bij het belang van de procedure die is gevolgd bij de totstandkoming van dit stuk.

Mijnheer de voorzitter. Voor mijn fractie zijn drie argumenten van doorslaggevend belang. Het eerste is dat wij het verbreden van de keuzemogelijkheid voor de VMBO-leergang in Hoogeveen heel belangrijk vinden. Het tweede argument is dat wij de toegezegde vorm van samenwerking tussen het Morgenland College in Hoogeveen en het AOC Terra in Meppel om een VMBO-groen te realiseren ook van belang achten. Het derde argument is dat deze aanvraag onze laatste kans is om op basis van het leerlingenaantal in Hoogeveen een VMBO-groen te realiseren. Straks is de norm immers 260 in plaats van 120 leerlingen. Wij adviseren daarom positief over dit voorstel en wij hopen dat er een ontzettend goede samenwerking in deze regio gaat ontstaan om het onderwijs op VMBO-niveau te verbreden.

De heer PRINSEN: Mijnheer de voorzitter. Ik wil de fractie van het CDA erop wijzen dat het Morgenland College niet alleen met het AOC maar ook met het Mr. Harm Smeenge College zal samenwerken.

Mijnheer de voorzitter. Mijn fractie heeft tijdens de schorsing dit stuk nogmaals besproken. Wij zijn blij met de uitleg van de gedeputeerde. Voor ons staat het belang van de kinderen voorop. Het gaat om kinderen die niet zo mobiel zijn en voor wie kleine afstanden dus belangrijk zijn. Het is in het belang van die kinderen dat wij denken en handelen.

De gedeputeerde heeft hard gewerkt aan de samenwerking. Ik vind het knap dat zij het Morgenland, het AOC én het Harm Smeenge rond de tafel heeft gekregen en daarmee een goed begin van die samenwerking heeft gerealiseerd. Ik heb er dan ook alle vertrouwen in dat de gedeputeerde een vinger aan de pols zal houden om ervoor te zorgen dat die samenwerking ook tot iets goeds leidt.

Wij accepteren de verklaring over de houding van Overijssel.

Mijnheer de voorzitter. Wij wensen de gedeputeerde heel veel succes als het gaat om deze samenwerking en wij hopen dat die samenwerking tot iets goeds leidt.

De heer BOMHOF: Mijnheer de voorzitter. Ook van de kant van de VVD is er lof voor de gedeputeerde. Wij hebben er veel waardering voor dat zij in Hoogeveen het overleg op gang heeft kunnen brengen, want dat is in het verleden waarachtig niet eenvoudig gebleken. Zij is er nu in geslaagd daarvoor toch een basis te leggen, zij het dat nog niet alle scholen - ik doel op het Vechtdal College - bij dit overleg zijn betrokken. Er is nu een overleg in gang gezet waarin het college heel veel vertrouwen heeft en ook wij zouden graag heel veel vertrouwen hebben in dat overleg. Wij hebben wel veel vertrouwen in het college, en in het bijzonder in mevrouw Brink, maar wij vragen ons af wat het college nog allemaal kan doen om bij de scholen een redelijk resultaat te bereiken. In het verleden was het overleg heel moeizaam, nu wordt er gepraat, maar als de aanvraag van het Morgenland gehonoreerd wordt, wordt de uitgangspositie voor de andere scholen zakelijk gezien toch wat lastiger, want degene die de aanvraag heeft ingediend, bepaalt dan toch wel sterk de uitkomst van het overleg.

Als het overleg straks in vol vertrouwen verdergaat, moeten die scholen natuurlijk ook een blijk van instemming geven, in die zin dat zij met betrekking tot de brief van 12 april van het Morgenland meedelen de mening van de provincie te delen dan wel hun bezwaren in te trekken en eventueel in een volgende brief nog aan te zullen geven hoe zij op termijn de samenwerking zien. Omdat dit nog niet duidelijk

is, zijn nu ook de vorm waarin het gaat gebeuren en de uitkomst niet duidelijk.

Op het feit of die samenwerking er ook komt, is mevrouw Brink ondanks al haar bemoeienis - wij hebben daarvoor alle waardering en wij mogen haar daarop aanspreken; zo nodig zal zij de scholen ook aan hun jas trekken - natuurlijk niet aanspreekbaar, want zij heeft het resultaat niet in de hand, omdat het de scholen zélf zijn die bepalen wat zij doen. Uiteindelijk is het meest sombere scenario dat de scholen zelf aangeven dat het toch niet lukt en dat het Morgenland alleen verdergaat. Dát is het hoofdbezwaar van de fractie van de VVD. Wij willen vanwege de zeer negatieve gevolgen voor het leerlingenbestand van andere scholen niet eerder een aanvraag honoreren voor wij precies weten hoe die samenwerking eruit gaat zien. Als die samenwerking echt gaat verlopen zoals mevrouw Brink dat verwacht en waarop zij vertrouwt, hebben wij straks met veel meer scholen te maken met ook veel meer leerlingen en dan is het op dit moment afwijzen van de aanvraag voor het samenwerkingsverband helemaal geen probleem. Er wordt dan een nieuwe aanvraag ingediend en dan wordt gemakkelijk aan het criterium van 260 leerlingen voldaan. De vertraging die dan wordt opgelopen is een halfjaar of hooguit driekwart jaar.

Mijnheer de voorzitter. Ik ga op dit moment niet meer in op de brief van Overijssel en op de vraag hoe OCenW omgaat met de afstand en de reistijd. Mijn fractie is nog steeds van mening dat de uitleg die de provincie Drenthe hieraan geeft, haaks staat op die van de provincie Overijssel en ook niet helemaal spoort met het aanvraagformulier. Op dit moment laat ik het daarbij, maar ik wil er nog wel aan toevoegen dat de fractie van de VVD op grond van de net door mij genoemde argumenten echt van mening is dat het op deze manier niet kan. Wij doen niet aan juridische scherpslijperij, maar wij vinden dit echt een heel moeilijk punt. Wij hebben geworsteld met de aanvraag van het col-lege en onze mening is nog steeds dat het op deze manier echt niet kan. Zoals het er nu voorstaat, zullen wij ook tegen dit voorstel stemmen.

Mevrouw DIRKS: Mijnheer de voorzitter. Wij blijven bij onze positieve benadering als het gaat om de onderwijskundige kant van deze zaak. Als het gaat om de schoolkeuze volgen wij niet de formele redenering van de reistijd, maar gewoon de feitelijke effecten op de schoolkeuze. Wij zijn van mening dat als het om het ambitieniveau gaat een negatieve schoolkeuze demotiverend werkt op het volgen van vervolgonderwijs. Bovendien - en ik spreek nu

over het toekomstperspectief - biedt het groenonderwijs veel bredere en veel meer mogelijkheden dan alleen werk in de agrarische sector.

Met betrekking tot de risicofactoren die wij hebben genoemd als het gaat om de consequenties voor het AOC Terra en ten aanzien van het uitstel was het antwoord van de gedeputeerde in zoverre bevredigend dat wij nu denken dat de samenwerking tussen het Morgenland College en het AOC Terra voor beide scholen een win-winsituatie kan opleveren en uiteindelijk positief zal uitwerken voor het onderwijs in zijn algemeenheid.

Wij vinden het risico te groot dat het nu uitstellen van het nemen van een beslissing zal leiden tot afstel en daarom roepen wij alle actoren in dit proces op vooral in het belang van het onderwijs, en met name van het groenonderwijs in de regio Hoogeveen, te komen tot een goede samenwerking.

Mevrouw DURAN: Mijnheer de voorzitter. D66 blijft van mening dat het vergroten van het aanbod van de groenafdelingen nú in de toekomst leidt tot een versmalling van het aanbod, met andere woorden dat de levensvatbaarheid van de andere opleidingen in gevaar komt.

Het ambitieniveau is ook iets dat ons bezig blijft houden. Ik hoor veel fracties spreken over het laagdrempelig, het makkelijk maken van opleidingen voor leerlingen, omdat die niet zo ver willen reizen. Het afstandscriterium zou dan ook wel op 12 km in plaats van op 16 km kunnen worden gesteld. Maar als het om de kwaliteit van de opleiding gaat, zijn allen het erover eens dat het AOC Terra de beste papieren heeft. Als het dan om het ambitieniveau gaat, zullen wij leerlingen moeten stimuleren om juist een klein drempeltje te nemen en op de fiets te stappen en iets verder te reizen. Of het onderwijs nu in Hoogeveen of Meppel wordt aangeboden, lijkt mij voor iemand die graag een bepaalde opleiding wil volgen, geen probleem. Iemand die niet de groenopleiding wil volgen, kan best naar het Morgenland College gaan. Ik heb veel waardering voor de ambities van die school en ik ben ervan overtuigd dat daar ook veel heel goede opleidingen aangeboden worden.

De heer BAAS: Mijnheer de voorzitter. Mijn fractie heeft geen behoefte aan een tweede termijn.

De heer HOEKSTRA: Mijnheer de voorzitter. Wij willen de gedeputeerde danken voor haar heldere uiteenzetting. Wij zullen het voorstel van het college dan ook steunen. Wij willen hieraan nog

toevoegen dat wij verheugd zijn dat de gedeputeerde erin is geslaagd de verschillende scholen tot samenwerken te bewegen. Wij hopen dat zij dat proces zal volgen en, indien nodig, zal bijsturen.

De heer VAN DER SCHOOT: Mijnheer de voorzitter. Ik heb in eerste termijn al mijn instemming betuigd met de aanvraag van het Morgenland College en op dit moment wil ik het daarbij laten.

Mevrouw BRINK: Mijnheer de voorzitter. In het belang van de kinderen in Hoogeveen en omstreken zal ik mijn uiterste best doen, samen met de wethouder van Hoogeveen en met de besturen van de scholen die hierbij zijn betrokken, om deze zaak tot een goed einde te brengen. De heer Prinsen heeft mij bij deze zaak al succes toegewenst en van de voortgang van het proces zal ik de staten op de hoogte houden.

Vervolgens besluiten de staten zonder hoofdelijke stemming overeenkomstig het voorstel van het college.

De VOORZITTER: De leden van de fracties van de VVD en D66 zal aantekening worden verleend dat zij geacht wensen te worden tegen te hebben gestemd.

De VOORZITTER: Ik heb nog wat na zitten denken over de terechte opmerking van de heer Van Heukelum en ik moet zeggen het toch wel heel ongelukkig te vinden hoe wij nu, noodgedwongen, verder moeten vergaderen. Ik wil hierover twee opmerkingen maken. De eerste is een algemene opmerking in de richting van de commissies. Laten wij uit deze gang van zaken een les trekken en niet meer op woensdag aansluitend aan een statenvergadering werkbezoeken en dergelijke organiseren. Mijn tweede opmerking is speciaal gericht tot de heer Dijkstra, de voorzitter van de Statencommissie Cultuur en Welzijn. Hij wordt met zijn commissie om half drie in Een verwacht voor een overleg met de Brede Overleggroep Kleine Dorpen (BOKD). Het lijkt mij verstandig dat hij een voorwaarschuwing geeft dat het wel wat later kan worden dan half drie, want wij moeten over het nu aan de orde zijnde onderwerp toch wel een fatsoenlijke discussie kunnen voeren, waarbij ik uitga van een tijdspanne van minimaal anderhalf uur.

Mevrouw SMILDE: Mijnheer de voorzitter. Toen in de commissie deze datum voor dit werkbezoek

werd gesuggereerd hebben wij uitgesproken die datum ongewenst te vinden. Toch is later vanuit dit huis van ambtelijke zijde alsnog dit werkbezoek geregeld. Wij waren hoogst ongelukkig met deze datum.

De heer DIJKSTRA: De datum en de tijd zijn met mij afgestemd. Mea culpa, ik trek het boetekleed aan, het zal niet meer voorkomen en ik zal naar Een een berichtje doen uitgaan dat het wat later wordt.

De heer DE HAAS: Mijnheer de voorzitter. Ik ben het helemaal eens met wat nu allemaal is gezegd. Mijn fractie stelt dan ook voor om, gelet op de tijd en op het feit dat hierover een goede discussie nodig is, de behandeling van statenstuk 840 uit te stellen tot 30 mei.

De VOORZITTER: Ik breng dit voorstel gelijk in stemming.
Naar mij blijkt wordt dit voorstel niet gesteund. We gaan dus door met de vergadering.

3. Het voorstel van gedeputeerde staten van 15 maart 2001, kenmerk 9/4/2001002121, Beëindiging subsidierelatie met het Instituut voor Volksgezondheid en Maatschappelijke Ontwikkeling (IVOM)

(statenstuk 840)

met het op dit punt betrekking hebbende verslag van de Statencommissie Cultuur en Welzijn van 28 maart 2001.

Mevrouw CEELLEN: Mijnheer de voorzitter. Vandaag zullen wij als PS een besluit nemen over het voorstel tot beëindiging van de subsidierelatie met het IVOM. In de commissievergadering van 28 maart jl. heeft een uitgebreide discussie plaatsgevonden. De discussie ging in essentie over enerzijds de noodzaak van herallocatie en herpositionering en anderzijds over de vorm waarin een en ander gegoten zou moeten worden en niet te vergeten over het zorgvuldig omgaan met de mensen die het betreft.

Met betrekking tot de mensen die het aangaat, is de fractie van de PvdA van mening dat de zekerheid van de medewerkers de hoogste prioriteit moet hebben. De uitspraak dat er een inspanningsverplichting is ten aanzien van de personele gevolgen als ware het het eigen personeel, nemen wij hoog op.

In het statenstuk staat dat het aanbod zal worden gedaan het onderdeel Flankerend beleid van het Sociaal statuut van de provincie Drenthe van

toepassing te verklaren, rekening houdend met de CAO-welzijn. Dit gegeven is voor onze fractie bij de besluitvorming een belangrijk punt geweest. Als het gaat om de subsidierelatie met het IVOM is mijn fractie van mening dat die, mede gelet op de maatschappelijke ontwikkeling binnen de regionale gezondheidszorg en de rol van de provinciale overheid hierin, beëindigd kan worden. De keuze die is gemaakt om de overlap eruit te halen en een onafhankelijk onderzoeksbureau op te richten en een vraaggestuurde benadering te realiseren, uiteraard met, waar mogelijk, gebruikmaking van de deskundigheid van IVOM en STAMM, vinden wij vanzelfsprekend. Ook het onderbrengen van het consumenten-/patiëntenbeleid in de zorgsector en de serviceactiviteiten ten behoeve van ouderen en ge-handicaptten bij het Regionaal Patiënten-/Consumentenplatform (RPCP) heeft onze goedkeuring.

De fractie van het PvdA heeft, na hetgeen mevrouw De Vries hierover in de commissievergadering heeft gezegd, het vertrouwen dat er een stappenplan zal komen en dat er, indien nodig, financiële middelen worden vrijgemaakt. Zeer belangrijk vinden wij ook dat is toegezegd dat de communicatie zorgvuldig zal zijn en dat er snel duidelijkheid komt voor de mensen in het werkveld.

Mijnheer de voorzitter. De fractie van de PvdA kijkt uit naar de ontwikkeling van het projectbureau dat een en ander in kaart zal brengen. Aangezien in juli het Actieprogramma 2002 van Schaduwen vooruit alweer op onze agenda staat - dit statenstuk is een eerste operationalisering van die nota - zullen wij al snel op onderdelen een helder en transparant welzijnsbeleid voorgelegd krijgen.

In de periode tussen de commissievergadering van maart en deze vergadering heeft nog een briefwisseling plaatsgevonden, maar wij hebben niet de indruk dat er nieuwe steekhoudende argumenten zijn ingebracht. Sterker nog, de signalen uit het veld, zoals die zijn omschreven in de brief van het IVOM van 6 april jl., zijn van een andere orde dan die welke mijn fractie heeft ontvangen. Van verschillende kanten hoorden wij zowel van het werkveld als van de ondersteunende organisatie positieve geluiden in de trant van "eindelijk zekerheid, eindelijk weten we wat er met ons gaat gebeuren, eindelijk duidelijkheid". Vandaar dat wij de weg die nu wordt ingeslagen onderschrijven, namelijk het beëindigen van de budgetsubsidierelatie met het IVOM per uiterlijk 1 januari 2003, inclusief helderheid en zorgvuldige snelheid voor het

personeel. Wij zien de ontwikkeling met vertrouwen tegemoet.

De heer VAN HEUKELUM: Mijnheer de voorzitter. Het voorliggende statenstuk 840, inhoudende het voorstel tot beëindiging van de subsidierelatie met het IVOM is door het college gepresenteerd als een eerste en omvangrijke consequentie van het door de staten vastgestelde herijkingsbeleid cultuur en welzijn. Mijn fractie beschouwt dit voorstel dan ook als een soort van testcase in de zin van "hoe gaan wij het vastgestelde herijkingsbeleid nu concreet gestalte geven". In de commissievergadering is door mijn fractie de nodige kritiek op dit voorstel geleverd, het zal niemand ontgaan zijn. Die kritiek had geen betrekking op het voorstel tot beëindiging van de subsidierelatie met het IVOM als zodanig. Namens de VVD stelde ik dat als het IVOM als gevolg van de herijkingsoperatie zou moeten verdwijnen, dat maar zo zou moeten zijn. Geen enkel instituut is immers voor de eeuwigheid opgericht, dus ook het IVOM niet. De kritiek van mijn fractie richtte en richt zich nog steeds met name op de gebrekkige onderbouwing van het voorstel en op de onduidelijkheid met betrekking tot de gevolgen ervan.

Het voorstel bevat - de gedeputeerde bevestigde dit tijdens de commissievergadering nogmaals - een reshuffling en herpositionering van taken. Maar, mijnheer de voorzitter, er is een fundamenteel verschil tussen herschikken en herijken. Volgens Van Dale is herijken het opnieuw toetsen aan de gestelde eisen, terwijl herschikken betekent het op een andere manier rangschikken, anders ordenen. Natuurlijk kan het laatste het gevolg zijn van het eerste, maar beide activiteiten, dus herijken en herschikken, zijn wel degelijk te scheiden en ook te onderscheiden. Mijnheer de voorzitter. De fractie van de VVD heeft zich de afgelopen weken, dus de tijd tussen de commissievergadering en nu, afgevraagd of er in het kader van de herijkingsoperatie nu echt geen redenen zijn om kritisch naar het functioneren en het voortbestaan van het IVOM te kijken. Welnu, die redenen zijn er naar onze mening wel degelijk. De belangrijkste daarvan is naar onze mening tijdens de commissievergadering treffend verwoord door de woordvoester van de fractie van het CDA. Zo zei mevrouw Smilde volgens pagina 43 van het ongecorrigeerde verslag het volgende: "In de afgelopen jaren zijn de provinciale taken op het terrein van de volksgezondheid sterk veranderd en verminderd". Mijnheer de voorzitter. Ik had het niet treffender kunnen zeggen. Dat betekent voor mijn fractie dan ook impliciet dat de taken van het

IVOM, en zo men wil van de Provinciale Raad voor de Volksgezondheid, als adviescollege aan PS zijn weggevallen. Daarmee is naar de mening van mijn fractie een van de motieven voor de oprichting van het IVOM in 1993 weggevallen en ligt het voor de hand het voortbestaan van het IVOM te heroverwegen.

Mijnheer de voorzitter. Mijn fractie waardeert het dat de gedeputeerde het voortbestaan van het IVOM ter discussie heeft durven stellen. Het getuigt best van moed om heilige huisjes aan te pakken. Maar mijn fractie betreurt het dat de gedeputeerde daarvoor geen hardere, meer valide argumenten heeft gebruikt. Want die argumenten zijn er.

Voor mijn fractie komt daar nog een ander punt bij. Het IVOM heeft van het Centrum voor Arbeid en Beleid (CAB) op z'n zachtst gezegd be-paald niet de hoofdprijs voor zijn functioneren gekregen. Mijn fractie kan weliswaar niet alle plussen en minnen van het functioneren van het IVOM beoordelen, maar zij wil hier toch wel de vrij forse kritiek die er indertijd is gekomen op de Regiovisie verpleging en verzorging in herinnering roepen, een regiovisie die onder regie van het IVOM tot stand was gekomen. Voorts heeft mijn fractie de indruk dat het IVOM voor meerdere partijen in de provincie, bijvoorbeeld voor gemeenten, een grote onbekende is. Ik herhaal dan ook mijn vraag die ik in de commissievergadering heb gesteld en die toen door de gedeputeerde, waarschijnlijk mede door de tijdsdruk niet is beantwoord. Die vraag luidt: hoe beoordeelt de gedeputeerde de output van het IVOM in kwalitatief en in kwantitatief opzicht? Het antwoord op die vraag is - ik wil het niet verhelen - voor mijn fractie van essentieel belang bij het bepalen van haar uiteindelijke oordeel over dit voorstel.

Naast kritiek op de onderbouwing van dit voorstel had en heeft mijn fractie de nodige vragen bij de gevolgen van het voorstel. Welke middelen heeft de provincie om de door haar beoogde doelstellingen te bereiken? De provincie kan de subsidierelatie met het IVOM natuurlijk beëindigen en het is heel sympathiek dat de provincie aanbiedt om het onderdeel Flankerend beleid van het Sociaal Statuut van de provincie van toepassing te verklaren op het personeel van het IVOM, "rekening houdend met de CAO-welzijn die als leidraad geldt". Kan de gedeputeerde uitleggen wat dit concreet betekent? Hoe verhoudt die CAO zich tot het Sociaal statuut van de provincie?

Het college stelt voor de functies, de taken en de personeelsbezetting van het IVOM te herschikken, ofwel te verdelen over andere instituten als STAMM, het RPCP, een nieuw op te richten

onderzoeksbureau en de provincie zelf. Maar over welke middelen beschikt de provincie om dit te realiseren? Al deze instituten hebben voorzover ik weet toch hun eigen zelfstandigheid en hun eigen rechtspositie. De vraag is dan ook of de provincie die instellingen met betrekking tot hun personeelsbeleid ergens toe kan dwingen of verplichten. Is het niet zo dat, als het voorliggende voorstel vandaag door de staten wordt aangenomen, de directie van het IVOM weinig anders kan doen dan ontslag voor het personeel aanvragen? Er is op dit moment immers nauwelijks enige zekerheid voor andere functies voor de medewerkers, temeer niet omdat er geen enkele zekerheid is dat andere instituten - STAMM, RPCP en andere - bereid zijn personeel van het IVOM over te nemen.

Mijnheer de voorzitter. Naar de mening van mijn fractie had er iets anders moeten gebeuren. Er had een scheiding moeten worden aangebracht tussen de verschillende activiteiten. In het kader van de herijking beslissen de staten vandaag over het al dan niet stopzetten van de subsidierelatie met het IVOM; het gaat om niet meer en het gaat om niet minder. Een ander hoofdstuk betreft de vraag wat er in het kader van diezelfde herijkingsoperatie moet gebeuren ter versterking van de regierol van de provincie, de inrichting van een onafhankelijk onderzoeksbureau en de versterking van de rol en de positie van de cliënt/patiënt. Zó breng je in het kader van de herijkingsoperatie de juiste scheiding en de juiste volgorde aan en alleen zo kun je deze zaken zuiver houden. Als hieruit voortvloeit dat een deel of het geheel van de personeelsformatie van het IVOM verplaatst kan worden, dan is dat mooi, maar als dat om wat voor reden dan ook niet gelukt dan is dat, hoe jammer ook, niet anders. Natuurlijk kan en moet de provincie hierbij een inspanningsverplichting leveren, maar zij moet ook niet verder willen springen dan haar polsstok lang is. Mijn fractie verneemt graag de reactie van de gedeputeerde op deze gedachtegang.

Mijnheer de voorzitter. Bij de herijkingsoperatie is afgesproken dat deze niet bedoeld is als een bezuinigingsoperatie. Dat zij zo, maar zij mag naar de mening van mijn fractie ook niet tot een verhoging van de kosten leiden. Wij kunnen echter in het voorliggende statenstuk op geen enkele wijze lezen of dit wel of niet het geval zal zijn. Weliswaar wordt aangegeven dat de operatie budgettair neutraal zal verlopen, maar dan wel behoudens eventuele kosten voor flankerend beleid. Maar wat betekent dit nu concreet in termen van kosten? Het kan toch niet zo zijn dat de staten voor deze operatie een blanco cheque afgeven aan het college? Mijn fractie stelt er dan

ook prijs op in het kader van de door haar bepleite scheiding van activiteiten enerzijds een uitgewerkt plan van aanpak te ontvangen met betrekking tot de herschikking van taken, functies en personeelsformatie van het IVOM, gebaseerd op de zojuist door mij genoemde uitgangspunten en anderzijds een overzicht van de financiële consequenties van de voorgestelde operatie. Kan de gedeputeerde ons toezeggen dat dit plan van aanpak en dit overzicht met de financiële consequenties aan de staten worden voorgelegd? Afhankelijk van het antwoord van de gedeputeerde op dit verzoek behoudt mijn fractie zich het recht voor om in tweede termijn via een motie de staten hierover om een uitspraak te vragen.

Mijnheer de voorzitter. Ik heb de gedeputeerde in mijn betoog een zestal vragen voorgelegd, die ik nu kort zal samenvatten.

1. Hoe beoordeelt de gedeputeerde de output van het IVOM in kwalitatief en kwantitatief opzicht?
2. Welke middelen heeft de provincie om de door haar beoogde doelstellingen met betrekking tot de herschikking van het personeel van het IVOM over andere instituten gerealiseerd te krijgen?
3. Kunnen instituten als STAMM en RPCP verplicht worden personeelsleden van het IVOM over te nemen?
4. Hoe is de verhouding tussen het Sociaal statuut van de provincie en de CAO-welzijn?
5. Wat is de reactie van de gedeputeerde op de door de fractie van de VVD geschetste volgorde van het herijkingsproces?
6. Kan en wil de gedeputeerde een toezegging doen met betrekking tot een uitgewerkt stappenplan en een overzicht van de daaraan verbonden financiële consequenties?

Mijnheer de voorzitter. Aan het begin van mijn betoog heb ik aangegeven dat mijn fractie het voorliggende voorstel beschouwt als een soort van testcase. Het is de eerste grote operatie in het kader van de herijking van het welzijnsbeleid. De wijze van handelen met betrekking tot dit voorstel bepaalt voor een groot deel hoe de piketpalen uitgezet worden voor de behandeling van eventuele volgende projecten. En dát, mijnheer de voorzitter, is voor de fractie van de VVD een van de belangrijkste redenen om zo kritisch met het voorstel om te gaan als zij heeft gedaan. Wij wachten met meer dan gewone belangstelling de reactie van het college af.

Mevrouw SMILDE: Mijnheer de voorzitter. Wie A zegt, moet ook B zeggen. Door de Contourennota Schaduwen vooruit aan te nemen, hebben wij de keus gemaakt voor vraaggericht welzijnsbeleid. Het maken van deze omslag zal wel enige tijd in beslag nemen. Willen wij echter de vaart erin houden dan moet beleid op korte termijn, zoals de actieprogramma's en het onderzoeksbureau, gecombineerd worden met beleid op iets langere termijn, hetgeen betekent dat ook naar actoren in het veld wordt gekeken.

Wat heeft het statenbesluit van december voor consequenties voor de positie van provinciale welzijnsinstellingen op termijn? Wij zien dat de begrippen zorg en welzijn meer in elkaars verlengde komen te liggen. We zien een uitgroeien van het RPCP en daarnaast constateren wij tot onze tevredenheid dat GS van mening zijn dat de regiovisies vanuit het provinciehuis verder uitgewerkt worden. Wij zijn het dan ook met GS eens dat de provinciale subsidie die bij deze taken hoort in de loop van de komende tijd ook daar terecht moet komen waar die taken uitgevoerd worden. Dat geldt ook voor de financiering van de onderzoekstaken, die nu door STAMM en IVOM worden verricht, maar waarvoor wij een andere keuze hebben gemaakt doordat wij gekozen hebben voor het onderzoeksbureau. Dit alles heeft verstrekkende gevolgen voor het personeel van het IVOM, dat nu de onderzoekstaken uitvoert en ook de taken uitvoerde, die al eerder bij andere instellingen zijn ondergebracht.

In de commissievergadering heeft mijn fractie gepleit voor een snelle, zorgvuldige uitwerking voor alle betrokkenen en het zij hier herhaald dat wij daaraan zeer veel waarde hechten en dat wij het college aan die snelle en zorgvuldige uitwerking houden. Een radicale omslag in het Drentse welzijnsland, want dat is de keuze voor vraaggestuurd werken, dwingt ons als politiek om ook een consequente lijn te volgen bij de uitwerking ervan. En laten we wel zijn, dat hebben de staten ook in 1991/1992 gedaan bij de herstructurering van het provinciaal welzijnsbeleid toen een aantal instellingen fuseerde, waarna onder andere het IVOM ontstond. Toen is er radicaal gekozen voor drie grote welzijnsinstellingen.

Nu staan wij opnieuw op een keerpunt en maken wij keuzes in het Drentse welzijnsland van 2001. De heer Van Heukelum zei het al: niets bestaat voor de eeuwigheid. Wij zijn voortdurend bezig te evalueren of wij bepaalde ontwikkelingen op verantwoorde wijze volgen of die juist moeten stimuleren. Er is een spanningsveld tussen continuïteit in de zin van handhaven van wat nu

functioneert en de vraag om in te spelen op de veranderende samenleving. Dit spanningsveld is voelbaar in de reacties op het statenstuk en in het debat dat wij hierover voeren.

Dat neemt niet weg dat volgens mijn fractie de lijn die in de contourennota is uitgezet, moet worden doorgezet. Die keuze hebben wij niet voor niets gemaakt.

Mevrouw DIRKS: Mijnheer de voorzitter. Wij gaan akkoord met dit voorstel onder de voorwaarde dat de procedure rond de beëindiging van de subsidie correct en zorgvuldig wordt afgehandeld. Correct, omdat hier sprake is van een interpretatie van de contourennota, waarover wij eigenlijk nog van mening kunnen verschillen. Is bijvoorbeeld de vraag om afstemming, waarvan in de contourennota sprake was, gelijk aan het voorkomen van overlap? Is verder een onafhankelijk onderzoeksbureau hetzelfde als zelfstandig onderzoeksbureau? Deze vragen zijn naar onze mening nog niet volledig beantwoord en ten behoeve van de correctheid is dat wel nodig.

Zorgvuldigheid is een belangrijke voorwaarde en terecht is daar door iedereen op gewezen. Als het gaat om zorgvuldigheid ten aanzien van het personeelsbeleid komen vragen op als die welke door de fractie van de VVD zijn gesteld, maar er is ook zorgvuldigheid ten opzichte van het veld nodig. Aan de partners in het veld moet duidelijk gemaakt worden dat bestaande relaties en opgebouwde deskundigheid niet verloren gaan maar worden overgenomen door andere organisaties. Hiermee onderstrepen wij de waardering voor de werkers van het IVOM en de waarde die wij hechten aan continuering van de werkzaamheden, zij het onder andere voorwaarden, omdat wij toch te maken hebben met de consequenties van de contourennota. Onze vraag om correctheid en zorgvuldigheid moet toch wel bevredigend beantwoord worden alvorens wij definitief akkoord kunnen gaan met dit voorstel.

De heer WENDT: Mijnheer de voorzitter. Statenstuk 840 is kort en bondig. Al jaren vragen de staten om dergelijke korte en bondige stukken en wij zijn dan ook verheugd als die doelstelling gehaald wordt.

In een kort en bondig stuk kunnen vanzelfsprekend niet de hele voorgeschiedenis en alle afwegingen voor en tegen uitgebreid aan de orde komen, omdat dan van het korte en bondige weinig overblijft. In de ogen van diverse statenleden is dit stuk dus te kort en daarmee is het eigenlijk ook nooit goed. Maar wij gaan voort

op de met de contourennota ingezette weg en als wij die contourennota erbij nemen dan is dit stuk niet zo kort.

Mijnheer de voorzitter. Het statenstuk, de notulen van de diverse commissievergaderingen en de brieven van het IVOM doorlezend hebben wij toch nog een aantal opmerkingen. Ze zouden ook in de vraagvorm gesteld kunnen worden, maar dan zouden die min of meer van retorische aard zijn. Er wordt zorgvuldig naar de taken en de medewerkers van het IVOM gekeken. Er zal met de grootst mogelijke zorgvuldigheid met ieders belang worden omgesprongen. In die zin is er ook voldoende overleg met alle gesprekspartners, zo nemen wij aan. In zijn brief van 20 december 2000, een heldere brief van enige maanden geleden, geeft het college dit ook al aan. Voor de directbetrokkenen is er dan ook geen sprake van een complete verrassing.

Het RPCP behoort voldoende toegerust te zijn om eventuele extra taken op zich te nemen.

Mijnheer de voorzitter. Wij constateren verder dat een veranderende samenleving vraagt om anders opererende instellingen en een anders opererende provincie. Het gaat daarbij niet om het behoud van de instelling, maar wel om het op het juiste moment inschakelen van een juist toegeruste organisatie om de provinciale taken goed uit te voeren, zoals in het verleden door het IVOM is gedaan. Wij constateren ook dat dit soort van processen voortvarend dient te worden uitgewerkt. Langdurige onzekerheid vreet energie en doet het welbevinden van men-sen die betrokken zijn in het proces, geen goed. Alles overziende, kunnen wij instemmen met het collegevoorstel, ervan uitgaand dat goed overleg met alle betrokkenen de doelstelling én de handelwijze van het college is en blijft.

Mevrouw NIEUWENHUIZEN: Mijnheer de voorzitter. Bij de behandeling van de contourennota Schaduwen vooruit in de statenvergadering van 13 december 2000 is toegezegd dat een aanvang zou worden gemaakt met het vormgeven van een onafhankelijk onderzoeksbureau, waarbij gebruikgemaakt zou worden van de deskundigheid en capaciteit bij STAMM en IVOM.

Het onderhavig voorstel handelt over de beëindiging van de subsidierelatie met het IVOM en over het onderbrengen van een aantal nader te bepalen kerntaken van het IVOM bij het RPCP en STAMM.

Mijnheer de voorzitter. Wij hebben geen bezwaar tegen de oprichting van een onafhankelijk onderzoeksbureau en ook niet tegen het onderbrengen van onderzoekscapaciteit van

IVOM en STAMM bij dat bureau. Echter, als dat onderzoeksbureau per 1 januari 2002 operationeel moet zijn, moet nu wel duidelijk zijn wat de doelstellingen van dat bureau zijn, welke rechtsvorm daarop van toepassing is, hoeveel mankracht er nodig is, waar het wordt gehuisvest en met welk budget dit bureau gaat werken. Een dergelijk plan is niet voorhanden. Dat betekent dat taken van het IVOM op het gebied van onderzoek niet op verantwoorde wijze overgedragen kunnen worden aan de nieuwe instelling. Voeg daarbij de slechte uitwerking in dit voorstel van wat er met de rest van het takenpakket van het IVOM zou moeten gebeuren, de nader te bepalen kerntaken die per 1 januari 2003 overgedragen zullen worden aan het RPCP en STAMM en het is duidelijk dat wij hier te maken hebben met een slecht onderbouwd voorstel.

Mijnheer de voorzitter. Wij hebben geen enkel bezwaar tegen - in tegendeel zelfs, wij juichen het toe - noch de instelling van een onafhankelijk onderzoeksbureau noch tegen de herpositionering van instellingen als het IVOM en STAMM, maar dan willen wij deze beslissing wel nemen op basis van een goed onderbouwd voorstel.

De heer VAN DER SCHOOT: Mijnheer de voorzitter. Bij alle herijking, herpositionering, doelgroepenbeleid, meetbare input en output, wordt één instelling genoemd die moet worden vernietigd. Waarom alleen het IVOM, vraag je je dan af; je zou ook kunnen denken aan STAMM, al gun ik het die instelling ook niet. Als wij met elkaar constateren dat de argumentatie niet helder is, ja zelfs ontbreekt, op grond waarvan nemen wij dan een beslissing? Pas sinds de commissievergadering wordt een onafhankelijk onderzoeksbureau in verband gebracht met de ontmanteling van het IVOM. Materieel en immaterieel vinden wij dat een vorm van kapitaalvernietiging. Onlangs bejubelden wij in de Statencommissie Cultuur en Welzijn nog een regiovisie over mensen met een functiebeperking, welke visie door het IVOM was geredigeerd en vormgegeven. Het is dus kennelijk toch mogelijk op basis van vraagsturing goede rapporten te schrijven. En dat zou dan nu plotseling niet meer kunnen?

De financiële noodzaak is ook niet aangetoond en in het kader van de huidige financiële situatie bij de provincie is de noodzaak zelfs irreëel te noemen. Vooral ouderen, de snelst groeiende bevolkingsgroep in deze provincie, hebben baat bij een goed functionerende dienstenstructuur. Afbraak en/of ontmanteling hiervan betekent ook vernietiging van expertise, betrokkenheid, visie,

registratiekennis en zelfs kwaliteitsproductie met betrekking tot de vraagsturing. Natuurlijk, ook wij hebben voor een onafhankelijk en zelfstandig onderzoeksbureau gepleit, maar als dat gepaard moet gaan met zo'n ontwrichting van de bestaande adviesstructuur, waarin het IVOM nota bene kwalitatief domineert dan valt er met ons te praten over een herbezinning over de opzet van dat onafhankelijke bureau. Onze kritiek op onleesbare, vage prietpraat in welzijnsland betrof nimmer een stuk van het IVOM. De door ons gewenste codes en criteria voor een onafhankelijk onderzoeksbureau kunnen wij ook in een andere richting met elkaar ontwikkelen om een onherstelbare verzwakking van integrale dienstverlening aan overheden en particulieren te voorkomen. Kortom, de tien argumenten die ik in de commissievergadering heb genoemd - korthedshalve verwijs ik daar nu naar - blijven onverminderd van kracht. Het is dus een verkeerd voorstel, omdat het RPCP niet dezelfde expertise heeft als het IVOM en omdat de onderzoekssubsidie een onderdeel is van de totale subsidie van tussen de f 300.000,- en f 500.000,-, waarbij voor het opzetten van een onafhankelijk onderzoeksbureau de ontmanteling van een totale instelling niet wordt en ook niet behoeft te worden beargumenteerd. Bovendien worden de zogenaamde veranderde en gewijzigde inzichten met betrekking tot de subsidievoortzetting helemaal niet onderbouwd.

Mevrouw DURAN: Mijnheer de voorzitter. Het voorstel tot beëindiging van de subsidierelatie met het IVOM is het gevolg van de vorming van een apart, zelfstandig - wij zijn het met GroenLinks eens dat dit niet hetzelfde is als onafhankelijk - onderzoeksbureau, door D66 betiteld als "oude wijn in nieuwe zakken". Er verandert immers niets aan de inhoud en ook niet aan de mate van onafhankelijkheid. Alleen de vorm verandert. Delen van IVOM en STAMM worden uit de organisatie gelicht en in een nieuw bureau of gebouw ondergebracht, met dezelfde afhankelijkheid van de provinciale subsidie en met dezelfde medewerkers. De VVD noemt dit gewoon herschikking en daar ben ik het helemaal mee eens.

Het is dus slechts een cosmetische operatie en dat was, behalve de summiere en slechte onderbouwing van het voorstel voor D66 ook een reden om GS in de commissie te vragen het stuk in te trekken. Dat is echter niet gebeurd. Het tweede punt dat ik wil belichten is de rol van de provinciale organisatie zélf. Is die organisatie op dit moment wel voldoende toegerust als het gaat om het voeren van de regie over het

vraaggestuurd beleid en het aansturen van de onderzoeksbureaus? Aan die voorwaarde moet naar onze mening wel zijn voldaan wil onderzoek uitbesteed worden. Wat een stevige regievoering door de provincie inhoudt, staat netjes beschreven in het rapport van de Rijksuniversiteit Groningen (RuG) en is niet door mij bedacht. Het gaat volgens dit rapport om het managen van de beleidscyclus, om aansturing van onderzoeksbureaus waaronder STAMM en IVOM, om zicht op de betekenis van cijfers en interpretatie van onderzoeksresultaten; het gaat om beoordeling van offertes en rapportages en het gaat om kennis van en inzicht in de welzijnsvraag. De heer Baltink heeft ons destijds in de Statencommissie Ad hoc voorgehouden dat om dit waar te maken veel zou moeten veranderen in de organisatie van de Productgroep Cultuur en Welzijn en dat dit veel tijd zou kosten. Er werd gesproken over cultuurveranderingen, zakelijk denken en een inhoudelijke kwaliteitsslag. De heer Baltink en een aantal andere medewerkers van de productgroep zijn inmiddels vertrokken of langdurig ziek. Kortom, hoe staat het eigenlijk met de organisatieveranderingen? Wij horen hier niets over. Treedt er nu stagnatie op? D66 vraagt zich daarom ook af, of op dit moment dan ook wel moet worden ingegrepen in de subsidierelatie met het IVOM als de provincie haar eigen zaken niet op orde heeft en geen goede invulling kan geven aan de vereiste regierol, zoals het aansturen van de onderzoeksbureaus. De conclusie van D66 ten aanzien van dit stuk is dan ook: op dit moment niet doen en ook niet op deze manier. D66 betwijfelt of de provinciale organisatie op dit moment wel in staat is de regie te voeren die nodig is voor een vraaggestuurd beleid en dus voor het aansturen van de onderzoeksbureaus. Het lijkt ons naar de betrokken instellingen toe niet zorgvuldig om op dit moment een rigoureuze ingreep te plegen. Wij zijn overigens heus wel benieuwd naar het oordeel van GS over het functioneren van en de taken die het IVOM zou moeten uitvoeren. Maar wij moeten eerst de hand in eigen boezem steken en nagaan hoe het zit met het eigen functioneren en met de rol van de provincie zelf. Dus petje af voor de constructieve houding van IVOM en STAMM, want zij moeten tenslotte met ons verder en zij willen in de toekomst ook nog graag werk houden. Ik hoop dat het college mijn bijdrage ziet als een spiegel die wij het willen voorhouden en niet zozeer als het uiten van kritiek. Wij hopen dat het college toch nog eens wil nagaan hoe het allemaal geregeld is.

Mevrouw DE VRIES: Mijnheer de voorzitter. Aan de orde is het statenstuk Beëindiging subsidierelatie met het IVOM en ik wil mijn antwoord met name op de aspecten die daarmee van doen hebben - mevrouw Duran noemde ook wat aspecten die daar slechts zijdelings verband mee houden - toespitsen. Ik wil in haar richting nog wel opmerken dat wanneer het college van mening was de regierol niet op zich te kunnen nemen, het college van zijn leven niet met dit voorstel zou zijn gekomen.

De heer Van der Schoot heeft heel concreet gevraagd waarom dit voorstel nu moet. Het voorstel is niet van gisteren op vandaag geboren. In maart 2000 verscheen het CAB-rapport waarin over de zorg een aantal behartigenswaardige dingen werd gezegd. Zo zijn voor de planningstaken die naar het zorgkantoor gaan regiovisies in de plaats gekomen, er staan behartigenswaardige dingen in over de Provinciale Raad voor de Volksgezondheid en de conclusie is getrokken dat het taakveld van de provincie op het terrein van de zorg met name is ondergebracht bij het RPCP. In Schaduwen vooruit is uitgesproken dat overlap moet worden voorkomen en dat er daarom een betere afstemming moet komen tussen zorg en welzijn; dan gaat het over de inhoud en de vorm is daarvan een afgeleide. Het patiënten-/consumentenbeleid moet versterkt worden en in Schaduwen vooruit is uitgesproken dat de beleidsvoorbereiding weer in handen van de provincie moet komen.

Dat, gecombineerd met het feit - de heer Van Heukelum noemde het ook, maar het staat ook al in de zojuist door mij genoemde stukken, die aan het voorliggende stuk ten grondslag liggen - dat de taken op het gebied van de zorg veranderen, is aanleiding om naar de vorm te kijken. Het gaat dan om het versterken van het patiënten-/consumentenbeleid, de vorming van het onafhankelijk onderzoeksbureau, wat niet de hoofdmoot is maar gewoon een stukje van de puzzel, het feit dat wij de beleidsvoorbereiding weer meer in eigen hand willen hebben en het gaat om het op een betere manier vormgeven van de schakeling tussen welzijn en zorg. Het is immers bekend dat een goed welzijnsbeleid een groter beroep op de zorg voorkomt. Dat is het inhoudelijke gedeelte, waarvan wij in de vorige stukken heel consistent met elkaar hebben vastgesteld dat het die kant op moet gaan. Op basis daarvan is gekeken naar de vorm en die vorm ligt nu voor. Ik heb hiermee uiteengezet waarom wij met dit voorstel zijn gekomen.

Ik dank de fracties die hun steun aan dit voorstel willen geven en hebben uitgesproken er vertrouwen in te hebben.

De fractie van GroenLinks gaat ook wel akkoord met het voorstel, mits correct en zorgvuldig wordt gehandeld. Juist omdat wij deze kwestie correct en zorgvuldig willen afwikkelen, hebben wij dit voorstel gemaakt. Zo staat in het voorstel dat voor het personeel van het IVOM wordt gezorgd als ware het het eigen personeel van de provincie. Wij willen dan ook het onderdeel Flankerend beleid van het Sociaal statuut van de provincie van toepassing verklaren.

Degenen die gezegd hebben dat er eigenlijk alleen maar sprake is van een reshuffling van taken en dat ergens anders iets nieuws wordt gedaan, hebben gelijk als het gaat om het patiënten-/consumentenbeleid en om de taken in het kader van de regiovisies. Dat zijn ook taken die wij in de toekomst gewoon willen blijven houden. Er is echter ook een herijking aan de gang. Daarom is in de stukken ook sprake van "een nader te bepalen taak", "een nader te bepalen budget" en "nader te bepalen personeel". Als het college niet met dit voorstel was gekomen, zou toch de discussie gevoerd moeten worden over wat de herijking betekent voor de taken die uitgevoerd moeten worden. Het is dus geen cosmetische operatie, maar een operatie om ervoor te zorgen in de toekomst heel goed geëquipeerd te zijn om dingen te doen. Dat vergt een keuze en die keuze wordt op dit moment gemaakt.

Door de fractie van de VVD zijn enkele duidelijke vragen gesteld en de vragen van de andere fracties sluiten daar op sommige onderdelen wel bij aan.

De fractie van de VVD vraagt wat het nu is: herschikken of herijken. Er vallen taken weg; dat is ook al in het CAB-rapport geconstateerd, maar in dat rapport wordt ook geconstateerd dat er andere taken voor in de plaats gekomen zijn. Zo wordt gewezen op het versterken van het patiënten-/consumentenbeleid, wat volgens het CAB bij uitstek een taak voor de provincie is. Maar de vraag hoe met de regiovisies moet worden omgegaan is voor de provincie een nieuwe opgave. Het is dus niet zo dat alleen taken zijn weggegaan, er zijn ook taken voor in de plaats gekomen.

Dat de zorgwereld zo is veranderd, is een van de redenen waarom het college met dit voorstel is gekomen. De kerntaak van het IVOM is het versterken van de infrastructuur in de sector zorg in brede zin. Dat is een hartstikke goede functie, maar op dit moment is de infrastructuur van de vraagkant van de zorg geregeld via het RPCP.

Daarnaast staan zorg en welzijn steeds meer tegenover elkaar en niet zozeer los van elkaar. Er is dus niet alleen sprake van een afbouw van taken, maar ook van vernieuwing.

De heer Van Heukelum zegt op een gegeven moment dat het IVOM een grote onbekende is. Ik denk dat hij die woorden uit het CAB-rapport heeft gehaald, want daarin staat het letterlijk zo. Als gemeenten gevraagd wordt een taak van het IVOM te noemen of te laten horen wat zij ervan weten, is het antwoord: "Dat kunnen wij niet." Dat is dus niets nieuws. Als de VVD het dan essentieel vindt van mij te horen of het IVOM naar mijn mening zijn werk goed heeft gedaan dan is mijn reactie dat mijn oordeel natuurlijk ook subjectief is. In het CAB-rapport staan behartigenswaardige dingen over een aantal instellingen, ook over het IVOM, en ik laat het oordeel daarover graag aan de staten over. Ik ben op basis van een inhoudelijke afweging tot dit voorstel gekomen.

Wat gebeurt er nu met de instituten? Kunnen instituten verplicht worden om beleid dat de provincie wenselijk acht daadwerkelijk te realiseren? Strikt wettelijk genomen kunnen wij de instituten daartoe niet verplichten, maar aan de andere kant zijn wij natuurlijk wel de hoofdsubsidiënt van die stichtingen. Als wij dan nieuwe taken naar die instituten overbrengen en besluiten dat er personeel meegaat dan zou het wel heel gek zijn wanneer het ons niet zou lukken de instituten die taken te laten uitvoeren. Om ervoor te zorgen dat het allemaal op een goede manier verloopt, is een goede onderlinge communicatie van groot belang.

De CAO-welzijn is de leidraad voor de mensen die bij het IVOM werkzaam zijn, zij worden betaald volgens die CAO, hetgeen betekent dat zij ook een beroep kunnen doen op die CAO. Maar de provincie heeft in haar eigen Sociaal statuut iets staan over hoe moet worden omgegaan met reorganisaties - het gaat dan om het proces dat gevolgd moet worden en hoe de mensen om wie het gaat daarbij betrokken moeten worden - en daarin zijn ook flankerende maatregelen opgenomen die de mogelijkheid bieden om, wanneer iemand niet ergens anders geplaatst kan worden, te zorgen voor bijvoorbeeld herscholing. In de commissie heb ik hierover gezegd: "Als je altijd gewend bent geweest met geel te werken, wil dat nog niet zeggen dat je niet met rood kunt werken". Maar er zal dus een herscholingstraject moeten komen. Wij kunnen dus niet een op een de garantie geven dat iedereen weer een plekje krijgt, maar het is wel onze inspanningsverplichting. Maar als er op enig moment frictie ontstaat, biedt het Sociaal statuut

de mogelijkheid voor omscholing en begeleiding naar een andere functie of naar een andere werkplek en als uiteindelijk iemand dan toch nog op wachtgeld moet worden geplaatst is er altijd nog de mogelijkheid van een afkoopsom. Ik heb zo uit het hoofd even een paar punten uit ons Sociaal statuut genoemd en als de staten het willen, kunnen zij dit allemaal zwart op wit krijgen, want het Sociaal statuut is er gewoon.

Dit is wat de provincie uiteindelijk allemaal kan en gaat aanbieden. Vervolgens is dan de vraag aan de orde hoe daarna dan met de instellingen wordt omgegaan. Ook dan zal heel zorgvuldig worden gehandeld. Het plan is de subsidierelatie per 1 januari 2003 te beëindigen. Die datum heeft niet alleen te maken met onze

Budgetsubsidieverordening, maar is ook gekozen om alle mogelijkheden te hebben om zo goed mogelijk met de betrokkenen om te gaan. De staten hebben de Contourennota Schuwen vooruit vastgesteld en zij hebben aangegeven waar de prioriteiten moeten liggen. Die prioriteiten zijn: de versterking van het patiënten-/consumenten-beleid, het zwaluwstaarten van zorg en welzijn en het moet budgettair neutraal.

(Voorzitter: de heer Swierstra.)

Binnen deze voorwaarden moet het college proberen deze hele operatie te realiseren. De kosten van flankerend beleid kunnen wij nu nog niet aangeven, omdat die pas aan het einde van het proces bekend zijn, maar de operatie op zich moet budgettair neutraal verlopen. Dit betekent echter niet dat wij bij wijze van spreken al ons geld op dezelfde manier kwijt zijn. Wij hebben met elkaar afgesproken dat het geen bezuinigingsoperatie is, maar wij gaan wel bekijken waar er sprake is van overlap, wat de herijking betekent en welke financiële consequenties die zaken hebben. Maar ook dát kunnen wij pas aan het eind van het traject beoordelen.

Het voorstel bestaat eigenlijk uit twee delen. Van de staten wordt gevraagd vandaag uit te spreken dat de subsidiëring van het IVOM wordt stopgezet. Deel twee van het voorstel is dan de uitvoering. Ik heb zonet al aangegeven dat wij heel zorgvuldig te werk zullen gaan, rekening houdend met de belangen van de mensen die bij het IVOM werken en daarnaast rekening houdend met het traject dat loopt in het kader van het onafhankelijk onderzoeksbureau. Er is een bestuursopdracht in voorbereiding voor het onafhankelijk onderzoeksbureau en het is geen enkel probleem de staten daarvan in kennis te

stellen, opdat zij ook weten hoe dat bureau in de toekomst vorm zal worden gegeven.

(De heer Engels verlaat de vergadering.)

De heer Van Heukelum heeft vervolgens gevraagd hoe de staten te weten komen wat er verder gebeurt. Het lijkt mij geen enkel probleem ervoor te zorgen dat de staten op een gegeven moment in kennis worden gesteld van het stappenplan.

De heer VAN HEUKELUM: Begrijp ik goed dat de gedeputeerde zegt dat het stappenplan dat er nog komt, ter goedkeuring aan de staten wordt voorgelegd?

Mevrouw DE VRIES: Nee, het gaat niet om iets dat ter goedkeuring aan de staten wordt voorgelegd. De staten stemmen in met de beëindiging van de subsidierelatie met het IVOM en vervolgens wordt gewerkt binnen de kaders die de staten hebben vastgesteld, dus budgettair neutraal, binnen de kaders van de CAO-welzijn en met alle zorgvuldigheid in de richting van het personeel.

Vervolgens komt de uitvoering aan de orde. Die uitvoering bestaat uit verschillende stappen. Dat staat ook in het statenstuk. In het stuk is sprake van een stappenplan met op een bepaald moment monitoring en evaluatie. Bovendien, als beleid geld kost, welk bedrag dan ook, bepalen de staten of het geld ook beschikbaar komt, tenzij het om een bijdrage uit een fonds gaat. De staten hebben immers het budgetrecht. Of het dus gaat om extra geld voor een onderzoeksbureau of om extra geld voor een niet-voorzien uitgave, uiteindelijk besluiten de staten of dat geld beschikbaar komt. Het college zou het geld niet zonder de instemming van de staten beschikbaar willen stellen, maar het zou dit ook niet kunnen. Als er meer geld moet komen, zijn de staten dus altijd aan zet.

Verder hebben de staten in het kader van de begrotingsbehandeling en de uitwerking van het welzijnsbeleid natuurlijk altijd de mogelijkheid om verschuivingen van budgetten die naar hun mening niet kloppen aan de orde te stellen. Er komt een stappenplan en het is geen enkel probleem ervoor te zorgen dat ook de staten dit stappenplan krijgen, net zo min als het een probleem is om de bestuursopdracht voor het onderzoeksbureau ter bespreking in de commissie aan de orde te hebben. Wat mij betreft is er dus geen enkele reden om te zeggen: "Ho,ho, wacht eens even, waar blijven wij als staten?"

De heer VAN HEUKELUM: Betekent dit dat wij van de gedeputeerde nog een voorstel krijgen over hoe de versterking van het RPCP zal plaatsvinden, hoe het onderzoeksbureau wordt ingericht enz.?

Mevrouw DE VRIES: Als het de bedoeling is dit in een plan te krijgen dan is mijn antwoord "nee". Met betrekking tot het onderzoeksbureau - ik begin zo langzamerhand in herhaling te vervallen - is een bestuursopdracht in voorbereiding. Die is nog niet in GS besproken, maar ik heb er geen enkel probleem mee die ook aan de staten toe te sturen. En als het om geld gaat, zijn de staten altijd aan zet; op dat punt kan het college helemaal niet zonder de staten. Als er bijvoorbeeld voor het flankerend beleid extra geld nodig is, hebben de staten de mogelijkheid uit te spreken of zij dat wel of niet voldoende vinden. In dat traject zijn de staten regulier betrokken; daar is niets extra's voor nodig. Als de staten willen spreken over het RPCP kan dat ook, maar het lijkt mij verstandig eerst de discussie in het IPO over de kerntaken van het RPCP af te wachten. Die discussie wordt gevoerd om eenduidigheid te krijgen tussen de provincies. Het gaat dan echt om de kern: het mag wel meer worden maar beslist niet minder. Als die discussie in het IPO is afgerond en er is een landelijk convenant, dan lijkt het mij best aardig om dat hier te bespreken. De staten weten dan hoe het beleid in de toekomst zal zijn en wat dit betekent voor de vorming van een RPCP in de provincie. Daarmee heb ik geen enkel probleem.

De heer VAN HEUKELUM: Ik word bijna verlegen van alle toezeggingen die de gedeputeerde doet. Waar het mij echter om gaat is of niet het risico bestaat dat wij achteraf nog met allerlei dingen geconfronteerd worden. Stel dat wij vandaag besluiten dat de subsidierelatie met het IVOM wordt opgeheven en het IVOM begint morgen al met het overplaatsen van zijn werknemers naar het RPCP of naar een andere instantie. Is dan het risico niet aanwezig dat morgen, of overmorgen of binnen twee maanden al een X-aantal personeelsleden bij STAMM, RPCP of waar dan ook gedetacheerd wordt en dat wij daarover geen zeggenschap hebben gehad?

Mevrouw DE VRIES: Even voor alle helderheid: dit kan natuurlijk nooit zonder dat wij daarin gekend worden. Wij zijn natuurlijk wel de subsidiegever voor het grootste gedeelte van de taken die op dit moment door het IVOM wordt uitgevoerd. Wij gaan straks, als de staten het voorliggende besluit hebben aangenomen, een

werkgroep formeren om ervoor te zorgen dat het allemaal in heel goede banen wordt geleid, om te zorgen voor heel goede communicatie naar alle partijen toe, zodat er geen misverstanden ontstaan. Maar de heer Van Heukelum vraagt nu of iemand à la minute naar het RPCP kan overgaan. Kijk, als iemand bij het RPCP solliciteert dan kan dat natuurlijk best.

De heer VAN HEUKELUM: Maar dan uiteraard wel binnen het huidige budget van het RPCP.

Mevrouw DE VRIES: Ik vind dat de discussie over dit punt op dit moment niet de hoofdmoot mag zijn, omdat het dan gaat over de vraag wat het uiteindelijk gaat kosten als het personeel niet herplaatst kan worden. Ik vind dat het sluitstuk van de discussie en niet het begin.

Stel nu dat bij wijze van spreken iedereen die nu bij het IVOM werkt op wachtgeld komt. Ik weet dat ik nu chargeer, want dat zal natuurlijk van z'n leven niet gebeuren. Omdat wachtgeld altijd minder is dan het volledige loon dat wij nu betalen, zullen wij op dat moment niet duurder uit zijn, tenzij de staten besluiten nieuwe taken bij het RPCP onder te brengen. Ik vind dit echter een heel theoretische discussie die op dit moment ook echt niet aan de orde is. In theorie kan het dus wat extra's kosten, maar daarvan nu een schatting te geven, wordt nattevingerwerk.

De heer Van Heukelum zei zonet dat ik heel veel toezeggingen heb gedaan. Ik vind dit helemaal geen toezeggingen want ik heb alleen aangegeven hoe het in het normale verkeer tussen staten en GS hoort te en zal gaan. Of de heer Van Heukelum hierover nu vragen had gesteld of niet, uit het stuk had hij al op kunnen maken dat hij te zijner tijd al deze gegevens sowieso zou krijgen.

Mijnheer de voorzitter. Ik heb de fracties van PvdA, CDA, GroenLinks en ChristenUnie al dankgezegd voor hun inbreng en ik meen de vragen van GroenLinks in de loop van mijn betoog te hebben beantwoord.

Ik meen ook alle zes vragen van de fractie van de VVD te hebben beantwoord en ik meen het hierbij in eerste termijn te kunnen laten.

De heer VAN HEUKELUM: Mijnheer de voorzitter. Mijn fractie heeft behoefte aan een korte schorsing voor overleg.

De VOORZITTER: Die schorsing krijgt u. Ik schors de vergadering.

(Schorsing van 13.46 tot 14.00 uur.

De heer Harleman verlaat de vergadering.)

(Voorzitter: de heer Ter Beek.)

De VOORZITTER: Ik heropen de vergadering.

TWEEDE TERMIJN

Mevrouw CEELLEN: Mijnheer de voorzitter. Ik dank de gedeputeerde voor haar heldere uitleg, die kwam nadat een aantal fracties in eerste termijn had gezegd dat de uitleg in de commissie niet zo inzichtelijk en duidelijk was.

Wij hebben begrepen dat er een stappenplan komt, dat, als er geld nodig is, de staten daarvan in kennis worden gesteld, dat er gemonitord zal worden en dat de bestuursopdracht ter kennisneming aan de commissie zal worden voorgelegd. Kortom, ik denk dat wij de goede weg opgaan. Een snelle en zorgvuldige aanpak komt ook ten goede aan de mensen in het werkveld. Dit is ook precies wat de PvdA wil en daarom wens ik de gedeputeerde succes met het vervolg.

De heer VAN HEUKELUM: Mijnheer de voorzitter. Ik wil beginnen met de gedeputeerde dank te zeggen voor haar uitgebreide en heldere beantwoording van de vragen. Als dit allemaal in de commissie was gezegd, zouden wij nu wellicht voor de behandeling van dit stuk minder tijd nodig hebben gehad.

De gedeputeerde zegt dat zij geen toezeggingen heeft gedaan, maar ik heb hetgeen zij heeft gezegd toch wel als toezeggingen ervaren. Mijnheer de voorzitter. Net als in de commissie heb ik ook nu geen antwoord gekregen op de vraag hoe het college de output van het IVOM beoordeelt. Ik vind dit wel jammer, want dit betekent dat wij nu onze eigen lijn moeten trekken, een lijn die ik zowel in de commissievergadering als nu in de eerste termijn duidelijk heb gemaakt.

In blijf erbij dat de provincie in het hele vervolgtraject niet of nauwelijks macht heeft. De provincie heeft geen zeggenschap en is, denk ik, niet of nauwelijks partij als er personeel bij het IVOM weg moet. De vakbonden hebben dan wel een rol, maar de provincie zit dan niet aan de onderhandelingstafel. Dit punt blijft mijn fractie zorgen baren, maar die zorgen worden enigszins gecompenseerd door het antwoord op mijn vraag over de verhouding tussen de CAO-welzijn enerzijds en het Sociaal statuut anderzijds. Ik begrijp van de gedeputeerde dat het Sociaal statuut een koppelstuk is naar de CAO-welzijn op het gebied van bijscholing, herplaatsing, outplacement en wat dies meer zij.

De gedeputeerde heeft nog eens de volgorde van het hele herijkingsproces aangegeven. Zij heeft

daarbij een duidelijke scheiding aangebracht tussen het stoppen met de subsidiëring en het vervolgtraject. Ik heb begrepen dat wij daarover nog uitgebreid komen te praten, maar dan wil ik wel weten hoe en in welke vorm. Er komt een plan van aanpak en de implementatie daarvan is inderdaad niet een zaak van de staten maar van het college, maar ik zou het toch wel netjes vinden indien de gedeputeerde dat plan van aanpak ter advisering aan de commissie voorlegde. Mijnheer de voorzitter. Op het gebied van de financiën is mijn fractie gerustgesteld; ik zal hierover dan ook geen motie indienen. De gedeputeerde heeft heel duidelijk aangegeven wat het begrip budgettair neutraal inhoudt: behalve een aantal kosten voor flankerend beleid zijn geen tonnen extra nodig voor wachtgelden en dergelijke. Daar zijn wij content mee. Mijnheer de voorzitter. Het zal duidelijk zijn dat mijn fractie de nodige moeite heeft met dit voorstel. Dat heeft - ik zeg het nogmaals - niet te maken met het door het college voorgelegde besluit; met de beëindiging van de subsidierelatie hebben wij niet zoveel moeite. Ik heb bij herhaling betoogd dat de rol van de provincie op het gebied van de zorg veranderd is - de provincie heeft eigenlijk alleen nog een rol in de regiovisie - en het zou mij niet verbazen wanneer ook de regiovisie binnenkort tot sterven gedoemd bleek. Ik kom dan nu tot het eindoordeel van mijn fractie. De kwaliteit van het stuk krijgt van ons niet de schoonheidsprijs, maar onder het motto dat met een kromme stok ook een rechte slag kan worden gemaakt, zeggen wij wel andere argumenten te hebben, maar toch te hechten aan een vermindering van het aantal adviescolleges. Dat laat onverlet dat wij wat het vervolg betreft de gedeputeerde kritisch zullen volgen. Wij zullen de vervolgstappen, namelijk het onderbrengen van taken bij het RPCP, bij STAMM en bij het onderzoeksbureau kritisch volgen, zeker vanuit de doelstelling van de herijkingsoperatie dat de vraag bepaalt wat uiteindelijk het antwoord zal moeten worden. Ik heb van de gedeputeerde begrepen dat we daarvoor nog de nodige ruimte hebben.

Mevrouw CEELLEN: Mijnheer de voorzitter. Ik begrijp dat ook bij anderen het beeld van de kromme stok verwarring schept. Ik zit mij namelijk af te vragen hoe het mogelijk is dat de VVD een zo kromme slag naar het goede eindpunt maakt. Maar wij zijn over de eindconclusie van de VVD erg verheugd. Wij vertrouwen er ook op dat de VVD met haar kromme stok de rechte lijn van het stappenplan zal volgen.

De heer VAN HEUKELUM: Het is beter om met een kromme stok een rechte slag te slaan dan met een rechte stok een kromme slag. Ik begrijp niet helemaal waar mevrouw Ceelen nu gelukkig mee is, maar...

Mevrouw CEELLEN: Ik wijs erop dat in het CAB-rapport helder is aangegeven dat veel zaken nog onduidelijk zijn. Hoe kunnen wij dan nu al van GS horen hoe het precies in kwaliteit en kwantiteit zal worden neergezet? Daar zal vanaf nu aan gewerkt worden.

De heer VAN HEUKELUM: Wat mijn fractie betreft ging de discussie daar helemaal niet om.

Mevrouw CEELLEN: Volgens mij begon de heer Van Heukelum daar toch wel mee.

De heer VAN HEUKELUM: Nee. Geen enkele fractie heeft in de commissievergadering zo duidelijk als juist de fractie van de VVD gezegd dat wat haar betreft het IVOM wel weg mag. Dat hebben wij vanaf het allereerste begin gesteld. Wij hebben alleen gezegd dat de argumenten en de onderbouwing voor dat besluit wel zuiver moeten zijn. En tot op dit moment moet ik zeggen dat ik die onderbouwing niet in dit stuk kan vinden.

De heer VAN DER SCHOOT: En toch mag het IVOM weg.

Mevrouw DIRKS: Mijnheer de voorzitter. De complete beantwoording door de gedeputeerde heeft ons vertrouwen gesterkt dat de procedure correct en zorgvuldig zal zijn.

De heer WENDT: Mijnheer de voorzitter. Ik zie af van een tweede termijn, want ik moet nog naar Een.

Mevrouw NIEUWENHUIZEN: Mijnheer de voorzitter. Ik heb in eerste termijn gezegd dat wij niet akkoord kunnen gaan met dit voorstel, omdat het onvoldoende onderbouwd is. Dat is nog steeds het geval. In december 2000 hebben de staten voor de contourennota gestemd en sindsdien heeft het college vier maanden de tijd gehad om met een goed onderbouwd voorstel te komen. Het college heeft ook binnen de budgetsubsidieverordening de mogelijkheid en de ruimte om met een goed onderbouwd voorstel te komen en het opheffen van het IVOM mag niet de aanleiding zijn om het college carte blanche te geven bij de verdere uitwerking van de plannen. Wij gaan niet akkoord met het voorliggende voorstel.

De heer VAN DER SCHOOT: Mijnheer de voorzitter. Het merkwaardige feit doet zich voor dat wij een gedeputeerde hartelijk dankzeggen voor de heldere uiteenzetting, terwijl wij tegelijkertijd constateren dat het voorstel niet voldoende is onderbouwd. Dat vind ik toch wel een bijzondere gebeurtenis in de staten. Wij weten niet wat de argumenten zijn, maar wij vinden wel dat ze helder zijn uitgelegd. Dat wij zoiets meemaken, daar zouden wij blij mee moeten zijn. Ik zou daarom eigenlijk wel willen voorstellen dat wij vanmiddag nog even met dergelijke dingen doorgaan en de excursie dan maar afgelasten, want dit zijn unieke momenten waar wij niet vaak genoeg van kunnen profiteren. Het blijft voor mij een buitengewoon onhelder argument wanneer gezegd wordt dat iets aan het RPCP wordt toegevoegd, terwijl er in feite nog helemaal geen helderheid is over de kerntaken van dat RPCP. Wij gaan met andere woorden een onderzoeksbureau optuigen, maar wij weten nog helemaal niet wat dat bureau moet doen. Maar omdat het helder is uitgelegd, moet ik het allemaal fantastisch vinden. Ik vind het dan ook wel fantastisch.

Ik heb enkele vragen gesteld, waarop geen antwoord is gekomen. Zo heb ik gesproken over de kapitaalvernietiging. Daar is niets over gezegd, maar dat is dan ook wel weer helder. Ik heb de nadruk gelegd op twee elementen: de onderzoekssubsidie enerzijds en de totale subsidie anderzijds die wordt gegeven om de infrastructuur van de welzijnsdienstverlening in stand te houden. Ook daarop is de gedeputeerde niet ingegaan. Maar ik besef ook wel dat de kaarten geschud zijn en dat het gepruttel van mijn kant niet zoveel effect meer zal hebben. Maar het was allemaal verschrikkelijk helder.

Mevrouw DURAN: Mijnheer de voorzitter. De kaarten zijn geschud, zoals de heer Van der Schoot al opmerkte en ik hoop dat ik even helder als hij ben. Er is nog geen zicht op de taken en de middelen; alles is nog nader te bepalen. Wij worden geïnformeerd, maar wij krijgen niet de mogelijkheid op grond van die informatie alsnog nee te zeggen. Het verbaast mij dan ook dat de VVD zich door dergelijke toezeggingen zo gemakkelijk laat ompraten.

De heer VAN HEUKELUM: Ik heb mij helemaal niet laten ompraten. De fractie van de VVD heeft gezegd dat wat haar betreft het IVOM weg mag. Dat vonden wij overigens drie jaar geleden ook al en wat dat betreft is er dus niets nieuws onder de zon. Maar nogmaals, onze argumenten hiervoor

zijn andere dan die van de gedeputeerde, maar - en dan kom ik weer op de kromme stok - ...

Mevrouw DURAN: Ik noem het liever: wat krom is recht praten. Mijn fractievoorzitter spreekt in dergelijke gevallen over "de keutel intrekken". Ik constateer dat de heer Van Heukelum de gedeputeerde bepaalde toezeggingen heeft gevraagd, dat die toezeggingen niet zijn gedaan, maar dat hij vervolgens toch geen nee zegt. Ik hoop dat dit duidelijk genoeg is.

Mevrouw SCHIPPER: Dergelijke beeldspraak zegt wel iets over het niveau waarop D66 praat.

Mevrouw DURAN: Mijnheer de voorzitter. Wij blijven tegen.

Mevrouw DE VRIES: Mijnheer de voorzitter. Ik constateer dat de fracties van D66 en de Ouderenpartij tegen het voorstel zijn.

Mevrouw NIEUWENHUIZEN: De fractie van de OPD is ook tegen.

Mevrouw DE VRIES: O sorry, mevrouw Nieuwenhuizen heeft gelijk. De fracties van OPD, Ouderenpartij en D66 zijn tegen en de andere fracties zijn voor. Ik dank die fracties voor hun vertrouwen in de zorgvuldige en correcte procedure die gevolgd zal worden.

Er is verder gesproken over een kromme stok en een rechte slag en een rechte stok en een kromme slag, maar ik houd het op een rechte stok waarmee ik zal proberen een rechte slag te maken.

Het gaat in mijn ogen niet om macht, wel om overleg, goede communicatie en zorgvuldigheid. Wanneer zijn de staten dan weer aan de beurt? Als er extra geld nodig is, kan GS niet zonder de staten, als het gaat om de bestuursopdracht voor het onafhankelijk onderzoeksbureau komen de staten ook in beeld en ook het stappenplan zullen de staten krijgen. De staten leggen wel de uitvoering van het project in handen van het college en daar ben ik ze dankbaar voor.

Vervolgens besluiten de staten zonder hoofdelijke stemming overeenkomstig het voorstel van het college, onder de aantekening dat de fracties van D66, OPD en de Ouderenpartij geacht wensen te worden tegen te hebben gestemd.

4. Het voorstel van gedeputeerde staten van 20 februari 2001, kenmerk 5/6.13/2001000919, Wijziging van de Collectieve Arbeidsvoorwaardenregeling

Provincies in verband met harmonisatie
verlofregeling

(statenstuk 835)

met het op dit punt betrekking hebbende verslag
van de Statencommissie Bestuur, Financiën en
Economie van 28 maart 2001

5. Het voorstel van gedeputeerde staten van 5
maart 2001, kenmerk 9/6.13/2001001770,
Wijziging Subsidieregeling PPS-2 Beleggen
in verkeersveiligheid

(statenstuk 836)

met het op dit punt betrekking hebbende verslag
van 2 april 2001

6. Het voorstel van gedeputeerde staten van 1
maart 2001, kenmerk 9/6.12/2001001769,
2^e wijziging provinciale begroting 2001

(statenstuk 837)

met het op dit punt betrekking hebbende verslag
van de Statencommissie Bestuur, Financiën en
Economie van 28 maart 2001.

Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke
stemming besluiten de staten telkens
overeenkomstig het voorstel van het college.

H. Sluiting

De VOORZITTER: Wij zijn hiermee aan het eind
van de vergadering gekomen. Omdat er natuurlijk
niet te hard mag worden gereden, zal het de
commissie niet meer lukken om half drie in Een te
zijn.

Ik heb zo-even een dringend beroep op de staten
gedaan om geen afspraken te maken op
vergaderdata, maar ik moet nu eerlijk opbiechten
dat ik er zelf ook een heb. Ik moet om vijf uur in
Den Haag zijn en dat haal ik nog wel. Hartelijk
dank daarvoor.

Ik sluit de vergadering.

(De vergadering wordt om 14.17 uur gesloten.)

GB

TOEZEGGING

gedaan in de vergadering van provinciale staten van Drenthe, gehouden op 18 april 2001 in het provinciehuis te Assen.

Pagina

28   Mevrouw BRINK zegt toe dat zij de staten op de hoogte zal houden van het verloop van het overleg met de scholen en de gemeente Hoogeveen.